

Monarhia - Carol al II-lea - VI-

Apr. 1937 - 9 febr. '38

Monarhia - Carol al II-lea - VI.....	1
Apr. 1937 - 9 febr. '38.....	1
-----	5
Guvern Tătărăscu . Vacanța parlamentară . Succesiunea. Alegeri . 1937.....	5
-----	5
1.) CZCodreanu / <i>Note</i> ale Poliției de Siguranță / 6, 21, 25, 26 , apr.'37.....	5
2.) Congresul tineretului PNȚ- Ilfov. , 4 oct.1937.....	6
c) Octav Livezeanu (PNȚ-tineret secretar g-ral Muntenia, Oltenia ,Dobrogea).....	7
▫ Organizațiile de tineret PNȚ.....	7
prof. I.C. Petrescu (secretar g-ral PNȚ-tineret).....	7
▫ Statul național -țărănesc.....	7
▫ 4 pietre unghiulare :.....	7
Virgil Madgearu / 4 oct.'37.....	7
▫ Misiunea <i>statului național -țărănesc</i> : # ideea națională # solidarizarea cu țărănimii.....	7
# cooperativizarea # stat cultural românesc # sănătatea țaranului.....	7
# regim democratic, monarhic, constituțional	8
[# regim democratic , monarhic , constituțional].....	8
▫ Verdictul opiniei publice : încrederea în PNȚ.....	8
▫ Speranța în încrederea Regelui : chemarea la guvern.....	9
3.) Zaharia Boilă , Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare , [1971].....	9
▫ Asasinarea lui Duca (p. 32-36).....	9
▫ Cazul Mihail Stelescu.....	10
▫ Cărdășia lui Carol cu mișcarea legionară. (p. 41 -50).....	10
▫ Carol II - Codreanu - Maniu (p. 51 - 55).....	11
▫ Paris : Întâlnire Maniu -Madgearu-Titulescu.....	12
▫ Rotativa guvernamentală (p. 59 - 60).....	13
▫ Guvernul Tătărăscu = guvern de coaliție.....	14
▫ Marea greșeală a lui Codreanu (p. 66-67).....	14
▫ Armistițiul indirect cu Carol (prin Antonescu).....	14
4.) Paul D.Quinlan , Regele playboy,Carol al II-lea de România , Humanitas, 2001.....	15
5.) C.Argetoianu, <i>Partidul Agrar</i> / revizuirea Constituției ! / 31 oct.'37.....	15
▫ Revizuirea Constituției.....	15
▫ Modificarea regimului parlamentar.....	15
▫ Creșterea prerogativelor regale.....	15
6.) Simion -Mehedinți, <i>Puterea selectivă</i> / modificarea Constituției ! / 31 oct. '37.....	16
7.) Gh.Brătianu , Expozeu , Întrunirea liberal-georgistă de la Marna , 1 nov.'37.....	16
Redacția /.....	16
▫ Întrunirea.....	16
a) Av. Gh.Slama (vice președ. la Capitală) / 1 nov.'37.....	16
▫ Succesiunea pentru Gh.Brătianu !.....	17
b.) Gh.Brătianu / 1 nov.'37.....	17
▫ PNL- 7 ani de opoziție.....	17
▫ Idei și acțiuni georgiste salvatoare.....	17
▫ Succesiunea ?.....	18
c.) Const.Toma (secretar g-ral) / 1 nov.'37.....	18
▫ Solidaritate, loialitate , în jurul lui Gh Brătianu.....	18
d) prof. Mihai Antonescu / 1 nov.'37.....	18
8.) Gh.Tătărăscu , <i>Expozeu</i> , șed.CC al PNL ,/ 4 ani de guvernare / 2 nov.'37.....	19
▫ Școala și cultura națională.....	19

▣ Sănătatea publică.....	19
▣ Politica externă.....	20
▣ Opera de înzestrarea armatei.....	20
▣ Succesiunea.....	20
▣ Misiunea guvernului - încheiată ; Misiunea PNL - continuă.....	20
▣ Recunoștință și slavă Regelui !.....	21
-----	21
Guvern de alegeri Tătăărăscu. . 13 nov. - 1937.....	21
-----	21
9.) Succesiunea : audiențele și condiționările MSR , 12- 13 nov.'37.....	21
Redacția /.....	22
▣ Succesiunea / 12 nov.....	22
▣ Consultările MSR cu șefii de partide. / 12 nov.....	23
▣ Tătăărăscu la rege / 12 nov. , ora 12,30.....	23
▣ Mihalache la rege / 12 nov./ ora 16.....	23
▣ Tătăărăscu la rege / 12 nov. ora 17,5.....	23
▣ I.Mihalache la rege / 13 nov./ ora 15, 30.....	23
▣ Tătăărăscu la rege / 13 nov. ora 4,5.....	24
▣ Negocierile lui Gh.Tătăărăscu / 13 nov.după ora 5.....	24
▣ Frământări, contradicții , la PNL / 13 nov.'37 / ultima oră.....	24
▣ Poziția lui Dinu Brătianu.....	24
10.) I.Mihalache , <i>Programul de imediată guvernare</i> al PNȚ , 12 nov.'37.....	24
▣ Problema constituțională.....	25
11.) Cabinet de alegeri - Tătăărăscu (17 noiembrie - 28 decembrie 1937) , 17 nov.'37.....	25
12.) Reacții imediate la PNȚ , 12 nov.'37.....	26
▣ Moțiunea Comit.jud.PNȚ Dâmbovița.....	26
13.) I.Mihalache , <i>Expozeu</i> , Com. Ex. PNȚ , / demisia din președinție / 24 nov.'37.....	27
▣ Succesiunea (12 -13 nov.).....	27
▣ Bruscare a regimului constituțional.....	27
Audiență la Rege / retro ' nov.1935.....	28
Mitul lui Hercules : între <i>Minciună</i> și <i>Adevăr</i>	28
▣ Zdruncinarea regimului constituțional.....	28
▣ Consecințele refuzului.....	28
Struna monarhic-constituțională.....	28
Struna național-socială.....	29
▣ Culise , sforării vizând compromiterea lui Maniu	29
▣ "Evenimentul" din primăvară.....	29
▣ " Succesiunea" condiționată.....	30
▣ Inculeț -Mihalache.....	30
▣ Conștiința datoriei împlinite.....	31
▣ Conducere lui Iuliu Maniu !.....	31
▣ Steagul constituționalismului.....	31
▣ România : contraziceri și paradoxuri.....	32
Guverne legale răsturnate versus Guverne inventate , menținute.....	32
▣ Dorință adresată Suveranului.....	32
14.) Iuliu Maniu , plecarea la Cluj - Bădăcin , 28 nov.'37.....	32
15.) Armand Călinescu, <i>Însemnări zilnice</i> , 25 oct.- 24 nov.'37.....	33
16.) Zaharia Boilă , Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare , 1971, retro.....	34
▣ Carol II - Codreanu - Maniu (p. 51 - 55).....	35
Atenție LD !.....	37
▣ Paris : Întâlnire Maniu -Madgearu-Titulescu (p. 56 - 59).....	37
▣ Rotativa guvernamentală (p. 59 - 60).....	38
▣ Guvernul Tătăărăscu = guvern de coaliție.....	38
▣ Maniu revine la șefia PNȚ.....	39
▣ Pactul electoral Maniu - Gh.Brătianu- Codreanu (p. 60-65).....	39
17.) Al.Vaida -Voevod, Manifestul Frontului Românesc, 1 dec.'37.....	40

▣ Prerogativele regale constituționale	40
▣ Frontul Național ; România Românilor !.....	40
▣ România - în concertul țărilor civilizate și culte.....	40
18.) R.Franasovici (ministr de Interne) , <i>Circulară</i> , 3 dec.'37.....	41
19.) Iuliu Maniu , Declarații de presă , București , 3 dec.'37.....	41
▣ Iul.Maniu , discurs, Brașov, 5 dec.'37.....	41
20.) Virgil Madgearu , declarații , Cernăuți, 10 dec.'37.....	42
▣ Neconstituționalitatea soluției succesiunii.....	42
▣ Guvern hibrid.....	42
21.) Întruniri electorale , Declarații și cuvântări , Brașov. 12 dec.'34.....	42
Al.Lapedatu / 12 dec. '37.....	42
▣ PNL PNTJ : prerogativele Coroanei.....	43
▣ PNL , Coroana, Dinastia.....	43
▣ Iuliu Maniu -Camarila.....	43
Voicu Nițescu / 12 dec.'37.....	44
▣ Monarhia.Regele Carol II.....	44
▣ Front național românesc !.....	44
Nicolae Iorga / 12 dec.'37.....	44
▣ Motivarea prezenței lui.....	44
▣ Maniu - al treilea voevod ?!.....	44
▣ Maniu : republică caragialicească.....	45
▣ Tineretul nu cu " trupe de asalt", cu " mistere" și violențe.....	45
trebuie să preia conducerea țării !.....	45
22.) Vasile Lepădatu (PNTJ) , discurs electoral, Constanța , duminică , 12 dec.'37.....	45
▣ PNTJ= partid monarhic și constituțional.....	45
23.) I.Inculeț (ministr.Comunicații) , întrunire clubul liberal, Cetatea Albă, 12 dec.'37.....	45
▣ Guvernul Tătăărăscu II.....	46
24.) Întrunirea PNTJ din sala " Marna" , zădărnicită , duminică, 12 dec.'37.....	46
Forțele de ordine - coordonate de Gabriel Marinescu !.....	46
Grig.Filipescu / 12 dec. '37.....	46
▣ Guv.Tătăărăscu = regimul oamenilor fără caracter.....	46
▣ Revolta generală, conștiința cetățenească va izbândi.....	46
dr.Lupu / 12 dec. '37.....	47
▣ Guvernul va cădea în cap !.....	47
Iuliu Maniu / 12 dec. '37.....	47
▣ Gaze lacrimogene pentru cetățeni!.....	47
▣ Democrație, monarhie constituțională , dreptate socială.....	47
▣ Glasul poporului să ajungă la Suveran !.....	47
25.) Gh.Tătăărăscu , discurs radio,/înfăptuirile , programul / duminică, seara ,12 dec.'37.....	48
▣ Acuzele lui Iuliu Maniu.....	48
Guvern neconstituțional ?!.....	48
Parlamentul.....	48
MSRegele.....	49
Noul guvern.....	49
Gh.Tătăărăscu / 12 dec.'37 / retro '1928 -'30.....	50
▣ Guvernarea Maniu.....	50
▣ Maniu și " demnitatea națională"	50
▣ Manifestarea morbidă a lui Iuliu Maniu.....	51
26.) Armand Călinescu , <i>Însemnări zilnice</i> (13 dec.'37) , p. 361-362.....	51
27.) dr.Lupu - un interview (luat de G.Dinu) 14 dec.'37.....	51
Notă* : V.Serdici -arestat pentru " <i>Iêse majestate</i> ".....	51
▣ Defăimătorii lui Maniu.....	52
▣ Pericolul dictaturii interne	52
28.) C.Z. Codreanu , Legiunea și Monarhia , 21 dec.'37.....	52
29.) Gr.Iunian , <i>Declarații de presă</i> / evenimente politice / alegeri / , 19 dec'37.....	53
▣ Regim constituțional parlamentar ?!.....	53

▣ Regim odios de dictatură lașă !.....	53
▣ Frontul electoral guvernamental.....	53
▣ Colaborarea cu Coroana.....	53
30.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37.....	53
-----	54
Guvern Goga -Cuza . 28 dec.'37 - 10 febr.'38.....	54
-----	54
31.) Armand Călinescu * , <i>Însemnări zilnice</i> : 23-28 dec.'37.....	55
*Notă : traseul lui Călinescu : de la PNȚ în Camarilă (1925 -1937).....	55
▣ Mesaje , tratative, culise.....	55
▣ Gabriel Marinescu , Elena Lupescu.....	55
▣ Ultimele aranjamente : Antonescu	55
▣ Constituirea guvernului.....	56
Notă *	56
▣ Prințul - Lupeasca- prncipesa Elena.....	56
▣ Restaurația.....	57
▣ Principesa Elena ,guv.Maniu.....	57
▣ Carol : oamenii dictaturii !.....	57
▣ Carol -Lupeasca.....	58
32 a) Carol al II-lea ,Regele României, <i>Însemnări zilnice</i> , 2 nov.- 31 dec.'37.....	58
▣ Legea înaintărilor în grad.....	58
▣ Moravuri și năravuri militare.....	58
▣ " Oamenii de încredere "	58
▣ Succesiunea ;.....	59
▣ Alegerile.....	59
▣ Formule de guvernare post -electorale.....	60
▣ Garda de Fier la guvern ?.....	61
▣ Soluția : guvern Goga -Cuza.....	61
▣ Măsurile antisemite.....	62
▣ Complotii externe.....	62
▣ Crăciunul la Sinaia	62
* Notă.....	62
▣ Lovitura de stat.....	62
32.b) Interview Carol II " <i>Daily Herald</i> " (Easterman)(cf.Universu13 ian.).....	62
33.) Alex. Vaida -Voevod, <i>Memorii</i> , vol III , 1945 , retro '.....	63
▣ Camarila ?!.....	64
▣ Coaliția anticarlistă.....	64
▣ Morală ?! Creștinism ?!.....	64
▣ Regele Carol II.....	65
▣ Guvern de coaliție ?.....	65
▣ Soluția Goga + grup PNȚ.....	65
▣ Concurența Codreanu -Carol II.....	65
34.) N.Iorga , <i>Memorii</i> , 1 ian.1938.....	66
▣ Protest : excesele antisemite ale guvernului.....	66
35.) C.Argetoianu , <i>Însemnări zilnice</i> , 2 ianuarie 1938.....	66
36.) <i>Radior</i> : informații telegrafice din presa străină , 3- 5 ian.'38.....	66
*Notă : 3 ian.'38	67
37.) Dir.generală a Poliției , <i>Notă informativă</i> : situația la Partide , 4 ian.'38.....	67
▣ Național -țărăniștii.....	67
▣ Comuniștii	68
▣ Radical-țărăniștii	68
38.) Armd.Călinescu , <i>Însemnări</i> .... 10, 12 ian.'38.....	68
39.) Corneliu Zelea Codreanu, <i>Comunicat</i> , 13 ian.'38.....	68
▣ Comunicat : atitudinea față de PNC și guvernul Goga - Cuza (p. 234 -237).....	69

40.) Armd.Călinescu , Însemnări .... 13, 14, 15 ian.'38.....	69
41.) Reacții externe la politica internă a guv.Goga , 5 - 17 ian.'38.....	70
42.) Armand Călinescu , Însemnări ... / audiențe la MSRegele / 25, 31 ian.'38.....	71
▣ I. Plan electoral.....	71
▣ II. Alegerile	72
▣ III. Pentru afirmarea autorității	72
▣ I. Declinul partidelor.....	72
▣ V.Soluția : schimbarea constituției !.....	72
▣ VI. Metoda : vacanța partidelor !.....	73
▣ Măsuri și acțiuni imediate : lovitură de Palat.....	73
43.) PNȚ- alegeri și culise pentru succesiune , telefoane interceptate , 3 - 9 februarie.....	73
CIC.Brătianu, Gh.Tătărăscu / 9 febr.'38.....	75
▣ Circulară.....	75
44.) Armand Călinescu , Însemnări .../ atmosferă , culise , audiențe la Rex/ 1-9 febr. '38.....	75
▣ Garda de Fier - violențe-contra violențe	76
* Notă : CZCodreanu.....	76
▣ Liderii de partide : Maniu - Brătianu - Iunian -Goga.....	77
▣ Audiența la Rex : guvern de autoritate militară fără partide.....	77
▣ Urdăreanu (Rex) : viitorul guvern	77
▣ Regele , Tătărăscu, Călinescu, Urdăreanu : planul loviturii de stat.....	78
45.) Armand Călinescu (Interne) , Demisia lui Goga , 10 febr.'38.....	78

Guvern Tătărăscu . Vacanța parlamentară . Succesiunea. Alegeri . 1937

1.) CZCodreanu / Note ale Poliției de Siguranță / 6, 21, 25, 26 , apr.37

Diracția generală a poliției (poliția de Siguranță)

(Arhiva ISISP ; fond V, dsr.nr. 226 , 227)

6 apr.'37 (f.9 -11

Corneliu Codreanu , într-o convorbire intimă cu legionari, și-a exprimat dorința de a încerca reluarea raporturilor cu dl mareșal Averescu , raporturi întrerupte cu ocazia asasinării lui Stelescu , în urma cunoscutei scrisori deschise adresate de Moța d-lui mareșal Averescu .

21 apr.1937

Din cercurile lui CZC , se spune că proiectează o coalizare cu celelate grupări și personalități care luptă pe linie constituționalistă .

Momentul este prielnic acestei coalizări , deoarece Carol II a hotărât să le distrugă :

    înlăturarea lui Forțu din învățământ ; inevitabila condamnare a prof.Gerota ;

    manevra pentru înlăturarea șefiei lui Maniu de la PNȚ ;

    hotărârea Consiliului de Coroană din 9 aprilie ;

    legile excepționale aduse de guvern în ultima vreme)

motive suficiente pentru acțiunea comună a celor ce vor să lupte contra " ocultei"

(este vizată Elena Lupescu) . Pentru realizarea acestui plan, CZC a început convorbiri

deocamdată indirecte . În ce privește reluarea raporturilor cu Averescu ,

aceasta depinde de depoziția lui Averescu la procesul asasinării lui Stelescu .

Dacă Averescu nu-l va acuza direct pe CZC ,

atunci se crede că înțelegerea se va realiza . *

* **Notă .Congres pan-politic la apelul lui Averescu**

Mareșalul Averescu a lansat un Apel : să se adune toți șefii de partide , foștii șefi de guvern, foștii miniștri , să discute situația politică din țară . Din 100 de convocați, au venit doar 13 ! Eșec . Moment neprielnic. S-au chemat prea mulți sau prea puțini . Au fost chemați miniștri fără însemnătate ; nu a fost chemat șeful partidului " Totul pentru țară " (putem să-l dezaprobăm . dar există și are o anume popularitate) (Rev."Parlamentul românesc " , 28 apr.'37)

---

25 apr. 1937 (f.11)

Manuscrisul broșurii cu privire la d-na Lupescu,

întocmit de Vojen, Al.Cantacuzino și Sinulescu, a fost predat lui Corneliu Codreanu. Conducerea Legiunii , i-a însărcinat pe cei trei să întocmească o broșură privind pe Duduia, și " cercurile oculte " . Manuscrisul cuprinde 65 pag, și a fost dat de Codreanu lui Siancu , pentru a-l arăta lui Maniu , ca apoi să fie tipărit , eventual în Ardeal.

26 apr. 1937 (f.12)

CZCodreanu este obsedat de gândul că ar putea fi suprimat. A dat dispozițiuni ca, în caz de dispariție a lui (în lupta cu Palatul) , toate organizațiile legionare să se îndrepte spre Maniu .

Prin asta , CZCodreanu a câștigat și pe Maniu.

////////////////////////////////////

Notă , 27 aug.1937

Legionarii l-au întrebat pe CZC cum să răspundă maselor privind atitudinea lor față de Vaida sau de Maniu .

El a spus : < Legiunea se găsește pe chestia națională pe linia d-lui Vaida Voevod, însă pe chestia constituțională ea se identifică cu acțiunea d-lui Maniu , și de aceea caută și a reușit să aibă raporturi perfecte cu ambii fruntași politici > despre care el crede că mai târziu se vor împăca.

////////////////////////////////////

Notă, 4 oct.1937

CZC este îngrijorat deoarece a auzit că Iuliu Maniu își schimbă atitudinea față de Coroană. Se teme de o împăcare . În acest caz, legionarii vor anticipa pe Maniu , și se vor declara profund monarhiști și Carliști .

////////////////////////////////////

2.) Congresul tineretului PNȚ- Ilfov . , 4 oct.1937

("Dimineața" , an 33, nr. 11.060, 5 oct.1937)

Virgil Madgearu (secretar g-ral PNȚ ; șef jud.Ilfov)

Congresul se ține în grădina Otetelișanu .

[LD : **PNȚ** are ca președinte pe **I.Mihalache**. Se poate spune că **la acest congres,** este înfățișat **p.d.v. țărănist, regățean " mihalachist"** - iertat fie cum sună ! - care va governa acțiunea acestui partid în faza declanșării " **succesiunii** " , când **se sconta pe câștigarea bunăvoinței regale** , pentru **aducerea PNȚ la guvernare .** După eșecul acestei tentative, **Maniu va prelua președinția partidului** (26 nov.) , și **va governa acțiunea partidului în alegeri**, adică **câștigarea bunăvoinței electoratului** , în același scop, dar prin electoral. **Dublul mesaj al PNȚ,]**

Doc.integral - fișier PNȚ XV]

Octav Livezeanu ▣ Organizațiile de tineret PNȚ

I.C. Petrescu (secretar g-ral PNȚ-tineret)

▣ **Concepția lui Mihalache : Statul național - țărănesc**

▣ **4 pietre unghiulare : Lumină , Sănătate, Gospodărie, Dreptate**

Virgil Madgearu (secretar -gral PNȚ ; șeful PNȚ Ilfov)

▣ **Ordinea legală primejduită ; Coeziunea națională amenințată**

▣ **Restabilirea ordinii și disciplinei : rolul PNȚ**

▣ **Moda dictaturilor : relaxarea pe plan internațional**

▣ **Moda imitațiilor : eșecul pe plan intern**

- ▣ Clarificările PNȚ : # Bolșevism # Autoritarism
Constituționalism # Naționalism
  - ▣ "Românizarea" vieții economice , sociale, învățământ .
  - ▣ Dezorientarea , neîmplinirile guvernului liberal :
românizarea economică # lacunele învățământului # problema minoritară
  - ▣ Misiunea statului național -țărănesc : # ideea națională # solidarizarea cu țărăni
cooperativizarea # stat cultural românesc # sănătatea țaranului
regim democratic, monarhic, constituțional .
  - ▣ Guvernarea liberală : bilanț negativ.
  - ▣ Verdictul opiniei publice : încrederea în PNȚ
  - ▣ Speranța în dreptatea MSR : chemarea la guvern
-

c) Octav Livezeanu (PNȚ-tineret secretar g-ral Muntenia, Oltenia , Dobrogea)

▣ Organizațiile de tineret PNȚ

Sămânța aruncată cu doi ani în urmă] 1935] a rodit și a sporit.

În munca lor, tinerii țărăniști au întâmpinat greutăți. S-au întâlnit cu tineri făcând parte din alte partide, cu care au vorbit.. ..

"Am văzut lăncieri cari doreau " izbândă" în numele și pentru unii bătrâni politicieni , autori de crime politice și patroni a nenumărate jafuri în avutul public.[.....]

Am întâlnit legionari , obligați să facă front în dosul oamenilor compromiși , scăpați ca prin urechile acului din paragrafele codului penal și de sancțiunea confiscării averilor , de către comisia de control [-----]

Am văzut rătăciți liberali , atrași cu câte o promisiune , întinându-se pentru a susține organismul politic cel mai putred și mai corupt - partidul liberal .

"Dar n-am întâlnit nicăeri un tânăr național -țărănist care să fie obligat a pleca fruntea în pământ și care să nu poată răspunde cu mândrie de toate faptele marilor săi conducători . Am putut fi calomniati ; ticăloșia omenească e mare .

N-am putut fi acuzați nici o dată fiindcă n-am dat prilejul nici unei fapte nelegiuite " [-----].

Am fixat în pogramul nostru liniile mari de acțiune : primatul agriculturii , primatul muncii, primatul românismului și primatul frontierelor . [-----]

////////////////////////////////////

prof. I.C. Petrescu (secretar g-ral PNȚ-tineret)

▣ Statul național -țărănesc

▣ 4 pietre unghiulare :

[LD : ce stat frumos era " statul național țărănesc" !

Dar câtă găunășonie cuprinde fiecare " piatră unghiulară" !

La congresul profesorilor universitari PNȚ unde s-a discutat problema tineretului , președintele PNȚ I.Mihalache a lămurit în chip plastic,

imaginea statului național -țărănesc. Cele patru pietre unghiulare

de la temelia construcției statului național-țărănesc , sunt :

lumină, sănătate, gospodărie și dreptate . [-----]

////////////////////////////////////

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▣ Misiunea statului național -țărănesc : # ideea națională # solidarizarea cu țărănimii

cooperativizarea # stat cultural românesc # sănătatea țaranului

regim democratic, monarhic, constituțional .

" Ași fi fost înclinat să închei expunerea, în fața acestui congres al tineretului , numai cu considereațiuni ideologice.

Recent, însă, șeful Partidului Național -Liberal [Dinu Brătianu .LD : lipsă document] opunând idealul **statului țărănesc** ,formulei **naționaliste** , afirma că **< nu s-a concretizat ce este statul național-țărănesc și nici cum se poate realiza , după cum nu s-a arătat , cum se poate realiza noul naționalism >**

Și se întreba **dacă este ceva nou în aceste formule < puse înainte ca trambulină pentru a sări un hop electoral. >**

" Nu voi presupune că , printre această opoziție **între cele două formule** , șeful PNL a urmărit să pună în evidență că **nu rămâne pentru țară**

decât formula guvernării liberale , deoarece aceasta ar fi într-o flagrantă contradicție cu **declarația sa din vara trecută , prin care recunoștea dreptul la succesiune a Partidului Național -Țărănesc.**

[-----]

Ori de câte ori , adversarii noștri interpretează altminteri gândul nostru, fie de bună credință, fie de rea credință , **datori suntem să aducem un cuvânt de lămurire . "**

Madgearu /

[# **ideea națională**]

" **Premisele statului național-țărănesc** se desprind de la sine din **realitățile societății românești** . Iar **noua așezare de stat** , în granițele noastre etnice ,

fără **o afirmare a ideii naționale românești , în toate domeniile** ,

nu vom putea să ne împlinim misiunea noastră culturală ,

prin **dezvoltarea tuturor însușirilor creatoare ale geniului românesc.** "

[-----]

Madgearu /

[# regim democratic , monarhic , constituțional]

[LD Madgearu nu consideră "**statul țărănesc**" un **concept doctrinar** , ci **expresia structurii naționale și sociale** a poporului românesc.

Mai mult, el face **precizări exprese , explicite** , privitoare la "**ce nu este statul țărănesc**" **respingând în mod răspicat răstălmăcirea** de care era învinuit , că ar fi adeptul

"luptei de clasă " . În ce constă "**schimbarea fundamentală**" în ordinea politică , nu află în ce constă. Sigură este **adjudecarea guvernării pentru PNT .]**

"Chiar din aceste trăsături generale , reiese clar că **statul național-țărănesc,**

nu poate fi concretizat în paragrafe constituționale ,

ci va fi opera de creațiune a tuturor energiilor românești,

descătușate și chemate la o activitate într-un nou ritm și cu metode noi .

" În acest scop , **organizația administrației centrale și locale se cere a fi îndoită, [LD ?!]**

pentru a fi **capabilă să se pună în serviciul Națiunii** cu forțe sporite,

cu **o nouă disciplină și într-un spirit de creație națională.**

" Firește , realizarea **statului național -țărănesc** urmează a se face

în cadrul regimului monarhic constituțional.

Precum în ordinea socială , **primatul țărănimii nu înseamnă luptă de clasă,**

tot astfel în lupta politică se exclud orice tendințe exclusiviste

și, drept urmare ,orice fel de dictatură .

" **Schimbarea fundamentală în ordinea politică [LD ?!] ,**

va purta tocmai în sensul **consolidării regimului constituțional** ,

prin asigurarea minimului de condițiuni necesare

pentru existența unei **democrații sănătoase** , răzimată pe **ordinea legală .**

[-----]

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▣ Verdictul opiniei publice : încrederea în PNT

▣ **Speranța în încrederea Regelui : chemarea la guvern**

" **Opinia publică românească** și-a dat un prim verdict în recente alegeri, **respingând cu 70% din voturi programul și metodele de guvernare liberală**, întemeiate pe cea din urmă experiență , săvârșită în vremuri de belșug general.

"**Opinia publică românească** , prin acest verdict , a stabilit că **principiile și metodele liberale nu mai răspund nevoilor și aspirațiilor Națiunii.-**

" **În același timp, poporul , dând preferință Partidului Național Țărănesc,** cu tot focul concentric îndreptat împotriva sa, și cu toate mijloacele de demagogie și de corupție folosite de adversarii săi, **a dat aprobare programelor și metodelor noastre de guvernare .**

"**Avem toată îndreptățirea să fim mândri de această încredere crescândă a maselor populare.**

și , **în ceasul când vom primi din nou încrederea înțeleptului nostru Rege,** din a Cărui dragoste de neam și muncă fără preget , închinată operei de înălțare a țării, **să luăm pildă și îndemn, prin faptele și jertfa noastră , să aducem dovada , că am meritat creditul ce ni s-a acordat !**

Congresul PNȚ-tineret , Ilfov / 4 oct.'37

3.) Zaharia Boilă , Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare , [1971]

Biblioteca Apostrof, Cluj -Napoca, 2002

Ediție îngrijită de Marta Petreu și Ana Cornea, cu o prefață de Livia Titieni Boilă

Doc.integral - fișier VIII , Garda de Fier - scrieri

[LD oct.2003 .Regeret dar ... este atât de contaminat de ceea ce istoriografia comunistă scria despre Gardă .... încât prefer scrisul său de epocă. Fișez totuși câteva afirmații , nu știu dacă ale lui ,ale familiei sau ale editorului (care intervine cu note de subsol)

Ceea ce este interesant în mărturiile lui Z.B , este faptul că el s-a întâlnit , a discutat , le-a primit destăinuirile, i-a sfătuit uneori , pe **Corneliu Codreanu, Moța, Stelescu, Nae Ionescu** ș.a. - dar alții au fost **nașii , sforarii, complicii, vinovații ....**

Bârfă, multă bârfă și zvonistică de cafeenea ziaristică ...alterate de imprecizii calendaristice Cu toate acestea , indirect, prin el, află câte ceva din **ideile și acțiunile lui Iuliu Maniu** , (al cărui credincios nepot și colaborator a fost) , atât **despre Garda de Fier...cât și despre Carol II și liberali** (ținte principale în bătălia "legalistă și democratică")]

▣ "**Nașii " Gărzii : liberalii, Vaida , Carol**

▣ **Nae Ionescu - "nașul " spiritual**

Zaharia Boilă /

După căderea guvernării țărăniste, cel care **a luat sub oblăduirea sa mișcarea legionară** a fost însuși **regele Carol II**, prin **mijlocirea profesorului Nae Ionescu** sau la sugestia acestuia.

Organizarea și apariția legionarilor ca partid politic independent ,

se datorește campaniei de presă a "**Cuvântului**" .[-----]

Nae Ionescu - înzestrat cu o vastă cultură, polemist excepțional, vulnerabil din p.d.v. al corectitudinii și consecvenței politice .**Intim al regelui Carol, misit al Camarilei , al d-nei Lupescu**, avea ambiția să joace rol de " eminentă sură" în domnia lui Carol.

Se bucura de favoarea regelui , căruia îi dădea sfaturi extravagante.

Carol îl dezmiarda "**mon petit bolchevik**" .[-----]

Z.Boilă / retro'33

▣ **Asasinarea lui Duca (p. 32-36)**

Z.B vrea să accentueze **netemeinicia explicației** lansate de unii legionari că **Nicolae Titulescu** , la **sugestia francmasonilor** francezi , a intervenit pe lângă **Duca** să scoată în afara legii **Garda de Fier**.

Titulescu nici o dată **nu și-a permis să se amestece în politica internă**

Delațiunea aceasta a fost făcută de unii miniștri liberali din cabinetul Duca...

"... trebuie să presupunem că **a existat cineva care l-a mințit pe Duca , și acel cineva a fost regele Carol al II-lea** [-----]

Z.Boilă / retro '34 -'36

▣ Cazul Mihail Stelescu

[-----] .

În febr. '34, Stelescu l-a vizitat pe ZB la un hotel din București, și i-a destăinuit intenția lui de a se despărți de Codreanu. [-----]
Peste puțin imp el l-a părăsit pe Codreanu , întemeind o organizație similară, pe care a numit-o **Cruciada Românilor** .

Revista lui Stelescu și , peste tot , acțiunea pe care a pornit-o, au fost finanțate de Max Auschnitt, la dorințele lui Carol II [-----]

Ziaristul Costea (senator legionar) i-a mărturisit mai târziu **că Regele ar fi pus la cale , prin Stelescu, omorârea lui Codreanu** .

Z.B.Nu crede o atare versiune.Nu sosise ceasul ! [-----]

Z.Boilă / retro ' 33- '37

▣ Cărdășia lui Carol cu mișcarea legionară. (p. 41 -50)

Regele Carol ahtia după o guvernare personală , chiar după dictatură.

El a privit cu simpatie toate organizațiile tinerești.

" **Dacă cineva ar găsi o contradicție** între atari preocupări și simpatizările sale cu cercuri progresiste , cu apucăturile sale ultramoderne , cu metresă evreică , **să nu se mire , căci așa era doar făcut Carol II , ca să fie de toate și să facă de toate :**

cercetaș și acadaemician, motociclist și fotbalist,
ctitor suprem al Bisericii Ortodoxe și francmason,
filatelist și vânător , șahist și cartofor, democrat și fascist -
încins mereu într-o horă pestriță , nesfârșită , de unul singur,
îmbrățișând figuri imaginare .

Om de legătură între el și legionari , profesorul Nae Ionescu , îi explica vârtos , cu un lux de argumente , că legionarii ar putea forma un nucleu foarte potrivit pentru organizarea dictatorială a țării ,

la care regecul aventurier râvnea de la început , cu pasiune și fără încetare .

"Ambii șefi (Carol și Codreanu) aveau însă rezerve mintale unul față de altul.

Codreanu visa să cucerească puterea , ca Mussolini în Italia sau măcar ca Hitler în Germania , biruind în alegeri.

La rândul său, Carol II credea că tinerii aceștia " zănatnici" n-au ambiții mai mari decât politicianii , adică sunt la fel de interesați și venali. "

[' 30 :la Restaurație]

La sugestia lui Carol, Nae Ionescu lansează formula "*ritmului nou*" , a "*personalităților*" , cântând amurgul partidelor politice . Dar experiența cu guv.lorga , eșuiază complet

[' 33 :guvernul Duca]

În noiembrie '33 - cum i -a destăinuit Nae Ionescu lui ZB prin 1935 - **contrar eforturilor lui, contrar bunului simț, și al logicii sănătoase , regele a adus la putere pe liberalii "bătrâni"** , în frunte cu Duca , **în loc să-l aducă pe Gheorghe Brătianu** , cum îi promisese și cum se aștepta toată lumea. Nae Ionescu spumega de furie

că evenimentele nu se întâmplau cum prezisese și prescrisese el .

Regele avea și el socotelile lui : îl câștigase pe Gh.Brătianu, trebuia în schimb să " uzeze" pe liberalii bătrâni, (cum uzase PNT !)

Mai era ceva : "Împotriva lui Maniu trebuiau aduse forțe cel puțin tot atât de puternice ..

[' 33 - '36 : compromiterea și debarcarea lui Titulescu]

Regele a cerut , pentru liniștirea străinătății, de la prim-ministrul Duca , un gest autoritar și energic contra legionarilor , spunându-i că Titulescu a intervenit direct la el în acest sens.

"Carol II mințea, dar datorită acestei minciuni , Duca a cedat "

Titulescu a negat pur și simplu. " Astfel de preocupări transpiră din spiritul presei subvenționate de Camarila Regelui Carol II și, în primul rând, din coloanele ziarului " Cuvântul" , al cărui director , Nae Ionescu, se știe, este primul favorit al regelui " [-----]

În vara anului 1936, intervine un **acord între regele Carol II și conducerea mișcării legionare**, în sensul ca aceasta **să pornească o campanie violentă contra lui Nicolae Titulescu**.

Profesorul Nae Ionescu, regizorul din umbră al întregii scenării, a început, în coloanele " Cuvântului " * , o **campanie viguroasă contra lui Titulescu**, combătând politica acestuia"

* **Nota editurii :**

În 1936, ziarul "Cuvântul" nu mai exista .Fusese suspendat în ian.'34 .

Conflictul Ionescu -Titulescu era în 1933

După vreo 3 săptămâni de la demisia lui Titulescu, **Corneliu Codreanu** adresează un **Memoriu** Suveranului, în care spune că **< toți aceia care îndrăznesc să continue politica externă pe care a reprezentat-o Nicolae Titulescu ,**

în primul rând , o politică de apropiere de Soviete, vor răspunde cu capul. >

['37 : **Moța și Marin : Spania**]

Carol II își **dă asentimentul** pentru organizarea unei **expediții de voluntari în Spania**, indirect, Participă la expediție 10 legionari, **prin inginerul Malaxa** .[-----]

Îngăduie, ba chiar dispune **să se organizeze festivaluri funebre** în memoria lui **Moța și Marin**.

Dă ordin mitropolitului ortodox de Sibiu, Nicolae Bălan să etaleze sincerele sale simpatii pentru legionari ... se organizează acele ceremonii funebre în țară și la București....

['37 , **întrevedere Carol -Codreanu**]

Dar între timp , "peste noapte" **cerul se întuneacă**. **Carol este nemulțumit** de aerele ce și le ia Codreanu de **"comandant suprem"** : acordă chiar **decorațiuni și grade cvsi-militare !**

"Carol II îi acordă o audiență secretă lui **Codreanu** ,

care este primit cam **pe la mijlocul lunii februarie 1937** , și cere acestuia

să-l proclame pe el, regele, drept "căpitan al mișcării legionare"

Corneliu Codreanu, pe care **Nae Ionescu** îl prevenise, **nici nu vrea să audă de așa ceva**.

El vrea, probabil , puterea întreagă , așa cum a cucerit-o Mussolini în Italia și Hitler în Germania.

Foarte neplăcut surprins de acest refuz, **regele promite lui Corneliu Codreanu**

că îl va numi prim-ministru și că va rămâne în permanență la guvern cu camarazii lui,

dar Codreanu (sfătuit în acest sens de Nae Ionescu) **refuză categoric oferta regelui .**

A treia zi, când Codreanu se întâlnește cu inginerul **Malaxa**, acesta îi declară ritos :

< Băiete, ai făcut o nemaipomenită imprudență .

Prin refuzul dat regelui,ți-ai iscălit pedeapsa cu moartea. >

[-----]

Z.Boilă / retro' 11 mart.'37

▣ **Carol II - Codreanu - Maniu (p. 51 - 55)**

" În ziua de **11 martie 1937**, **Corneliu Codreanu** [-----] a trimis la mine [**hotel Bulevard**] pe **secretarul său Stănicel** propunându-mi o **întâlnire** într-un loc "neutru, nesupravegheat de poliție " .Întâlnirea a avut loc **în casa inginerului Ionică** din București (strada Basarabiei)

" Chiar de la început, **Codreanu mi-a destăinuit scopul** acestei întreprinderi :

dorința de a-l întâlni pe Iuliu Maniu .[-----]

- **Codreanu** : **Domnule Boilă, pe scurt, eu sunt condamnat la moarte de către regele Carol II**

- **Eu** : Dvs ? Și pentru ce ? Iertați-mă , dar **îmi vine greu să cred** cele spuse. [-----]

După toate cele întâmplate în ultimul timp [-----] nu găsesc motivul pentru care regele să vă condmne la moarte . Reamintiți-vă **Congresul de la Tg.Mureș** , pentru scopurile căruia **regele a donat 100.000 lei**, apoi **Memoriul adresat de dvs** în chestiunea politicii externe, care ,așa cum a fost conceput, pare a fi dictat de rege.

În fine, amintiți-vă de **comportarea autorităților bisericești și civile** cu ocazia înmormântării lui **Moța și Marin** .

- **Codreanu** : Da, toate acestea **sunt perfect adevărate** , dar de atunci **a intervenit un fapt** pe care dvs nu-l cunoașteți , dar după ce îl veți cunoaște , **veți înțelege că vorbele mele** , sau mai exact **temerile mele**, sunt cât se poate de întemeiate . [-----]

Nu am dreptul să vă cer un jurământ , dar **vă rog insistent să-mi promiteți că nu veți divulga nimenui** cele ce vă comunic acum

- **Eu** : D-le Codreanu, aveți **cuvântul meu de onoare** că, în afară de **dl Maniu** ,

nimeni nu va afla cele comunicate de dvs.

- **Codreanu** : Nu de mult , **regele mi-a acordat o audință secretă** care a avut loc într-o vilă particulară . În cursul acestei audiențe , **regele mi s-a destăinuit** , sau mai exact făcea în așa fel ca eu să am impresia că se destăinuește .
El spunea că **are de gând să abandoneze partidele politice** , care nu se deosebesc între ele din punct de vedere ideologic, ci **au aceeași preocupare constantă de a veni la putere cu orice preț**, și < de a mă face **pizonierul lor** , unii pretinzând chiar **să-mi dicteze până și comportarea mea în viața familială și particulară** > .
< **Prefer să urmăresc realizarea programului meu și deoarece - cum sunt informat - programul meu nu se deosebește de al vostru** , al tineretului, **am să vă aduc la putere, și să te numesc pe tine prim -ministru** >
< **Dar este nevoie ca diriguirea mișcării voastre să treacă exclusiv în mâna mea . Cer deci să mă proclamați căpetenia voastră .** >
I-am răspuns regelui că eu ,deocamdată, **nu urmăresc să vin la putere** , deoarece **nu am cadre pregătite** pentru guvernare . [-----]
Nu am putut spune regelui tot ce gândeam în adâncul sufletului meu, și anume că **nu pot să-l las să prostitueze și organizația noastră** , cum a procedat cu celelate partide politice , și nici că **vrea**, probabil, **să mă uzeze și pe urmă să mă arunce la gunoi** ca pe o lămâie stoarsă.
  - **Eu** : Dar ,în definitiv, **ce vă face să credeți că , numaidecât , v-a condmnat la moarte ?** Iată , **Maniu duce contra lui o luptă aprigă de ani de zile și o luptă mult mai primejdioasă în urmări, și totuși nu-l condamnă la moarte .**
  - **Codreanu** : **Cu dl.Maniu este altceva. D-sa este, ce-i drept, considerat dușmanul numărul unu, dar nu îi este rival** , căci **Maniu nu vrea să instaleze dictatura** , ba a renunțat și la șefia partidului său . Pe când **regele în mine vede un rival** , pe care **trebuie să-l înlătore** cu orice preț și cu orice mijloace. Apoi **omorârea lui Maniu ar stârni un mare resenz** în opinia publică dinăuntru și din afară ; în același timp, **înlăturarea mea** nu va produce o impresie deosebită , ba din anumite părți **va fi primită cu satisfacție** - așa cel puțin își închipuie Carol II .
El pe mine **nu mă consideră** nici măcar popular în țară .
< **Iacă un tânăr bicisnic, aiurit** > cum s-a declarat nu o dată **despre mine în fața lui Nae Ionescu** . [-----]
Să nu credeți că eu nu cunosc și nu detest viața particulară a regelui.
Eu îl socot pe acest rege o pacoste pentru țară , indiferent de faptul că am devenit dușmani. Căci dacă nu-l socoteam așa, poate încheiam târgul cu el.
Eu cu domnul Maniu doresc să fac o alianță contra regelui Carol II .
- D.Maniu este meșter în formule juridice și politice .
D-sa **va găsi formula potrivită** , dacă peste tot acceptă alianța mea.
De altfel, **eu nu vreau deocamdată să vin la putere** și , peste tot, **nu vreau să vin prin revoluție sau lovitură**.
Vreau să cuceresc guvernul pe cale pașnică - cam la fel ca Hitler - prin alegeri , obținând majorități în parlament ."
- **Eu** : " În fine, eu nu am dreptul să mă pronunț în numele d-lui Maniu , căruia am să-i comunic dorința dvs și tot ce mi-ați destăinuit ."

Ulterior a fost informat că **planul lui Codreanu nu a fost aprobat** de toți membrii Gărzii .
Ba , în majoritate, **nu împărtășeau animozitățile** lui Codreanu față de regele Carol .
Iar când au aflat ce-a sacrificat Codreanu ... toți **au convenit că s-a săvârșit o mare greșeală**.
Mișcarea trecea prin momente critice. [-----]

.... **Pe 10 iulie**, la Predeal, **Z.B.** i-a adus la cunoștință lui **Codreanu răspunsul lui Maniu** .
A rămas nedumerit când **Codreanu i-a răspuns** :
[**Atenție LD !**] < **Și eu văd la fel cu dl Maniu, în curând vom putea sta de vorbă nestânjeniti , în alte împrejurări .** > [-----]

Z.Boilă / retro mai '37

▫ Paris : **Întâlnire Maniu -Madgearu-Titulescu**

[-----]

- **Madgearu : < Ion Mihalache și noi, actuala conducerea Partidului Național Țărănesc , socotim că în toamna acestui an , regele, neavând încotro, va trebui să-l însărcineze cu formarea guvernului pe Ion Mihalache.**

(Maniu asculta în tăcere , fără să reflecteze asupra celor spuse de Madgearu)

Într-un singur caz nu-l va aduce la guvern pe Mihalache - aceasta este părerea lui Mihalache și a noastră - și anume, **dacă va putea pretexta că dvs., domnule Maniu , sau oamenii dvs. ați întreprinde o acțiune antidinastică** sau, mai exact, **anticarlistă** .

Drept aceea, **Mihalache și noi , cu toții vă rugăm să nu porniți vreo acțiune ,** nici direct nici indirect , prin gruparea dvs , **contra regelui Carol II.**

Iar ca un fel de garanție că veți rămâne în pasivitate ,Mihalache vă roagă să-i promiteți că nu vă veți întoarce în țară decât în preajma crizei.>

- **N.Titulescu s-a asociat la cele spuse de Madgearu , fiind de acord și cu cererea formulată de Madgearu în numele lui Ion Mihalache.**

- **Maniu : < Eu unul nu cred că regele Carol II are de gând să-l aducă la putere pe Ion Mihalache ,în fruntea unui guvern național-țărănesc, nici acum , nici mai târziu , nici dacă eu rămân în pasivitate sau voi promite în scris că nu voi acționa în nici un fel. Mai curând sunt gata să cred că l-ar numi pe Mihalache în cazul când eu aș porni o acțiune violentă contra camarilei și a doamnei Lupescu , cu condiția , bineînțeles, ca Mihalache să mă dezarmeze .**

După părerea mea, regele are cu totul alte planuri .

Dvs nu-l înțelegeți nici acum sau vă faceți că nu-l înțelegeți .

Cum spuneam noi pe la Blaj , " **vă îmbățați cu apă rece**" .

Regele nici gând nu are să devină un domnitor constituțional .

El așteaptă doar sfârșitul legislaturii , nu fiindcă are de gând să respecte uzanțele parlamentare și constituționale , ci fiindcă nu a avut încă timp și posibilitate să pregătească îndeajuns formula succesiunii ,

care va fi cu totul alta decât vă închipuiți.

Dar , pentru ca să nu-mi puteți băga de vină nimic, și să nu aveți motivul să susțineți că eu aș putea fi piedica aducerii la putere a lui Ion Mihalache,

iată, eu vă declar : am să rămân în străinătate până acolo, prin septembrie.

Dar chiar venind în țară, **nu voi părăsi via mea de la Bădăcin .**

În orice caz, **nu voi întreprinde nici un fel de acțiune politică,**

pentru a nu contracara șansele lui Mihalache de a veni la putere .

Voi face ce-mi este posibil ca nici oamenii mei , în special Zaharia Boilă,

să nu pornească vreo acțiune contra regelui. >

- **Madgearu : < Repet : Mihalache crede ferm că va fi adus la putere acum,**

adică cel mai târziu în noiembrie anul acesta. **Dar dacă totuși Carol II ar săvârși un asemenea act de nedreptate ,** și anume **să nu-l aducă la putere după demisia actualului guvern prezidat de Tătărăscu - demisie care fatal va trebui să se producă până la toamnă -**

Ion Mihalache se va retrage imediat de la șefia Partidului Național -Țărănesc , cedând locul dvs

Nu sunt autorizat să fac o asemenea declarație , dar v-o fac totuși , **cunoscând gândurile intime ale lui Mihalache .>**

Titulescu : : < Dle Maniu , în definitiv dvs ce credeți, dacă regele nu are de gând să-l aducă la putere pe Mihalache , cine va fi urmașul lui Tătărăscu ? >

Maniu : < Mă întrebați cine va fi urmașul lui Guță Tătărăscu ?

iată vă spun părerea mea : va fi dl Guță Tătărăscu . >

Atât Titulescu cât și Madgearu au izbucnit într-un râs zgomotos ,la care m-am asociat și eu - spunea Leucuția. Apoi, potolindu-se , Titulescu i-a strâns mâna lui Maniu și i-a spus :

- **Titulescu : < Deși nu vă cunosc mucalit , cred că nu susțineți serios ceea ce ați spus.**

În orice caz, **noi contăm pe promisiunea dvs că până la toamnă veți aștepta cu orice fel de acțiune . >** [-----]

Z.Boilă / retro nov. '37

▣ Rotativa guvernamentală (p. 59 - 60)

▣ **Guvernul Tătărescu = guvern de coaliție**

" În noiembrie 1937, piesa , sau mai exact **comedia bufă a rulat întocmai** după indicațiile regizorului principal ...**Regele a început consultările** ca de obicei.

După audierea președinților Corpurilor Legiuitoare , **a fost chemat la palat Ion Mihalache. regele l-a însărcinat cu formarea guvernului ... dar nu al unui guvern național-țărănesc** , ci al unui **guvern de coaliție** împreună cu gruparea Vaida .[-----]

În asemenea împrejurări, **însărcinarea dată lui Mihalache a fost o curată bătaie de joc.**

Regele Carol II , adoptând maniera unui **golan de la periferia Bucureștiului** ,

a crezut că-i șmecher. În realitate, **și-a bătut joc de buna -credință și loialitatea lui Ion Mihalache** , care **fusese atât de naiv** încât să creadă în promisiunile regelui transmise prin așa-numiții centriști din jurul lui. **Formal, regele era acoperit** deoarece însărcinarea de a forma guvernul a fost dată , dar , în fond, bătaia de joc a fost deplină. De la sine se înțelege că **Ion Mihalache a refuzat o asemenea însărcinare** ,

care a însemnat **o umilire a demnității lui de om politic** [-----]

Guvernul nou a fost o coaliție a carliștilor din toate partidele (Tătărescu - Vaida - Iorga)

Mircea Iorga -fiul devine subsecretar de stat ; lui Vaida i se conferă 64de candidaturi la alegeri ; **prietenii legionarilor** (Inculeț, Titeanu etc.) **dispar din guvern** ; [-----]

Z.Boilă / retro nov.'37

▣ **Maniu revine la șefia PNT**

▣ **Pactul electoral Maniu - Gh.Brătianu- Codreanu** (p. 60-65)

[LD : nu uita subiectivitatea și întârzierea cu care ZB își scrie amintirile]

"Ion Mihalache convoacă imediat **Comitetul Central Executiv** și își dă demisia de la șefia partidului. **Propune în locul său pe Iuliu Maniu** , care este proclamat în unanimitate .

Revenirea lui Iuliu Maniu în fruntea PNT , avându-se în vedere și impopularitatea lui Carol II, dezlănțuie , atât în țară, cât și în străinătate , **un mare entuziasm.**

Maniu declară : REVENIREA MEA ÎN FRUNTEA PARTIDULUI , ÎNSEMNEAZĂ : LUPTĂ !

[-----]

Se formează două tabere : pe de o parte, **lichelele carliste și camariliste** , pe de altă parte , **românii conștienți** .

Iuliu Maniu ridică mănua :

guvernul personal al regelui Carol II trebuie răsturnat în alegeri . [-----]

Z.Boilă / retro nov.' - 37/ început '38

▣ **Marea greșală a lui Codreanu** (p. 66-67)

▣ **Armistițiul indirect cu Carol (prin Antonescu)**

Acordul electoral al partidelor de opoziție și lupta acestora **și-au produs efectul**

asupra opiniei publice , ducând la **un rezultat nemaîntâlnit în cei de 80 de ani**

ai vieții politice din România independentă

Listele guvernamentale au căzut în alegerile generale .

Camariliștii și carliștii au fost repudiați de electorat . [-----]

"**Codreanu** a înțeles însă să nu întindă prea mult coarda .După terminarea alegerilor ,

a declarat că își reia libertatea de acțiune și, deocamdată, **pleacă la Predeal să facă schi .**

- **Maniu** : - **Rău faci !**

- **Codreanu** : - **După dvs , ce ar trebui să fac ?**

- **Maniu** : **Eu sunt de părerea să ieșim în stradă , eu cu oamenii mei d-ta cu aderenții d-tale , și să nu reintrăm în casă până ce regele nu ne va aduce la putere pe careva dintre noi.**

Pentru mine este indiferent pe cine-l va chema la guvern regele.

Important este - și repet, este decisiv de important - ca noul guvern să aibă

caracter parlamentar. Numai atunci putem vorbi de o **izbândă politică.**

- **Codreanu** a obiectonat : - **Noi am obținut doar victoria , dușmanul e bătut .**

- **Maniu** : **Nu este adevărat .Dușmanul nu este încă bătut .**

A primit numai o lovitură de măciucă . După ce se dezmeticește ,

se va arunca din nou asupra noastră , întocmai ca o fiară rănită

Apoi Maniu, cuprins parcă de o presimțire rea, privindu-l fix pe Codreanu , I-a avertizat :

- **Domnule Codreanu, acum nu-î vreme de odihnă. Nici de sport.**

Și , mai ales, nu pentru d-ta.

Regele nu va zăbovi să se răzbuie crunt pe d-tale, care i-ai stricat toate socotelile .

El a crezut că te are în buzunar , și acum, deodată, primește o lovitură dintr-o parte de unde nu se aștepta .

Codreanu a ascultat în tăcere , fără să replice ceva .

Prost inspirat și prost sfătuit de colaboratorii săi mai apropiați,

Codreanu pleacă la Predeal, unde se întâlnește cu generalul Ion Antonescu ,

ministrul de război în noul guvern Goga, și cade de acord cu acesta.

El ia angajamentul că nu se va război cu noul guvern, că va înceta orice acțiune contra regelui , că nu va mai încheia altă înțelegere cu Maniu .

Cu alte cuvinte, **Codreanu dezarmează** , încheie **indirect un armistițiu** cu dușmanul său politic neîmpăcat, care este **regele Carol II**, armistițiu prin care el, **Codreanu, este obligat la inactivitate și regele nu este obligat la nimic.** [-----]

Cluj, la 10 iulie 1971, dr.Zaharia Boilă "

Z.Boilă / *Amintiri și considerații* /

4.) Paul D.Quinlan , Regele playboy,Carol al II-lea de România , Humanitas, 2001

De completat

5.) **C.Argetoianu, Partidul Agrar / revizuirea Constituției ! / 31 oct.'37**

(Rev." *Parlamentul Românesc*" - (11-20) dedicat partidelor politice)

Doc.integral - fișier Part.Agrar - II -

Autor ? , /

▣ **Revizuirea Constituției**

▣ **Modificarea regimului parlamentar**

▣ **Creșterea prerogativelor regale**

[LD : este evident că propunerea de **revizuire a Constituției**,
fie la sugestia lui Carol al II-lea, promovată de Argetoianu,
fie la sugestia lui Argetoianu, și însușită de Carol,
cert este că **Constituția din '38 va urma ... acest program.**]]

În domeniul constituțional : socotește că **anume dispozițiuni ale Constituției trebuie modificate** , pentru a nu mai stânjeni prin rigiditatea lor , măsurile impuse prin evoluția raporturilor noastre economice naționale și internaționale.

Această revizuire nu trebuie să se facă în forma solemnă

și **pe căile propuse de actuala Constituție, ci trebuie lăsat posibilității**

Parlamentelor ordinare dreptul de a modifica Constituția,

cu aprobarea Capului Statului , și cu îngrădiri speciale de votare .

De asemenea, **din inițiativa Capului Statului .**

Constituția poate fi modificată și pe cale de referendum.

" Considerând **monarhia ca primul factor activ în desfășurarea vieții noastre publice,**

Partidul Agrar socotește necesară **sporirea prerogativelor regale .**

Regimul parlamentar trebuie modificat ,

urmând a fi compus dintr-o **Cameră redusă la un număr de**

1 reprezentant la 100.000 locuitori , cu reprezentarea minorităților ,

alegerile urmând să fie făcute pe o **listă pe întreaga țară .**

" **Senatul** urmează să fie alcătuit din **membri aleși pe viață de către Suveran**, din **reprezentanții calificați ai breslelor**, ai **profesiunilor libere**, și ai diferitelor **grupuri cu interese economice**.
Argetoianu / 31 oct.'37

6.) Simion -Mehedinți, Puterea selectivă / modificarea Constituției ! / 31 oct. '37_

(Rev. " **Parlamentul Românesc**" - (11-20) dedicat **partidelor politice**)

Citează un **art. al lui din 8 nov.'35**, în care arătase că **Regele este prima putere în Stat**, cel mai mare elector, numește șeful de guv. etc etc...

Prezintă grava situație internațională ; pericolul de război .

Care va fi situația țării noastre în ziua când va izbucni flacăra ?

Ca unul ce st[te]a departe de înv[]lmășeala luptelor politice , spunea :

" **În epoca lui Carol I**, la întrebarea de mai sus, **se putea răspunde** :

< **țara poate să hotărască**> . **Carol I** trăia într-un timp când **regimul constituțional se bucura de mare prestigiu**, cu un **sistem de guvernare dual : un partid la cârmă**, unul în opoziție.

Suveranul putea să se spele pe mâini, ca Pilat din Pont, și să spună : < **Așa a vrut țara** > .

Astăzi lucrurile s-au schimbat mult : [-----]

Nu mai există partide, ci "**fracțiuni de partide**" . **Partidele s-au pulverizat** .

Regele Carol II nu mai poate să hotărască formal succesiunea guvernului

ci trebuie să aleagă . El, în înțelesul cel mai exact al cuvântului , trebuie să aleagă.

După ce criterii ? După voturi ? Ce va face capul statului ?

" Stat fără om de stat , nu se poate ! [-----]

Puterea Selectivă va fi de data aceasta hotărâtoare .

Cu mici socoteli de club, nu se pot deslega problemele cele grele din viața unei țări și nici nu se pot scrie paginile cele mari din istoria națiunilor "

////////////////////////////////////

Simion Mehedinți / 31 oct.'37

7.) Gh.Brătianu , Expozeu , Întrunirea liberal-georgistă de la Marna , 1 nov.'37

Gh.Slama , C.Toma , Mihai Antonescu - cuvântări

("**Dimineața**" , an 33, nr. 11.088, 2 nov.'37 + foto medalion **Gh.Brătianu ; M.Antonescu**)

În noiembrie 1937, în preajma deschiderii crizei successorale, crezuse că bătuse "**ora**" lui :

PNL (și fratele Dinu) îi doreau revenirea în partid ;

Regele Carol, poate, (poate ?) **voia să și-l apropie din nou**.

Și de data asta , însă, "**ora**" va trece pe lângă el] Doc.integral : **fișier PNL-g - III -**

Redacția / **Întrunirea**

a) **Av. Gh.Slama** (vice președ. la Capitală) / 1 nov.'37 **■ Succesiunea pentru Gh.Brătianu !**

b.) **Gh.Brătianu** / 1 nov.'37 **■ PNL- 7 ani de opoziție**

■ Idei și acțiuni georgiste salvatoare ■ Succesiunea ?

c.) **Const.Toma** (secretar g-ral) / 1 nov.'37 **■ Solidaritate, loialitate , în jurul lui Gh Brătianu**

Redacția /

■ Întrunirea

Eri dimineața s-a ținut în sala cinematografului "**Marna**" din Calea Griviței ,

o întrunire convocată de **organizația liberal-georgistă a Capitalei** .

Au luat parte toți **frunțașii georgiști** precum și **șefii de organizații județene** care se aflau de sâmbătă în București . [-----]

a) **Av. Gh.Slama** (vice președ. la Capitală) / 1 nov.'37

▣ **Sucesiunea pentru Gh.Brătianu !**

"Suntem în preajma crizei politice care se deschide.

Cetățenii așteaptă cu înfrigurare cum se va rezolva.

Se pare că **s-a declarat** , pentru moment , **un armistițiu general.**

De aceea, nu acum este împrejurarea de a diseca ceea ce s-a făcut și , mai ales, ceea ce nu s-a făcut pentru țară . Este însă o constatare peste care nu pot trece.

Numărul mare al dvs aici, înseamnă că totul încă nu este pierdut pentru țară, dat fiind că **chemarea lui Gh.Brătianu are adânc ecou** în sufletele tuturor acelor cari mai au încredere în ideea de conducere . [-----]

Domnule Brătianu , organizația Capitalei își pune încrederea în dvs.

Pot mulți să copieze programul nostru , scris poate caligraic, dar programele au atâta valoare câtă valoarea au și oamenii care le aplică și **noi putem spune cu mândrie că**

programul nostru este Gheorghe Brătianu .

Ați strălucit în **politica externă** și, spre marea noastră satisfacție,

ați condus-o din opoziție. Dar **un rol** cel puțin tot atât de **covârșitor**

îl aveți în politica noastră internă de stat . **Opinia noastră publică dorește**

omul nou , providențial de autoritate morală , demn și de curaj , care să îndrepte relele . **Ea și-a fixat atenția asupra dvs .**

De la dvs se așteaptă redresarea morală , sănătatea țării , încredere și o zi mai bună."

[-----]

b.) **Gh.Brătianu** / 1 nov.'37

▣ **PNL- 7 ani de opoziție**

" Înainte de deschiderea crizei, nu e momentul de a face declarații asupra evenimentelor ce se pregătesc. E însă necesar , pentru conștiința noastră proprie, să examinăm rezultatele acțiunii noastre , realizările ei , spre a putea judeca mai lămurit și mai limpede împrejurările viitoare . "

" Am împlinit de la începutul acțiunii mai mult de 7 ani de luptă dârză și neîntreruptă de opoziție. Noi **n-am guvernat , deși ni s-a cerut** de atâtea ori .

Noi am dovedit mereu că nu foloase și ambiții trecătoare ne determină îndrumările și hotărârile.

Am făcut însă mai mult decât a guverna. Se poate spune că , în problemele esențiale ale vieții noastre de stat și de națiune , noi

am arătat drumul de urmat , am indicat soluții și directive.

Ele nu au fost aplicate așa cum am fi dorit și putut noi să le realizăm,

dar **concepțiile noastre** au sfârșit **prin a se impune** ,

prin **puterea împrejurărilor pe care le prevăzusem .**

Gh.Brătianu / 1 nov.'37 / retro '30

▣ **Idei și acțiuni georgiste salvatoare**

" Realizările ce le înscrinem ca **rezultatele acțiunii** și luptei noastre , sunt **următoarele :**

Tradiția monarhică și dinastică a PNL

" **În 1930,** în împrejurări pe care nu mai este nevoie să vi le amintesc [**Resturația**] ,

am contribuit în cea mai largă măsură la **consolidarea așezămintelor** noastre fundamentale , la menținerea **tradiției Monarhice și Dinastice** a Partidului Național Liberal.

Am împiedicat cea mai gravă din crizele și învrăjbirile lăuntrice care **puteau primejdi ființa însăși a Statului Român "**

[-----]

Politica externă

[-----]

Prin noi, putem spune, **țara și-a afirmat voința de a rămâne în cadrul alianțelor sale firești , fără a fi târâtă în consecințele imprevizibile ale sistemelor internaționale ,**

prin noi a biruit un punct de vedere ce a câștigat adeziunea factorilor hotărâtori

și a zădărnicit orice încercare [**Titulescu !**]
de a deschide teritoriul român unor armate străine [**URSS**] ,
de a compromite în timp de pace independența, și , în timp de război , integritatea țării.
[-----]

Cele mai multe din aceste acțiuni , nu au fost cu puțință

decât prin acțiunea de independență a opoziției .

Am luptat deschis pentru că am fost liberi .

Realizările guvernării liberale = aplicarea acțiunilor georgiste .

" Desigur, că o afirmăm din nou : toate aceste obiective ale acțiunii noastre ,
toate aceste îndrumări pe care puterea împrejurărilor a sfârșit prin a le impune ,
ar fi avut alte rezultate dacă aplicarea lor
ar fi fost incredințată acelor care le-au conceput .

Adesea ideile aruncate în discuția publică , cu riscul tuturor oportunităților și
tuturor situațiilor, nu au căpătat de la început înțelesul și realizarea necesară .

Dacă totuși ele au biruit , să fie pentru noi , în fața conștiințelor și ale țării,
un motiv mai mult de încredere și de mândrie . "

Gh.Brătianu / 1 nov.'37

▫ Succesiunea ?

" Nu știm încă ce fel de hotărâri vom lua mâine ,

și în ce împrejurări se va desfășura lupta noastră.

Ar fi poate o lipsă de prevedere și poate de răspundere , să anticipăm

" Dar am datoria astăzi, în fața dvs ,

la un răstimp atât de scurt până la o nouă campanie electorală ,

să amintesc cel puțin problemele care ne preocupă .

a căror examinare și rezolvare constituie rostul însuși al acțiunii noastre

și al ființei noastre de partid politic, la această răspântie hotărâtoare a vremurilor .

////////////////////////////////////

c.) **Const.Toma** (secretar g-ral) / 1 nov.'37

▫ **Solidaritate, loialitate , în jurul lui Gh Brătianu**

" Suntem cu toții strânși uniți indisolubil legați de trecutul de fapte al partidului

în care se cuprind râvna , cugetul și jertfa noastră a tuturor , de ideile înfățișate

și care izvorăsc din grijile și năzuințele neamului întreg ,

de steagul glorios purtat cu atâta strălucire de dl Gheorghe Brătianu și de politica de

cuminenie vrednicie , înțelepciune, cinste , patriotism, demnitate și caracter pe care

numai d. Gheorghe Brătianu singur le reprezintă astăzi în viața politică .

[-----]

" Peste câteva zile desnodământul fatal pune capăt cărmuirii de astăzi .

Ne așteaptă luptă grea. Suntem pregătiți pentru ea. [-----]

" Domnule Brătianu, partidul este solidar și conștient de înalta sa misiune .

Decretați mobilizarea , desfășurați steagul și porunciți.

Partidul așteaptă ordinul pentru a pleca la luptă și pentru a aduce biruința"

////////////////////////////////////

d) prof. Mihai Antonescu / 1 nov.'37

[-----]

" Suntem astăzi la o răspântie a vieții publice românești. Se vorbește de răspântii,
se strigă că guvernarea de mâine trebuie să însemne biruința spiritului de învoire în România.
Nu numai cei ce urmează lupta marelui stegar Gheorghe I.Brătianu , ci , mai presus de noi,
toată țara , toate generațiile , așteaptă să vadă triumful nădejzii de astăzi . [-----]

" Die Gheorghe Brătianu , ați guvernat din opoziție politica externă ;

a rămas să guvernați de la guvern politica internă a țării Românești, cu spirit opozant ;

[-----] **În numele tineretului**, dvs trebuie să faceți **să triumfe principiul că oamenii politici care sunt slabi , să lase locul lor celor ce știu să stăpânească destinul național** . [-----]" //////////////////////////////////////

PNL-g / întrunire / 1 nov.'37

8.) Gh.Tătărăscu , Expozeu , șed.CC al PNL , / **4 ani de guvernare / 2 nov.'37**
("Dimineața" , an 33, nr. 11.089, 3 nov.'37 + foto Gh.Tătărăscu -sosirea de la Ankara)
[LD : expozeu la sfârșit de guvernare . Îl consider un **bilant etalon**, din multe puncte de vedere
Ce trebuia evidențiat nu lipsește ; ce trebuia ocolit , ca vulnerabil, **nu este amintit ;**
Totul ilustrând **succesul guvernării și optimismul de viitor** .
Trebuia să inducă în propriul partid , în opinia publică , dar , mai ales , în urechile regale,
legitimarea mandatului și pretenția reînvestirii.
Criticile respinse prin inventarierea realizărilor ;
opoziția pusă la punct prin aluzii și ignorare .
Subtitluri , sublinieri , semne , îmi aparțin .] Doc.integral : **fișier Guvern PNL XIV**

" În câteva zile se vor împlini **4 ani** de când **Partidul Național Liberal**
a fost chemat la locul de răspundere . De aceea am socotit necesar ca să înfățișăm în cadrul
unei **manifestări solemne** , **rezultatele și înfăptuirile** acestor patru ani de guvernare .
Pentru a se putea judeca în deplină obiectivitate valoarea acestor înfăptuiri ,
este necesar să ne întoarcem cu patru ani înapoi .
" Care era situația țării în **15 noiembrie 1933**, când **partidul național-liberal**
a luat în mână frâiele puterii ? [-----]
Tătărăscu / 2 nov.'37

▣ Școala și cultura națională

Straja Țării

[LD : gândește-te în ce măsură **cele trei creațiuni noi - străjeria, premilităria și munca obștească** - au fost **imitații străine** , **nostalgii** de adolescență a lui Carol, sau , pur și simplu au fost "**confiscate**" de la **Garda de Fier** , după ce s-a constatat **succesul lor, atracția tineretului pentru taberele de muncă și instrucție legionare** .
Eu mai degrabă cred această filieră , cu care s-au dat mai multe lovituri de o dată !]

" Am acordat o **grijă deosebită** marelui probleme pe care o reprezintă
disciplina și educația tineretului.

Din inițiativa și sub îndrumarea directă a MSRegelui ,
s-a întemeiat **marele așezământ de educație și disciplină națională " Straja Țării "** ,
care înglobează întreg tineretul până la 18 ani .

În cadrul acestui așezământ , tineretul nostru își găsește astăzi **un teren prielnic pentru
întărirea și înălțarea sufletească și pentru dezvoltarea tuturor însușirilor**
care pregătesc pe **cetățeanul și pe soldatul de mâine.**

lubirea de patrie, devotamentul față de Tron, cultul ordinei și al disciplinei , al forței și al sănătății - vor fi întărite în atmosfera străjeriei , **deschizându-se astfel tineretului nostru drumul
împlinirilor marilor datorii față de Țară și față de Rege** " [-----revine concludiv -----]

[LD : gândește-te în ce măsură **cele trei creațiuni noi au fost imitații străine** ,
nostalgii de adolescență a lui Carol, sau pur și simplu au fost "confiscate" de la Garda de Fier ,
după ce s-a constatat **succesul lor** , **atracția tineretului pentru taberele de muncă și instrucție
legionare** .Eu mai degrabă cred această filieră]

" **Străjeria, premilitarismul și munca de interes obștesc.**
vor rămâne **cele trei creațiuni noi** prin care **se așază definitiv generațiile tinere
pe drumul ordinei și al disciplinei naționale** "
[-----]

Tătărăscu / 2 nov.'37

▣ Sănătatea publică

[-----]

" Pentru combaterea bolilor sociale , în special a tuberculozei, s-a creat "***Liga contra tuberculozei***" , așezată **sub președinția MSRegelui**. Pentru combaterea acestui flagel, **s-au construit 7 sanatorii noi**, și s-au construit la toate spitalele județene **pavilioane și secțiuni speciale** pentru bolnavii de tuberculoză.

[-----]

În acest sens, pe lângă creditele bugetare și extrabugetare alocate ministerelor pentru sănătatea publică , am înființat ***Fondul Cultural Carol al II-lea***, **dotat cu o rentă** perpetuă în valoare de **1 miliard 300 milioane de lei**, din veniturile căreia se vor susține **clinicile facultăților de medicină** .

[-----]

Tătărașcu / 2 nov.'37

▫ **Politica externă**

[-----]

Prin practica acestei politici clare și neșovăitoare , izvorâte din **interesele permanente ale țării noastre, prestigiul nostru în afară s-a întărit** , o dată cu afirmarea **forței și însemnătății României** , în acest colț al lumii , **forță și însemnătate pe care călătorii Suveranului nostru dincolo de granițe , le-au afirmat cu atâta strălucire "**

[-----]

Tătărașcu / 2 nov.'37

▫ **Opera de înzestrarea armatei**

[-----]

" În domeniul apărării naționale, acești ultimi **patru ani de guvernare** au fost **pasul hotărîtor** pentru apărarea țării. **Opera de înzestrare** a oștirii noastre a fost **tradusă în fapte** ; pentru **prima oară de la marele război, un program de înzestrare militară** a început și continuă să fie **metodic executat**. [-----]

Este de ajuns să afirm că , **prin programul alcătuit , au fost atăcate toate problemele înzestrării și, printr-o acțiune coordonată**, au fost luate în considerare spre **satisfacere toate nevoile armatei** . [-----]

Premilităria

" **Instrucția trupei** a fost de asemenea **obiect de continuă preocupare** , înregistrând continuie ameliorări . În vederea întăririi ei, **am creat stagiul premilitar obligatoriu** , pentru **toți tinerii între 18 la 21 de ani**.

Acest **așezământ** a început să-și dea roadele și prin el am reușit **să creiăm și un instrument dedisciplină al tineretului nostru** , care **a fost smuls din atmosfera agitațiilor morbide**.

[-----]

Aviația

" O deosebită atenție a fost dată aviației . Pentru a aprecia valoarea efortului făcut pentru întărirea acestei arme, este destul a preciza că **am găsit aviația militară** cu **un buget de 419 milioane în 1933**, iar **azi bugetul este de 1 miliard 241 milioane** .

" Săvârșind această operă de întărire militară , **am răspuns la apelul Suveranului nostru, care și-a făcut din întărirea armatei preocuparea de fiecare zi**, și am împlinit , în același timp, și una din poruncile cele mai grele care s-au dat oamenilor de răspundere din această țară .

[-----]

Tătărașcu / 2 nov.'37

▫ **Sucesiunea**

▫ **Misiunea guvernului - încheiată ; Misiunea PNL - continuă**

" **Misiunea aceasta se apropie de sfârșit** .

Parlamentul, a cărui emanație este guvernul nostru,

se apropie de **limita termenului constituțional**.

În acest timp, **situația generală va fi supusă unui examen** .

Coroana va hotări în această criză deschisă în chip normal în viața Statului.

" **Oricare va fi viitorul , datoria noastră este să veghem.**

Va veni de sigur o zi în care misiunea guvernului va înceta ;

nu văd însă ziua în care va înceta misiunea partidului nostru .

Vom continua să ne îndeplinim misiunea noastră istorică :

la guvern să consolidăm , în opoziție să veghem și să îndrumăm.

" Să ne amintim azi că **suntem singura forță politică organizată ,**

cu rădăcini puternice în toate clasele care compun România nouă ,

și singura rezervă politică ce poate oricând face față tuturor problemelor interne și externe.

" **Noi nu suntem un partid de clasă [aluzie la țărăniștii din PNȚ ș.a]**

și nici un partid de regiune [**aluzie la ardeleni din PNȚ ș.a.**] ,

ci **suntem partidul care , reprezentând națiunea în totalitatea ei ,**

stă în slujba numai a intereselor ei permanente .

Noi nu suntem un partid de improvizare pus în serviciul curentelor trecătoare

[**aluzie la G de F , PNC .**] și **nu noi vom fi exploatatorii formulelor** care pot îmbăta timp de o

zi sau o noapte un popor [**Gh.Brătianu, Iunian, Argetoianu , Vaida**] ,

dar care se sfârșesc totdeauna printr-o tragică redeşeptare în fața realităților și ale demagogiei .

" **Noi suntem și rămânem împlinitorii actelor de întărire a solidarității naționale și de**

ridicare a tuturor caselor care îndeplinesc un rol [-----]

Tătărescu / 2 nov.'37

▣ **Recunoștință și slavă Regelui !**

" Și acum domnilor, înainte de a ne despărți, **să ne îndeplinim o mare datorie :**

Dacă am putut săvârși opera pe care am cercetat-o astăzi împreună,

este în primul rând datorită **încrederii statornice pe care Maiestatea Sa Regele**

a arătat-o guvernului său . Această încredere a fost izvorul permanent din care guvernul

și-a tras sursele de sprijin pentru toate actele și pentru toate hotărârile.

" **Inițiativele regale** desfășurate în toate domeniile , **au fost stimulentele** acestei guvernări

consolidatoare . **Pildele regale** au deschis în atâtea împrejurări **drumul nostru,**

iar **îndemnurile regale** , rostite în cadrul practicilor noastre constituționale,

au fost **punctul de pornire** al atâtor înfăptuiri , care s-a revărsat binefăcătoare către țară .

" Din adâncul sufletului nostru să strigăm : **Recunoștință și slavă regelui ! "**

Tătărescu // 4 ani de guvernare / 1 sau 2 nov.'37

Guvern de alegeri Tătărescu . . 13 nov. - 1937

9.) Succesiunea : **audiințele și condiționările MSR , 12- 13 nov.'37**

I.Mihalache : refuzul formării guvernului condiționat

Gh.Tătărescu demisia și acceptarea formării unui nou guvernului

("Dimineața " an 33, nr. 11.102, 13 nov.'37 + medalion foto Mihalache ,Tătărescu)

Doc.integral : **fișier Guvern XIV**

[LD : **O situație plină de echivocuri , zvonuri ,**ca totdeauna la rotativă . Cu titluri pe măsură .

Toate firele în mâna lui Carol și a camarilei . **Inovații protocolare ingenioase .**

Aparențele "**consultărilor**" salvate : audiințe, conclavuri, vizite, mister, dileme, sfori ...

Două zile în care **Carol al II-lea a jucat după un scenariu** pe care l-aș numi , fără exagerare ,

machiavelic ,în care acest episod , a fost o repetiție ,urmată de altele și altele,

până la spectacolul final : **lovitura de stat din 10 febr.1938 .**

De fapt, lui **Mihalache** i s-a făcut o **ofertă condiționată** - colaborarea cu **Vaida !** - **scontându-se pe refuzuri cu greutate** în păstrarea coeziunii PNT (Maniu !) , dar **și pe declanșarea unor nemulțumiri** ale unui grup masiv din PNT (Călinescu !)

De fapt, **Tătărescu nu a demisionat** , i s-a făcut și lui o **ofertă condiționată**

- colaborarea cu **Gh.Brătianu , Iunian și Vaida !** - **scontându-se pe refuzul** unuia din ei, dar și pe **adâncirea disensiunilor în PNL** .

Bineînțeles, toate acestea și-au dezvăluit semnificațiile treptat ... se vor prelungi

- ca episoade și subiecte controversate - la **abdicarea lui Carol** (1940) ,

pe timpul lui **Antonescu** (1940 -44) , după **căderea lui** (23 august '44)

și ...**se vor muta în istoriografia** din perioada comunistă a României, până în ziua de astăzi .

Indiferent de variantele interpretative , indiferent de fixarea răspunderilor și vinovățiilor , un lucru este sigur : **se consuma** , atunci, **în noiembrie 1937** , **încă un episod** care va duce la **lichidarea regimului democratic, pluripartidist, parlamentar din România.**

Până acum accentul a fost pus pe înclinațiile autoritariste , pe tribulațiile morale ale lui Carol .

Fără a respinge total ipoteza, o consider cea mai comodă și unilaterală .

[**LD : 3 dec. 2003 . în memoriul fratelui meu Liviu**, cu care sunt sigur că aș fi putut discuta mult despre cartea la care lucrez . și **m-ar fi încurajat să perseverez** .

Aprind o lumânare, răsfoiesc partituri, fotografii ... **Lucrez** .

De aceea **dau importanță etapei** . De aceea caut , încă mai caut , explicații .

De aceea îmi îngădui să imaginez , din când în când, și **ipoteze neconsumate** ,

câte un neștiințific și dubitativ " dacă " . De exemplu :

- Cum ar fi evoluat situația **dacă** erau încurajate **curențele naționaliste**

care voiau **schimbarea orientării externe** a României și **schimbarea de regim politic** ?

- Cum ar fi evoluat lucrurile **dacă Mihalache** accepta guvernarea ?

- Ce se întâmpla **dacă Maniu** se reconcilia cu Vaida ?

- Cum evoluau lucrurile **dacă Gh.Brătianu** nu se rupea din PNL sau revenea mai devreme ?

- Cum ar mai fi fost folosit **Iunian** , **dacă** nu se rupea din PNT ?

- Care ar fi fost ecuația de guvernare , **dacă legea electorală din 1926** ,

n-ar fi împins partidele la tot soiul de carteluri și mezialianțe , armistiții absurde , paradoxale ?

[Vezi "cartelele" electorale : PNT + PSD (1928) ; Iorga + PNL-Duca (1931)

PNT + P.German (1932) ; PNT- G de F (nov.'37) Evocă opiniile lui **Iamandi** (Legisitura PNT, ses. extraord. 22 aug.1932) **Călinescu, Ralea, " democrații "** deveniți după '38 "**carliști** " ?

- Care ar fi fost prestigiul PNL **dacă** trăia **Duca** , și **Tătărescu** nu devenea "**homo regius** " ?

dacă atâți oameni politici , în diverse momente , nu făceau jocul lui Carol ?:

Iorga , Maniu, Mihalache, Iunian , Vaida, Titulescu, Argetoianu, Tătărescu, Incuțet ș.a.ș.a.

Deocamdată reconstitui "**clipa istorică**" și semnificațiile date de contemporani]

Redacția / **Succesiunea** / 12 nov.

Redacția /

Succesiunea / 12 nov.

S-au răspândit cele mai **fantastice versiuni** în legătură cu **soluționarea succesiunii.**

Lumea politică consideră că **nu e nici un motiv de îngrijorare.**

Criza -se asigură - va avea **o deslegare normală și viabilă** .

Nimic nu îndreptățește că se va recurge la o soluție de aventură .

Guvernul de mâine - se spune - va întruni **două condițiuni** :

el va fi **în acord cu spiritul constituțional** și

va asigura continuitatea desăvârșită în politica externă .

Ceea ce este important , este că - peste deosebirile de moment - **cele două mari forțe politice , partidul liberal și partidul național-țărănesc** , sunt **perfect de acord în această privință.**

Opinia publică n-are , deci, motiv să fie alarmată .

Versiunile tendențioase și combinațiunile fanteziste - frecvente în timpul crizelor

de guvern, n-au nici de această dată un temei serios.

O soluție extraconstituțională este exclusă .

Guvernul de mâine va asigura liniștea și armonia înăuntru și în afară .

▣ **Consultările MSR cu șefii de partide. / 12 nov.**

Pentru prima oară s-a vorbit în mod oficial de **constituirea unui alt guvern, deși cabinetul Tătăărăscu nu demisionese.**

În tehnica mecanismului succesiunii, **a intervenit o inovație.**

(până acum mai întâi demisiona guvernul și apoi începeau consultările)

De data aceasta , **audiințele în care MSR a examinat situația politică împreună cu șefii de partide , înaintea de demisia guvernului .**

Mihalache a primit chiar **însărcinarea să alcătuiască o nouă formațiune ministerială.**

D-sa a explicat că această procedură a fost folosită

spre a nu se produce un gol de autoritate în aceste zile de surescitare .

▣ **Tătăărăscu la rege / 12 nov. , ora 12,30**

A fost primit în audiență și reținut la dejun. **Se credea** că , ieșind de la Palat , **va aniuța demisia** oficială a guvernului . Lucrul nu s-a întâmplat din motivele explicate mai sus. **Tătăărăscu a lăsat demisia la dispoziția MSR** , și a părăsit Palatul Regal .

A declarat ziarștilor : **< Am fost primit în audiență de lucru de MSRegele. Cu acest prilej, am supus regelui spre semnare câteva decrete cu caracter administrativ.**

După aceea am fost reținut la dejun. Altceva nu sunt în măsură să vă spun. >

Tătăărăscu a avut apoi **conciliabilele cu colaboratorii intimi .**

▣ **Mihalache la rege / 12 nov./ ora 16**

La ora 17 , Mihalache a ieșit de la Palat . A declarat ziarștilor :

< Am fost însărcinat să formez guvernul , cu condiția să realizez o colaborare cu dl Vaida ... Guvernul n-a demisionat , ca să nu se producă un gol de autoritate și pentru ca transmiterea de putere să se facă fără carența autorității . >

Mihalachhe a convocat imediat Biroul partidului

Acesta s-a întrunit la locuința sa, la ora 17, 30 .

▣ **Tătăărăscu la rege / 12 nov. ora 17,5**

A fost primit iar de Rege. Audiența a durat o oră.

la ora 18, 15 , Tătăărăscu a transmis presei un **Comunicat :**

< Parlamentul actual atinge limita constituțională la 4 febr. 1938 .

Acest timp foarte scurt de funcționare , face imposibilă orice activitate legislativă , cât și luarea în considerare a bugetului.

Pentru aceste motive, am crezut util a ruga respectuos pe **MSRegele să examineze cu un ceas mai curând situația generală politică , ținând la dispoziția MS demisia cabinetului . >**

▣ **I.Mihalache la rege / 13 nov./ ora 15, 30**

Dimineața, au continuat discuțiile în Biroul PNT. În deplin acord - membrii Biroului au găsit că nu se pot începe negocieri cu Frontul Românesc de sub conducerea d-lui Vaida . și deci d.Mihalache trebuie să decline onoarea de a face un cabinet , în aceste condiții.

La ora **3 jumătate după amiaza** , , Ion Mihalache a fost primit în audiență la rege .

La ora **4 d-sa** a ieșit de la Palatul Regal. A făcut următoarea declarație :

< În audiența de astăzi , am mulțumit respectuos MSRegelui pentru onoarea ce mi-a făcut-o de a mă fi însărcinat să formez guvernul pe temeiul programului de imediată guvernare ce-l prezentasem cu o zi înainte , dar cu condiția sine qua non de a realiza o înțelegere cu d.Vaida.

În urma examinării situației și în deplin acord cu colaboratorii mei din conducerea centrală a partidului, am adus la înalta cunoștință a MS , că având toată dorința de a-i face cerința , **condițiile însărcinării m-au pus în imposibilitate de a-mi îndeplini mandatul.**

Ca urmare, m-am văzut nevoit a **depune mandatul** cu care fusesem însărcinat .

Am arătat că **partidul unitar și solidar stă la dispoziția MSR.**

În scop de a servi Țara și Tronul >

▣ **Tătărescu la rege / 13 nov. ora 4,5**

Venit la Palat ,a fost primit imediat . **A ieșit la ora 5 .**

A anunțat că la ora 7 va face un Comunicat pentru presă .Iată-l

< Am prezentat MSR azi, la ora 4, demisia întregului guvern. MSR , primind această demisie , a binevoit a mă însărcina cu formarea noului guvern, având o bază politică largită . Nădăduesc să pot îndeplini această însărcinare cât mai curând . >

▣ **Negocierile lui Gh.Tătărescu / 13 nov.după ora 5**

D.Tătărescu a avut imediat **consfătuiri la locuința d-sale** cu prietenii săi politici

Se afirmă că dl **Tătărescu va încerca să formeze un guvern cu colaborarea d-lor Gh.Brătianu, Vaida -Voevod și Grigore Iunian**

Bineînțeles , **colaborarea cu Gh.Bătianu depinde de reîntregirea Partidului Liberal**

- în vederea căreia s-au început mai de mult **tratative** , considerate ca **foarte avansate .**

Membrii guvernului s-au întrunit la locuința primului ministru . Tătărescu a expus fazele prin care a trecut actuala criză , arătând modul cum a fost însărcinat cu formarea guvernului.

Tătărescu a avut o întrevedere mai lungă cu Inculeț ,

care a făcut **o vizită lui Franasovici** , apoi iar s-a **întâlnit cu Tătărescu .**

La ora 8 seara, Tătărescu l-a vizitat pe Dinu Brătianu ,șeful partidului, cu care a avut **o lungă întrevedere**

Tot seara , s-au întrunit membrii Grupării H și membrii grupării " Părerii libere "

Amândouă grupările s-a pronunțat împotriva întregirii PNL .

ășa cum urma ea să se facă

▣ **Frământări, contradicții , la PNL / 13 nov.'37 / ultima oră**

▣ **Poziția lui Dinu Brătianu**

Nu se știe , în clipa când scriem aceste rânduri ,

dacă d. Tătărescu va izbuti să realizeze atât de repede reîntregirea liberală ,

și să poată prezenta **un guvern al partidului liberal refăcut .**

Se pare că - indiferent de rezultatul negocierilor - **tot d-sa va forma viitorul cabinet** ,

și este sigur că **va avea de întâmpnat mari greutăți** de ordin politic .

Chiar d.**Dinu Brătianu** , șeful partidului, a fost de părere că

trecerea în opoziție este de preferat și că **refacerea PNL se poate realiza mai bine** dacă partidul nu ar fi la guvern.

De asemenea, d. **Dinu Brătianu** a socotit că **și echilibrul politic general ar fi menținut**

în alte condiții , **dacă Partidul NaționalȚărănesc**

- care **vreme de 4 ani a format opoziția Majestății Sale** -

ar fi pus în situațiunea **de a-și arăta capacitatea de guvernare .**

Așa însă, **PNȚ se socoate nedreptățit** ,El va porni **o luptă acerbă** ,

fie sub șefia d-lui **Mihalache**, fie sub o nouă șefie a d-lui **Maniu** .

Această luptă va crea **o stare de frământare** , care ,

în grelele împrejurări externe și interne de azi, **nu este de dorit .**

Țara are nevoie de liniște . Este îndreptățită temerea că d. **Tătărescu va avea mari greutăți .**

Criza de guvern / Succesiunea / 12-13 nov.'37

10.) I.Mihalache , Programul de imediată guvernare al PNȚ , 12 nov.'37

("Dimineața", an 33, **20 nov.'37**, preluat din "**Dreptatea**", 19 nov.'37)

[**LD : la o săptămână după consumarea audienței lui Mihalache,**

la o săptămână de când Tătărescu fusese reinvestit cu formarea guvernului...

Ori " Dimineața" l-a măcelărit , ori ... este o improvizație , din care au fost eliminate câteva " țărănisme " deranjante sau susceptibile ca atere ...

Singurul lucru notabil pare a fi , **renunțarea la revizuirea Constituției**, și nespecificarea obsesivului " **țărănist**" privind statul, economia, cultura, etc etc.

▣ Problema constituțională

"**Dreptatea**" publică un document interesant : **Programul de imediată guvernare** , prezentat MSR , înainte ca să i se fi propus formarea guvernului .

Într-o notă introductivă, " **Dreptatea**" explică că , față de **Programul din 1935** (unde PNT preconiza revizuirii constituționale) **acum (nov.'37)**

consideră că "**problema constituțională**", neconținând "*sine qua non*" soluționarea unor probleme de o însemnătate actuală deosebit de mare,

PNT, cu simțul practic , și-a extras programul de guvernare din regimul constituțional existent ."

I.Mihalache / 12 nov.'37

11.) **Cabinet de alegeri - Tătărescu (17 noiembrie - 28 decembrie 1937) , 17 nov.'37**

Depunerea jurământului. Programul de guvernare

("Dimineața" , 20 nov.'37)

[LD : Regele Carol I-a însărcinat pe Tătărescu să facă un **cabinet cu o " bază lărgită"**

Acesta i-a vizat succesiv pe **Gh.Brătianu, Gr.Iunian, Al.Vaida și N.Iorga .**

Numai Iorga a acceptat să desemneze o persoană în noul guvern (P.Țopa) .

În guvern au mai intrat și 2 " tehnicieni" : **Ionescu Sisești** (agricultură) și **P.Bujoiu** (industrie)

La depunerea jurământului , Tătărescu prezintă un amplu **Program de guvernare ...]**

Depunerea jurământului

a) **Gh.Tătărescu**, b) **Regele Carol II**

[LD : **11 dec.2003** . Este deosebit de dificil să stabilesc cu exactitate atât **cursul cronologic** , , **mișcările actorilor politici și logica** (cauzalitatea) **evenimentelor** .

.Domnește o mare confuzie , zvonurile acoperă faptele, vorbele de azi contrazic pe cele de ieri și vor fi contrazise de cele de mâine. **Memoriile și amintirile retro'** (Tătărescu - Călinescu - Dinu Brătianu - Carol II) , aduc unele lămuriri dar sunt ultra -subiective, sunt "cosmetizate " , și , cel mai adesea, se bat cap în cap. De aceea prefer eu, totuși, totuși, **gândul clipei** , care mă ajută măcar să reconstitui **ceea ce auzea** (citea) **opinia publică** .

Acum și aici , dau **comentariile din ziar** cu **citate trunchiate din discursurile** rostite, pentru că ele încearcă să sondeze **gânduri neexprimate, dorințe presupuse**, făcând asociații de idei , din care , unele se vor confirma la câteva luni ...

Am câteva **dificultăți cu fondul de culoare** , și regret de pe acum că , în carte, el nu va apărea astfel .]

("Dimineața" , 20 nov.'37)

a) **Gh.Tătărescu** / 17 nov.'37

Discursul rostit la depunerea jurământului de către d. **prim-ministru Tătărescu**, completează **scurta declarație făcută presei** și care **ridica unele întrebări de nedumerire** .

D-Tătărescu a explicat că guvernul are la bază "**spiritul de colaborare impus de dificultățile vremurilor**", ceea ce înseamnă că **partidul liberal a socotit** că , **pentru a domina situația, are nevoie să-și asocieze și alte forțe politice** în stare să **atenueze o atmosferă de agitație** creată în ultima vreme .

Firește, **opinia publică se poate întreba dacă** acest spirit de colaborare , nu înseamnă **o nouă orientare politică generală** .

Di prim -ministru **s-a grăbit însă să adauge** că executarea programelor

reclamă "**unire și înțelegere**" ceea ce înseamnă că **va căuta să stăvilească**

toate pornirile de ură și învrăjbire,

capabile să dea întregii vieți interne caractere primejdioase.

////////////////////////////////////

b.) Carol II / 17 nov.'37 / retro An Nou ' 35/ '36 /

Suveranul, răspunzând d-lui Tătărescu , **a aprobat bucuros programul** acestuia,

cu atât mai mult cu cât " a putut constata că cuvintele pe care le-a rostit acum doi ani , cu prilejul reînnoirii anului , sunt acelea pe care președintele noului guvern le-a luat ca lozincă a acestei guvernări "

Pasajul acesta din discursul MSRegelui este **extrem de important** .

El face și mai **interesant discursul rostit de Suveran** acum doi ani . ['35/'36]

După ce relevase că în anul ce sfârșea guvernul împlinise o operă importantă , **MSR a spus textual** : < Dar în pragul acestui an nou , suntem datori cu toții să ne reculegem și să ne gândim ce va fi mâine. O vastă și importantă operă se deschide în calea noastră.

Am ajuns în zile când metodele vechi nu mai merg ; va trebui găsit ceva nou, dar acest nou nu trebuie să vină dintr-o dragoste de inovație , ci dintr-o profundă convingere că în toată administrația țării noastre sunt lucruri care trebuie schimbate.

Și când spun administrație, nu vorbesc numai de acelea care depind de Ministerul de Interne , ci înțeleg întreaga gospodărie a țării noastre,

de la cea mai mare, la cea mai mică >

Șeful statului socotea , deci , că trebuie găsit ceva nou .

MSR dorea o reformă a administrației , nu a regimului pe care ea se bazează .

////////////////////////////////////

a) **Gh.Tătărescu** / 17 nov.'37

Ideile exprimate în discursul regal [LD : din 1935] ,

le răspunde d.prim ministru prin cuvântarea rostită la depunerea jurământului :

< **Vom inaugura noi metode în practicile vieții noastre politice , pentru a despoliticianiza radical întreg aparatul de stat și toate resorturile administrației generale . asigurând drepturile muncii și ale meritului.**

Revizuire tuturor practicilor din viața noastră publică va trebui curajos întreprinsă pentru a se asigura României Noi sănătatea morală care o va așeza pe drumul definitivei consolidări . **Spiritul de învoire va prezida statornic la toate actele noastre .**

Prin muncă , prin solidaritatea și prin disciplina pe care le vom cere întregii țări, vom ști să facem să triumfe acțiunea noastră de guvernare ,

încadrată în poruncile naționalismului constructiv, având la bază ideea de ordine și de autoritate . >

Citind discursul primului ministru , se poate constata că , formal, d-sa urmărește reforme administrative și morale pe care le aprobă fiecare .

Nu e mai puțin adevărat că **pasagiile citate se pretează la interpretări care ar lăsa bănuiala că se încearcă reforme mai adânci,**

în spiritul celor realizate în țările antidemocratice." [-----]

Firește trebuie așteptată opera guvernului , chipul în care aceste intențiuni se vor realiza .

Practica de guvern va explica mai bine poziția pe care se așază noul cabinet și politica pe care o urmărește .

Guv.Tătărescu / 17 nov.'37

12.) Reacții imediate la PNȚ , 12 nov.'37

- **Cezar Spineanu , VVHaneș** / Târgoviște (Dâmbovița) 12 nov.'37

Membrii PNȚ își exprimă solidaritatea și încrederea în președ. Mihahache .,

Credința lor este că **MSR va încredința guvernul PNȚ-ului .**

▣ **Moțiunea Comit.jud.PNȚ Dâmbovița**

" **Comitetul PNȚ din jud.Dâmbovița**, cu cel mai profund respect , își îndreaptă gândul către **MSR Carol II**, încredințându-l de **devotamentul și iubirea neclintită** a întregii populații de la sate și orașe **față de Tron și Dinastie. "**

////////////////////////////////////

- **N.Costăchescu**, Comitetul județean Iași , Cuvântare, 12 nov.'37

/Rămânerea la cîrmă a lui Tătărescu, a stîrnit uimire și nemulțumire.[!!!]

Cum a putut Tătărescu să-și asume această grea răspundere,

înfruntând voința țării? Știe bine că a obținut cu greu majoritatea de 40%, în Parlament, și nu poate spera că aportul lui Iorga ar fi suficient. / MSR a dat mandat președ. I. Mihalache să formeze guvernul, pe baza Programului minimal [19 nov.'37], cu condiția absolută a unei înțelegeri cu Vaida și Frontul Românesc. Imposibilitatea colaborării cu Vaida :

PNT este un partid cu un program, cu o credință, cu un scop, cu unitate de conducere, unitate de aspirație. Dacă făcea colaborarea, rezulta un guvern "cu elemente care credeau unele într-un fel, altele în alt fel", un guvern "fără omogenitatea necesară":

În politica externă, pe când PNT are o politică clară, consecventă, a alianței cu țările din Apus, democratice, cu parlament, fără dictatură, cu respectul tratatelor, cu Anglia și Franța, deci;

Alex. Vaida vorbește "cu nemții" la Galați", cu franțujii" la Sibiu, cu telegramă lui Mussolini, și acum lui De La Roque!

Ar fi însemnat să guvernăm cu două garnituri de ministrii !

În politica internă, PNT, ca partid al muncii, respectuos față de Constituție, contra apucăturilor dictatoriale...

Alex. Vaida se numără printre partidele de dreapta și nu ar fi ieșit un guvern omogen, de conlucrare armonică, ci cu măsuri care s-ar fi bătut cap în cap.

"A fost mai bine că am refuzat o atare guvernare, decât să ne fi asumat o răspundere care să atragă oprobiul public"

c) Criza morală. Provoacă de guvernarea Tătărescu:

Palate inutile de ministere în București, și lipsa unei lingurițe de doctorii ; Liota de profitori, oameni cu lipsă de cuvânt și fără obraz....

Prietenii lui Vaida au scos ziare în care au insultat PNT de "comunism", "vînduți" ... și astăzi să apară la braț?! Asta e morală? !

d.) Chestiuni de onoare personală. Colaborarea cu Frontul Românesc implică scindarea partidului, îndepărtarea unor fruntași . [Vizat Maniu !] PNT / 24 nov.'37

13.) I. Mihalache , Expozeu , Com. Ex. PNT , / demisia din președinție / 24 nov.'37

Iuliu Maniu - Cuvântare / reales președinte /

(" Dimineața " , 25 nov.'37)

[LD : 14 dec.2003 : Pe toate posturile TV și radio , se anunță că ieri, 13 dec. , Sadam Husein a fost arestat , la Tikrit , în Irak. Multe comentarii , descriind comportamentul lui , și bucuria irakienilor , fac comparații cu arestarea lui Ceaușescu și bucuria românilor , în decembrie 1989. Privesc-ascult și eu , și meditez asupra destinul oamenilor , al popoarelor , al țărilor] [-----

-----
Ion Mihalache / 24 nov.'37

▣ Succesiunea (12 -13 nov.)

▣ Bruscareea regimului constituțional

" Regimul constituțional al țării este astăzi la o răspântie istorică .

Astăzi, lucrurile sunt clare : ne găsim nu numai în fața unei bruscări de situațiuni, dar și a unei legitimări îmbrăcate în forme principiale , doctrine, ca să zic așa.

" Toată lumea, înșiși adversarii noștri, erau convingși că nu este o altă deslegare normală a crizei , decât aceea a venirii Partidului Național Țărănesc la putere ;

și totuși, după o manevră de câteva săptămâni, care în fond descoperea aranjamentul făcut, prelungirea regimului actual chiar prin bruscare de situațiune , s-a ajuns la ceea ce se urmărea limpede de la început .

"Dar nu ne găsim numai în fața unei bruscări de situații , care , câteodată, poate fi interpretată ca un gest impus de forță majoră, de calcul de împrejurări ale căror date și termen ne scapă nouă celor care trăim în afară de problemă ;

și ne găsim de această dată în fața unei formulări de doctrină care caută să justifice procedura.

" Întrebarea este : **ce facem ?**

Acceptăm să mergem pe drumul bătătorit de domnul Tătărescu ?

Luăm în serios regimul nostru constituțional ?

lată răspântia la care se află ajuns Partidul Național Țărănesc.

[-- largi paranteze --- explicații --- retro ----**apoi revine la Succesiune.**]

[-----]

Mihalache /

Audiență la Rege / retro ' nov.1935

Mitul lui Hercules : între *Minciună și Adevăr*

[LD : un Mihalache, patetic, înduioșător, înțelept, ca un dascăl de țară ; vorbind în parabole cu tânărul rege , ca în poveștile de altădată !]

"Acum doi ani , într-una din cele mai importante **audiențe** cu care am fost **onorat de Suveran**

- era înainte de **14 noiembrie 1935** - cu sentimentul de răpundere ce simțeam că port ,

mi-am permis , **văzând zbulciul sufletesc al Suveranului** ,

să-i amintesc povestea din mitologie a lui "**Hercules la răspântie**"

" **Se sfârșea un drum cunoscut, se începeau două drumuri noi și necunoscute .**

Hercules stătea la gânduri pe care din ele să apuce. Și pe când chibzuia , i-au ieșit în cale ,

de pe un drum din cele noi, **zeița Minciunii** , și de pe celălalt drum , **zeița Adevărului** .

Și i-a zis cea dintâi, **zeița Minciunii : < vino pe drumul meu Hercule ;**

nu știi unde duce și nu vreau să știu ; știu atâta , că este așternut de plăceri ;

toate voile ți se vor face și timpul se va scurge fără nici un obstacol în cale . >

Cea de-a doua, **zeița Adevărului**, i-a zis : **< Vino pe drumul meu Hercule .**

Drumul meu e mai greu .Dar sufletul meu curat și trupul meu nepătat , îți vor fi de ajutor

să birui toate piedicile ; și la capăt , te așteaptă victoria de care vor vorbi timpurile și neamurile .

Nu lega, Hercule, numele Minciunii de numele tău - ci împreună-l cu Adevărul și Virtutea . >

Și a fost cea mai mare din victoriile a lui Hercule , căci a fost o **victorie morală** , nu una din cele fizice

prea obișnuite forței sale : **s-a biruit pe el însuși, apucând calea Adevărului . "**

[-----]

Ion Mihalache / 24 nov.'37

▣ Zdruncinarea regimului constituțional

▣ Consecințele refuzului

[LD : Mihalache nu se sfiește să "**traducă**" în limbaj popular, mai accesibil, noțiunile teoretice.

Are chiar un farmec aparte această manieră , care **diferă mult de cea a teoreticienilor**

țărăniști, manieră în care eu văd **simplicitatea și, poate, sinceritatea credinței lui.**

Este adevărat , însă, că raportat la **ștacheta și statutul unui șef de partid,**

a unui **foșt ministru**, a unui **pretendent la șefia guvernului**, struna - vorba lui ! -

poate fi schimbată și se poate face bășcălie de ea. Asta ca formă.

Ca fond, intrigă faptul că PNT -ul a devenit apărătorul Constituției , hulite , fără întrerupere ,

din 1923 .Într-adevăr o schimbare " de strună " !]

" Și acum . d-lor, prima preocupare a aceste ședințe este : **dacă dvs sunteți sau nu** ,

cu tot sufletul, alături de acei care **au angajat partidul pe un nou drum.**

(**Comitetul , în picioare, ovaționează pe d.președ. Ion Mihalache**)

Eu mulțumesc cu recunoștință că sufletul dvs vibrează în toate coardele lui ,

așa cum a vibrat sufletul nostru în toate coardele lui.

Din această poziție, însă, urmează să tragem toate consecințele .

" Înainte de a expune , rând pe rând, aceste consecințe,

să-mi dați voie să fac o **amănunțită expunere a faptelor și considerațiilor** ,

pentru ca **nimeni să nu păsească cu ezitare și îndoială.**

D-lor, mai întâi, despre ce este vorba ?

Mihalache /

Struna monarhic-constituțională

Struna național-socială

[LD : Durei mai vechi , dureri mai noi : Mihalache nu poate uita **umiliința la care a fost supus** (ca ministru de Interne) de către Carol , când a dat câștig de cauză lui **Gabriel Marinescu !**

Mihalache **atacă voalat dar sincer, camarila** și **tendențele autoritariste** ale lui Carol
De altfel, **fiecare cuvânt** din acest capitol are și **un sens ascuns**, deloc greu de descifrat pentru cunoscători . Iar **diatriba finală** este **o adevărată declarație la război** :
regimul minciunii, regimul echivocului, regimul afacerismului și al imoralității]

Ca să fac o comparație populară : **nu este vorba să renunțăm**

la struna programatică social-națională , care formează **rațiunea de a fi**

a Partidului Național-Țărănesc **pe câmpul politicii românești** ;

această strună nu a cântat nici o dată singură ;

lângă ea a sunat totdeauna și **struna metodei monarhic-constituționale**

în care avem să luptăm **pentru înfăptuirea programului nostru** .

"Când am văzut acum conspirația generală de a se rupe struna constituțională ,

pentru a nu se mai auzi glasul ei, ne-am zis : **Aceasta , nu ! ;**

acum trebuie să cântăm mai mult pe struna constituțională decât am cântat până acum ;

să ținem țara atentă și trează .

Prin urmare , **nu este vorba de a părăsi planul social** și programatic național al PNTȚ .

Nu este vorba de a angaja vreun fel de luptă personală cu Suveranul țării.

Nu este vorba nici de a ne atinge de prerogativele regale.

Problema este : **hotărâți să rămânem în regimul sincer constituțional.**

Adică : națiunea ca izvor de putere, dreptul de control al națiunii (deci dreptul de a trage la răspundere) , **colaborarea cu Coroana prin oameni de comună încredere ,**

lăsându-le în mână posturile de comandă , pentru ca să aibă **responsabilitățile** și

pentru că , numai așa, se pot aplica **sanctiuni de sus până jos,**

unul singur fiind ferit de responsabilitate în interesul superior al țării: **Suveranul ;**

dar , în același timp, **fiind ferit de răspundere , prin guverne responsabile. "**

"Cu nici un chip nu putem continua regimul minciunii, regimul echivocului, regimul afacerismului și al imoralității , care duce la paralizie generală și în viața materială și în viața morală " (**aplauze**) lată domnilor, **ce înțeleg să cânte** , cu glas tare , **struna constituțională** , în noua fază ce parcurgem ."

Ion Mihalache / 24 nov.'37

▣ **Culise , sforării vizând compromiterea lui Maniu ...**

[LD : 11 dec.2003 . Fiind vorba de rege, vorbește aluziv, încifrat , încât este greu de înțeles...

Relev doar existența unui lanț de **minciuni, capcane, amăgiri, memorii, proteste...**

Poate nu le-aș semnala, dacă în capul înșiruirii lor , nu ar figura **motivația** evocării lor :

demascarea manevrelor de compromitere a lui Maniu și , ca răspuns de solidaritate ,

necesitatea ca Maniu să revie la conducerea PNTȚ .]

▣ **"Evenimentul" din primăvară**

care a format obiectul de atență examinare a ședinței C.Executiv din luna aprilie .

Statul român s-a văzut , la un moment dat , cu prilejul unor evenimente, **într-o sincopă de**

autoritate și **pălmuit umilitor** peste obraz de dinafară , încât **însuși primul ministru**

a **pecetluit gestul străin** , cu cuvinte extrem de severe , cum a spus d.Armand Călinescu

" a ridicat tonul și aplecat fruntea " [-----] Am examinat faptul printr-un memoriu

și am cerut **o audiență specială** . Am terminat acea audiență cu o concluzie :

sau adoptați regimul dictaturii fățișe și responsabile,

sau adoptați un regim de autoritate consimțit de națiune , prin aplicarea sinceră a normelor constituționale , pe baza unui program de reforme materiale și morale. [-----]

Nu cunosc ecoul cuvintelor mele . **Ceea ce știu este că a doua zi s-a înregistrat**

intrarea în guvern a unui personaj politic [Gabriel Marinescu ?]

merituos desigur, în atribuțiile sale, dar prin care **se deplasa** , în fapt, **răspunderile de la guvern** , după Constituție singur responsabil, **asupra altcuiva [MSR]** , care după Constituție nu poate fi responsabil " [-----]
Ion Mihalache / 24 nov.'37 / retro iun.'37

▣ " **Sucesiunea**" condiționată

▣ **Inculeț -Mihalache**

...**Ion Inculeț** , trimis de Tătărăscu , " care **pretindea că redă exact gândurile Suveranului** " a venit la el acasă și i - a spus : **< Eu vin de la dl primministru Tătărăscu și ce-ți spun în numele lui .Partidul nostru va pleca cel mai târziu la 15 august , dacă nu la 15 iulie , căci mai avem unele chestiuni de aranjat . Nu încapă nici o îndoială că veți veni dvs , dar numai în înțelegere cu Vaida .Dacă vă înțelegeți , puteți veni chiar în câteva zile.** Părerea noastră este că **trebuie să vă înțelegeți** , căci , pe de o parte, **împiedicați o coaliție de dreapta** , și aici avem și noi interesul , și dvs. **Și pe de altă parte , în opera de guvernare aveți unul din fruntașul Ardealului [Vaida] , strâns solidar cu dvs , dat fiind că d.Iuliu Maniu vă stă în coastă . >**

După ce l-am ascultat l-am întrebat : **< D-le Inculeț să mă iertați că în casă la mine îți vorbesc atât de deschis. Vreau să știu când ați fost sinceri și serioși , d.Tătărăscu și cu d-ta, atunci când , acum cândva timp, mi-ați spus că este ... nu pot să spun cum ați zis ; și că el este responsabil de anarhia din țară ? Sau sunteți sinceri și serioși acum, când pe " bătrânul dom Vaida" . " Părintele" anarhiei din țară, mi-l propuneți tovarăș de guvernare ? >**

- I : Pardon, nu ți-l propunem noi !

- M : Dar cine ? **Majestatea Sa te-a autorizat** pe d-ta să faci o asemenea propunere ?

- I : **A,nu !**

- M : **Dar părerea dvs** - a d-lui Tătărăscu și a d-tale - care este ?

- I : Părerea noastră este că **o soluție serioasă , normală , e venirea dvs singuri.**

- M : **< Eu înțeleg interesul partidului liberal**

nu este acela de a scăpa de o coaliție de dreapta ,

căci dvs știți mai bine ce sunt forțele de dreapta , umflate cu bani din visteria Statului .

Prin intrarea în normal, se va dezumfla de la sine ce-i artificial , prin simple alegeri libere .

Dar dvs nu vă este teamă de aceasta. Dvs vreți să aveți alceva, dvs vreți să aveți

un guvern slab , incapabil, compromis din capul locului, fără putință de guvernare,

cu echivocul din politica internă și cea externă, zdruncinarea echilibrului politic

și cu un potențial slăbit care să compromită eficiența de guvernare.

Apoi eu, n-am două morale : una în politică și alta în viața particulară .

Eu nu mă pot duce în Ardeal să spun : fraților de dragul guvernării ,

în lături cu Iuliu Maniu și haideți să luăm în brațe pe Vaida Voevod " > (aplauze)

" **Rețineți această conversație și întipăriți-v-o în minte ! Veți înțelege și logic, și**

psihologic, ceea ce s-a petrecut în urmă .[-----]

" Am prins momentul și am demonstrat imposibilitatea morală a unei astfel de colaborări ,

în chip așa de categoric ca **să nu mai existe posibilitatea unui echivoc.**

Câtă dreptate am avut , a fost că d-l Vaida s-a simțit tot atât de bine dispus a conlucra și cu dl Tătărăscu , al cărui instrument de fapt s-a comportat tot timpul ."

" După ce la Sinaia arătasem **baza morală și baza constituțională** pe care șade PNȚ - rezultatul alegerilor de pe vară fiind o verificare și o confirmare - la București, **în prima**

audiență , [12 nov.] am înfățișat Suveranului baza programică .

Am arătat Suveranului care este **programul nostru , în ansamblul lui.**

Cu simțul de măsură și de proporție ce ni s-a recunoscut ,

am socotit normal să seriem programul în etape ,

ținând seama de **posibilitățile de realizare momentană.**

Am avut onoarea ca Majestatea Sa să-și dea asentimentul

pentru programul de imediată guvernare , pe care l-am înfățișat

" **În a doua audiență , la București, la 13 noiembrie,**

am avut onoarea să fiu însărcinat cu formarea guvernului
precizându-mi-se în mod categoric să realizez o înțelegere de guvernare
cu d. Alexandru Vaida - Voevod, **ca o condiție sine qua non.**

[-----]

Am adăugat că , în urma examinării situației , am găsit, **în deplin acord cu colaboratorii mei**
din conducerea centrală, că având toată dorința de a satisface Înalta cerință ,

condițiile însărcinării m-au pus însă în imposibilitate de a-mi îndeplini mandatul :

și că astfel fiind, **mă văd nevoit a-l depune.**

Am încredințat pe Majestatea Sa că Partidul Național Țărănesc , unitar și solidar,
stă la dispoziția Majestății Sale , în scop de a servi Țara și Tronul. " [-----]

Ion Mihalache / 24 nov.'37

▣ Conștiința datoriei împlinite

[LD : este o autentică **profesiune de credință** a lui Ion Mihalache. În propoziții de o simplitate impresionantă, Mihalache are în acest moment **clipa lui de grație** , ca om, ca politician, ca bărbat de stat . Dar , mai presus de toate , vădește o **responsabilitate morală deosebită** , lucru mai rar întâlnit la politicieni.]

" D-lor, **nu știu cum puteam să-mi fac datoria mai bine, mai logic, mai consecvent, mai demn** . Atitudinea mea, în acord cu a conducerii centrale, a pornit din **sentimentul datoriei față de Țară și Tron.**

Eu cred că în jurul Tronului, ca și în fruntea țării, **trebuie și oameni întregi și caractere** . Altfel, **vântul demoralizării prea ar pustii sălbatec** în sufletul nevinovat al țării.

" **Mai cred** că **trebuie păstrat obraz și în politică** . Prestigiul țării nu se poate despărți de **prestigiul guvernelor** care se perindează la cârma statului. (**aplauze**)

Un guvern, ca să fie eficient în opera lui de guvernare, are nevoie de **concepție clară** , de **unitate în execuție**, și de **prestigiul moral al persoanelor**, adăugat la la prestigiul investiturii oficiale a legii, care singură nu valorează prea mult .

[-----]

Ion Mihalache / 24 nov.'37

▣ Conducere lui Iuliu Maniu !

▣ Steagul constituționalismului

" **Se accentuează** de acum înainte **lupta pe teren constituțional**, fără a părăsi bazele sociale.

Pentru a purta această luptă , cu coeficienți maximi, cu un potențial politic și moral sporit , **se impune** , ca o condițiune **sine qua non**, ca **la conducerea partidului să vină acel pentru care** , pentru națiunea întreagă, este **simbolul luptelor constituționale** și o **autoritate de necontestat, d.Iuliu Maniu (ovațiuni)**

"Dacă prezența modestei mele persoane în fruntea partidului va fi fost o necesitate în perioada sa de refacere programatică și gospodărească,

astăzi constituționalismul este cuvântul de ordine în politica statului român .

Și **potențialul maxim îl oferă** , în fruntea noilor lupte, **Iuliu Maniu** .

" **Partidul va sta întreg și solidar în jurul lui** . Avem mândria să constatăm că **între fruntașii partidului** , cu care am examinat situația, **nu există nici o deosebire de vederi** și că **întreg partidul este astăzi - frunzași, cadre , ostași -**

în jurul d-lui Iuliu Maniu .(**aplauze**) " **Numele lui**, în această împrejurare ,

în afară de personalitatea lui , **este însuși acest simbol.**

Este un **sunet de alarmă** care **poate străbate mult mai departe** ,

decât modestul meu nume și glas. Lupta aceasta pe care trebuie să o ducem, **depășește cadrul de partid**. Ea poate merge **paralel și în acord și cu alte forte**, care sincer și hotărât se încadrează **sub steagul constituționalismului**. (**aplauze**)

[-----]

Iuliu Maniu / 24 nov.'37

[LD : evident, Maniu nu are pregătit textul. Improvizează. De aceea , este cam greu de

sistematizat . **Subtitlurile date de mine** , fără a trăda sensul dat de Maniu, talmăcesc totuși nemulțumirile lui]

▣ **România : contraziceri și paradoxuri**

[-----]

Guverne legale răsturnate versus Guverne inventate , menținute

" Eu pornesc de la fapte. Eu găsesc că ne amenință în modul cel mai serios ,
ca **cele mai sfinte drepturi ale națiunii noastre să fie răpite.**

Voi arăta o mică pildă din care se vede intențiunea celor care sunt în fruntea acestei țări.[-----]

Se dă curs liber unei serii întregi de guverne personale. Vă trebuie pilde ?

În 3 ani s-au perindat 9 guverne în România ,

între care al nostru, a avut majorități respectabile ,mari , impunătoare .

S-au făcut pe vremea lor alegeri județene ,

în care **partidul nostru a avut majorități zdrobitoare** și în care **PNL a intrat cu 17-18 % .**

Ce s-a întâmplat ? Guvernele noastre au fost expediate ,

iar acum se ține un guvern , **guvern personal** [**a lui Carol II**] ,

în fruntea căruia stă un om inventat [Tătărescu] , la care nimeni nu s-a gândit ,

și nu numai că **stă de 4 ani** , ci fiind zdrobit în alegeri , **este menținut mai departe**

și i **se anticipează încrederea nejustificată** prin nici o manifestare sau fapt concludent ."

[-----]

Iuliu Maniu / 24 nov.'37

▣ **Dorință adresată Suveranului**

" **Și când pornim la această luptă , și când ocup locul pe care , spre durerea noastră ,**

îl părăsește iubitul nostru președinte Mihalache , îmi iau voie să exprim câteva dorințe.

Prima mea dorință este adresată Majestății Sale Regelui, rugându-l să nu creadă că noi ,

care suntem sinceri monarhici constituționali, prin afirmarea demnității noastre naționale

și afirmarea drepturilor națiunii noastre, atingem câtuși de puțin devotamentul pe care-l

avem față de Tron , față de Dinastie și față de persoana Majestății Sale . (Aplauze)

" Noi știm ce înseamnă pentru țara noastră regalitatea.

Noi știm ce servicii imense a adus Dinastia noastră strălucită țării noastre .

Știm ce menire mare are în viitor.

Mai mult : noi cunoaștem calitățile personale eminente

ale Regelui nostru Carol al II-lea . " [-----]

Mihalache , Maniu / 24 nov.'37

14.) **Iuliu Maniu , plecarea la Cluj - Bădăcin , 28 nov.'37**

("Dimineața" , 30 nov.'37)

[LD : 5 zile stătuse **Maniu la București . Pleacă în Ardeal** , la Bădăcin, de unde va conduce

"bătălia" electorală , conduce partidul ... În drum i se face o primire triumfală la Cluj

Pentru el, **cel mai grav** era faptul că **guvernul Tătărescu** nu era **nici guvernul țării, nici al PNL**

dar nici nu spune al cui era !

Are o lozincă super elocioasă la adresa Coroanei [-----]

Iuliu Maniu / 28 nov.'37

[-----]

nu vin printre dvs cu ramura de măslin a păcii ci cu hotărîrea de a vă chema la luptă ,

pentru că **iar s-au călcat în picioare dreptul și dreptatea** și **s-a lovit cu piciorul în demnitatea**

națională .

" **Nu s-a chemat la putere partidul nostru și președintele lui , Ion Mihalache ,**

ci a fost lăsat la cârmă d.Tătărescu . [.....**spațiu cenzurat** .....]

S-a pălmuit astfel Ardealul , căci în guvern nu e nici un reprezentant al provinciei noastre .

Aceasta este o intolerabilă insultă și un păgubitor fapt

**pentru interesele Ardealului și Banatului ,
precum și pentru afirmarea încheșării provinciilor cu țara mună ."**

"Regret că trenul pleacă și nu pot să vă arăt sistematic **motivele acestei revolte** .
Trebuie să mă mărginesc a vă arăa că însuși **președintele partidului liberal,
d.Dinu Brătianu , a propus Majestății Sale să nu rămână la guvern partidul liberal.**
[-----]

**Trăiască națiunea română , trăiască PNT , trăiască Coroana României , veșnic luminoasă
, strălucitoare și de nimic pătată ."**

Iul.Maniu / 28 nov.'37

15.) Armand Călinescu, Însemnări zilnice , 25 oct.- 24 nov.'37

(P.355- 362)

[**LD** : dau versiunea lu Călinescu pentru a se vedea că **unitatea PNT** (despre care vorbea Mihalache) nici pe departe nu era atât de idilică . Cu toate rezervele privind informațiile lui **Călinescu** - prins deja **în năvodul lui Carol** - ele dau o idee balzaciană despre culisele politice , dar îmi îngreunează și mai mult aflarea nu a adevărului - lucru absolut imposibil - ci a găsirii măcar a "ceva" comun , privind un anume episod , o anume relație , un anume actor al scenei politice. **Mihalache, Maniu , Madgearu, Costăchescu , Lupu, Ralea, Călinescu , Gafencu, Ghelmegeanu , Popovici** , ș.a., ș.a. schimbători de la zi la zi, neîncredători unul în altul, acționând fiecare în parte după propria variantă, în tandem sau troică .

Stânga - centru - dreapta ? Da ! Dar nu indicând vreo doctrină sau direcție ideologică, ci impresia unui mușuroi de furnici , răscolit de o cizmă ... care aleargă de colo -acolo, în căutarea unei " regine" care să refacă mușuroiul : unii către "**Rex**" (cum îl numește Călinescu pe Carol) , unii să-l readucă pe **lunian**, alții pe **Vaida**, alții pe **Maniu** ...]

Doc.integral . **fișier PNT XV**

Călinescu / 25 oct.'37

Văd pe **Mironescu** , care a fost la rege.l-a consiliat **o formulă Mihalache-Vaida** .

Rex: " *I-am spus lui Mihalache să se înțeleagă , dar nu vrea .E foarte dârz , de aceea trebuie să mă gândesc la altă formulă* " Tot Mironesu îmi spune că **Goga** a amenințat cu agitații violente dacă sunt admiși n-ț , și Rex a fost impresionat . Goga a cerut **guvern de alegeri** .

Văd pe **lunian** care îmi spune că a argumentat utilitatea unui **guvern de alegeri** .

Rex a replicat :"*Da, dar acum pot alege pe șeful de guvern care-mi place, după alegeri aceasta ar fi mai greu* " [-----]

Călinescu / 6 nov.'37

Dinu Brătianu îmi trimite vorbă că vrea să mă vadă. Mă duc la dânsul.

Îmi vorbește despre situație.**Rex** a vrut în vară o **formulă Vaida** .Străinătatea l-a ...[**lipsă text**]

Atunci se gândeștela **o combinație Mihalache - Vaida** . Ne consiliază s-o realizăm , altfel el crede că nu vom fi aduși. **El, Brătianu, ar vrea să treacă partidul în opoziție** ,

dar dacă Rex va face apel la dânsii , vor rămâne. : "**Rex e complet în apele lui Tătărescu** "

Îi răspund că **Mihalache** se opune la orice combinație. Brătianu crede că, în momentul acesta , **Rex are mai mare neîncredere în Mihalache , decât în Maniu** chiar .

[-----]

Inculeț îmi povestește că **Maniu** a încercat în cursul verii **o apropiere de Palat** .

A scris o scrisoare către Kerciu , cu copul de a fi arătată.

În scrisoare făcea **profesiunea de credință dinastică**.

Rex le-ar fi vorbit liberalilor , adăugând că **nu prea are bună impresie**

când asemenea scrisoare e trimisă către un om de talia lui Kerciu.

[-----]

Călinescu / 10 noiembrie'37

La un bal al Legației franceze, **Tătărescu** se ntreține îndelung **cu mine**, și-mi spune că este **indignat de declarațiile lui Mihalache**. Îl arată ca incapabil și se întreabă de ce nu ne întregim cu Vaida. Spune că **Regele vrea să mă duc să-l văd. Să cer imediat audiență**.

Declară că **nu va recomanda pe Mihalache** și că dacă s-ar constitui un asemenea guvern ar lua din prima zi atitudine contra lui.

[-----]

Călinescu / 11 noiembrie'37

La ora 7 dimineața **Inculeț** mă cheamă la telefon și-mi spune că **voi fi primit la rege.**

[LD : nu rezultă dacă a fost sau nu]

Seara e primit **Costăchescu** , care a fost chemat telegrafic de la Iași .

Rex îl întreabă dacă e posibilă **o înțelegere cu Vaida** și **ce vom face noi, centriștii** [**grupul Călinescu**] **Costăchescu** **recomandă un guvern Mihalache**, spunând că e prea târziu pentru o înțelegere. **Centriștii nu pot lua o atitudine** decentă în ajunul crizei .

Am avea **răspunderea lăsării partidului în opoziție.**

Apoi Rex îi vorbește de **Lupu, Popovici și Madgearu** , pe care nu-i crede [**text lipsă**] în guvern .

Mihalache mă cheamă și-mi arată **o scrisoare** pe care a trimis-o lui **Filipescu** , **spre a arăta-o lui Rex**, în care explică și oarecum **cere scuze pentru declarațiile făcute.**

Așadar , **Mihalache vrea să aducă partidul la guvern cu concursul** lui **Filipescu** și al lui **Auschnitt** . Acesta este adevărul !

Călinescu / 12 noiembrie'37

Mihalache merge în audiență .

Rex : " *Ei, M., am rămas în continuare de la Sinaia. Ce-mi spui nou asupra ituației ?* "

Mih. : " *Am expus întreaga mea concepție .Dacă M.Voastră are să-mi pună o întrebare specială , sunt la dispoziție* "

Rex : " *Să-mi spuneți : ce vreți să faceți dacă veniți la putere ?* "

Mih. : " *Avem un program....* "

Rex : " *Nu acela , știi că am rezervele mele ! Spune-mi în scurt ce vreți să faceți acum "* "

Mihalache începe să schițeze programul.

Rex îl întrerupe odată , spunându-l că **așa vede lucrurile și Mironescu** .

Apoi, când **Mihalache** vorbește despre reforma administrativă ,

Rex întrerupe zicând că **aceasta este și concepția lui Vaida** .

Apoi : " *Ascultă , Mihalache, să nu spui de la început nu .În politică nu merge cu nu ! S* *ătegandești 24 de ore, și să-mi spui dacă poți realiza o alianță cu Vaida .* "

Îi cere program scris.Audiența s-a terminat

Mihalache întrunește seara **Biroul**, care îi spune **să nu facă acord cu Vaia.**

Călinescu / 13 noiembrie

Din nou audiența lui **Mihalache** .

Rex : " *Am citit programul trimis. Sunt de acord. Cred că ai înțeles ieri că* "

vreau să guvernez cu PNT și cu d-ta , pe care te prețuiesc. "

Trebuie să știi, însă, că mai toți sunt contra d-tale. Eu trebuie să țin cont de aceasta. "

De aceea te însărcinez să constituie un guvern de colaborare cu Vaida. "

Guvernul a pus demisia la dispoziția mea; nu am primit-o până nu am formula gata , pentru a nu crea un gol de autoritate. Să știi că condiția este sinequa non. "

În ce formă, nu mă interesează. Ai o zi două la dispoziție . "

Mihalache adună Delegația Permanentă și cere avizul. **Toți sunt de părere că nu se poate face nimic.** [**lipsă text !**] **Gafencu, Căpităneanu** propun **să fie vizitat Vaida.**

Eu declar că am dorit și **doresc reîntregirea** , spre a avea un partid mare .

[-----]

Călinescu / 18 noiembrie

Mihalache îmi spune că el a urmărit un program social, de aceea **va ceda locul lui Maniu.**

Mă întreabă ce opinie am. **Răspund** în fața dr.**Lupu** :

" **Nu am nimic personal contra lui Maniu.** Îl stimez .

Dacă **Maniu** va ridica **problema constituțională, voi fi alături .**

dacă, însă, mi-ar cere **să lupt contra d-nei L** [**upescu**] ,

nu socotesc de demnitatea unui bărbat s-o fac ;

dacă **va lupta contra Rex personal, nu-l pot urma "**

Mihalache îmi dă asigurări că aceasta nu se va întâmpla. [-----]

Călinescu / nov.'37

16.) Zaharia Boilă , Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare , 1971, retro

[LD oct.2003 .Regeret dar ... este atât de contaminat de ceea ce istoriografia comunistă scria despre Gardă .... încât prefer scrisul său de epocă. Fișez totuși câteva afirmații , nu știu dacă ale lui ,ale familiei sau ale editorului (care intervine cu note de subsol)

Ceea ce este interesant în mărturiile lui Z.B , este faptul că el s-a întâlnit , a discutat , le-a primit destăinuirile, i-a sfătuit uneori , pe **Corneliu Codreanu, Moța, Stelescu, Nae Ionescu** ș.a. - dar alții au fost **nașii , sforarii, complicii, vinovații** ....

Bârfă și zvonistică de cafenea ziaristică ...alterată de imprecizuni calendaristice

Cu toate acestea , indirect, prin el, aflu câte ceva din **ideile și acțiunile lui Iuliu Maniu** ,

(al cărui credincios nepot și colaborator a fost) , atât despre Garda de Fier... cât și despre Carol II și liberali (ținte principale în bătălia "legalistă și democratică")

Doc.integral : fișier G de F , VIII-scrieri

Z.Boilă / retro' 11 mart.'37

▣ Carol II - Codreanu - Maniu (p. 51 - 55)

[LD : Chiar dacă este o poveste ... este o poveste cu tâlc !

ZB apare iar în postura de intermediar, de om de încredere nu numai a lui Maniu .... dar și al lui Codreanu ! Oricum, este un scenariu foarte întortochiat privind povestea acestui " trio" , a căror acțiune capătă substraturi și mai tenebroase.]

" În ziua de **11 martie 1937, Corneliu Codreanu** [-----] a trimis la mine [**hotel Bulevard**] pe **secretarul său Stănicel** propunându-mi o **întâlnire** într-un loc "neutru, nesupravegheat de poliție " .Întâlnirea a avut loc **în casa inginerului Ionică** din București (strada Basarabiei)

" Chiar de la început, **Codreanu mi-a destăinuit scopul** acestei întrevederi :

dorința de a-l întâlni pe Iuliu Maniu .[-----]

I-am răspuns că , în principiu, nu cred să se ivească obstacole deosebite în calea unei asemenea întâlniri, dar trebuie să știe că , momentan , **Maniu lipsește din țară** , fiind călătorit în străinătate pentru un timp mai îndelungat .

Foarte neplăcut surprins , **Codreanu** m-a întrebat dacă am vreo posibilitate

să-l încunoștițez pe Maniu în scris despre ce este vorba, fără bine înțeles să aflu Siguranța.

[-----] După un moment de ezitare, i-am răspuns : < Întâmplarea face ca tocmai mâine

să plece **un prieten al nostru (Aurel Leucuția)** cu mașina **la Viena** ,

unde **îl va întâlni pe Maniu** .Cu d-sa **i-aș putea trimite o scrisoare** .>

[-----]

A urmat **un dialog** pe care ZB încearcă să-l reproducă *ad litteram* :

- **Eu** : Vă ascult cu răbdare

- **Codreanu** : **Domnule Boilă, pe scurt, eu sunt condamnat la moarte de către regele Carol II**

- **Eu** : Dvs ? Și pentru ce ? Iertați-mă , dar **îmi vine greu să cred** cele spuse. [-----]

După toate cele întâmplate în ultimul timp [-----] nu găsesc motivul pentru care regele să vă condamne la moarte . Reamintiți-vă **Congresul de la Tg.Mureș** , pentru scopurile căruia **regele a donat 100.000 lei**, apoi **Memoriul adresat de dvs** în chestiunea politicii externe, care ,așa cum a fost conceput, pare a fi dictat de rege. În fine, amintiți-vă de **comportarea autorităților** bisericești și civile cu ocazia înmormântării lui Moța și Marin .

- **Codreanu** : **Da, toate acestea sunt perfect adevărate** , dar de atunci **a intervenit un fapt** pe care dvs nu-l cunoașteți , dar după ce îl veți cunoaște , **veți înțelege că vorbele mele** , sau mai exact **temerile mele**, sunt cât se poate de întemeiate.[-----]

Nu am dreptul să vă cer un jurământ , dar **vă rog insistent să-mi promiteți**

că nu veți divulga nimenui cele ce vă comunic acum

- **Eu** : D-le Codreanu, aveți **cuvântul meu de onoare** că, în afară de **dl Maniu** , nimeni nu va afla cele comunicate de dvs.

- **Codreanu** : Nu de mult , **regele mi-a acordat o audință secretă** care a avut loc **într-o vilă particulară** . În cursul acestei audiențe, **regele mi s-a destăinuit** , sau mai exact făcea în așa fel ca **eu să am impresia că se destăinuește** .

El spunea că are de gând să abandoneze partidele politice , care nu se deosebesc

între ele din punct de vedere ideologic, ci **au aceeași preocupare constantă de a veni la putere cu orice preț, și < de a mă face prizonierul lor , unii pretinzând chiar să-mi dicteze până și comportarea mea în viața familială și particulară >**.
< Prefer să urmăresc realizarea programului meu și deoarece - cum sunt informat - programul meu nu se deosebește de al vostru , al tineretului, am să vă aduc la putere, și să te numesc pe tine prim -ministru >
< Dar este nevoie ca diriguirea mișcării voastre să treacă exclusiv în mâna mea . Cer deci să mă proclamați căpetenia voastră . >

I-am răspuns regelui că eu ,deocamdată, nu urmăresc să vin la putere , deoarece nu am cadre pregătite pentru guvernare .

Eu am creat o școală politică în care o să instruesc tineretul , pregătindu-l pentru ziua de mâine.

Eu vreau să transform mentalitatea acestor tineri , ai căror părinți nu se pot schimba de azi pe mâine .

Organizația mea nu este sută la sută teroristă , dar nu mă sfiesc a recunoaște că este paramilitară , înlăuntrul căreia vreau să mențin o disciplină de fier.

Majestatea Voastră sunteți capul țării și simbolizați suveranitatea națională , sunteți deci și comandantul suprem al oștirii și implicit , deci, și al nostru , dar nu puteți să vă asumați roluri mai inferioare [sic !] , să vă degradați , adică la rangul unui simplu șef de partid sau grup politic. Nu am putut spune regelui tot ce gândeam în adâncul sufletului meu, și anume că nu pot să-l las să prostitueze și organizația noastră , cum a procedat cu celelate partide politice , și nici că vrea, probabil, să mă uzeze și pe urmă să mă arunce la gunoi ca pe o lămâie stoarsă.

- **Eu :** Dar ,în definitiv, ce vă face să credeți că , numai decît , v-a condmnat la moarte ?
Iată , **Maniu duce contra lui o luptă aprigă de ani de zile și o luptă mult mai primejdioasă în urmări , și totuși nu-l condamnă la moarte .**

- **Codreanu :** **Cu dl.Maniu este altceva. D-sa este, ce-i drept, considerat dușmanul numărul unu, dar nu îi este rival , căci Maniu nu vrea să instaleze dictatura , ba a renunțat și la șefia partidului său .Pe când regele în mine vede un rival , pe care trebuie să-l înlătore cu orice preț și cu orice mijloace. Apoi omorârea lui Maniu ar stârni un mare resenz în opinia publică dinăuntru și din afară ;**

în același timp, înlăturarea mea nu va produce o impresie deosebită , ba din anumite părți va fi primită cu satisfacție - așa cel puțin își închipuie Carol II .

El pe mine nu mă consideră nici măcar popular în țară . < Iacă un tânăr bicisnic, aiurit > cum a declarat nu o dată despre mine în fața lui Nae Ionescu .

- **Eu :** **Am înțeles. Dar vă rog să mă lămuriți cum vă închipuiți o colaborare cu dl Maniu ? Dvs aveți o cu totul altfel de mentalitate , altă educație, alt program politic, altă tactică de luptă. Maniu - democrat , filofrancez, filoenglez, în luptă înverșunată cu revizioniștii germani și maghiari, legalist , găsindu-se în atitudine protestatară față de comportarea particulară a regelui Carol II .**

În schimb , dvs , dle Codreanu, sunteți pentru absolutism și totalitarism, pentru prietenie cu Hitler și Mussolini, care susțin revizuirea trataleor de la Paris.

În chestiunea d-nei Lupescu - după cum mi-a declarat ocazional Ion Moța - vă dezinterează. Și apoi, chiar vara trecută i-ați condamnat la moarte pe cei mai apropiați prietini politici ai d-lui Maniu , pe Titulescu și Madgearu , precum și pe șeful partidului însuși [Mihalache] din care dl Maniu face parte.

- **Codreanu :** (mi-a zâmbit - îndeletnicire foarte rară la el - și a făcut un gest diminutiv cu mâna **Asupra acelor condamnări se mai poate reveni .**

Comparația pe care ați făcut-o este aproximativ exactă, deși îmi atribuiți unele păreri pe care nu le am, sau, mai exact , le-am revizuit pe parcurs. Să nu credeți că eu nu cunosc și nu detest viața particulară a regelui.

Eu îl socot pe acest rege o pacoste pentru țară , indiferent de faptul că am devenit dușmani. Căci dacă nu-l socoteam așa, poate încheiam târgul cu el.

Eu cu domnul Maniu doresc să fac o alianță contra regelui Carol II .

D.Maniu este meșter în formule juridice și politice .

D-sa va găsi formula potrivită , dacă peste tot acceptă alianța mea.

De altfel, eu nu vreau deocamdată să vin la putere și , peste tot, nu vreau să vin prin revoluție sau lovitură.

Vreau să cuceresc guvernul pe cale pașnică - cam la fel ca Hitler - prin alegeri , obținând majorități în parlament ."

- Eu : " În fine, eu nu am dreptul să mă pronunț în numele d-lui Maniu , căruia am să-i comunic dprința dvs și tot ce mi-ați destăinuit ."

Ulterior a fost informat că planul lui Codreanu nu a fost aprobat de toți membrii Gărzii .

Ba , în majoritate, nu împărțeau animozitățile lui Codreanu față de regele Carol .

Iar când au aflat ce-a sacrificat Codreanu ... toți au convenit că s-a săvârșit o mare greșeală. Mișcarea trecea prin momente critice.

* * *

Spre sfârșitul lui iunie '37 , luând la cunoștință solicitarea lui Codreanu,

Maniu i-a dat prin Z.B. următorul răspuns :

< Fiind eu un membru disciplinat al Partidului Național -Țărănesc , nu pot să am o discuție

- cu caracter politic - cu șeful unei grupări politice străine , pentru a găsi o platformă de colaborare , fără ca în prealabil să nu-l încunoștiințez pe d.lon Mihalache , șeful partidului.

De vreme ce însă dl Codreanu a cerut ca întrevederea - solicitată de el - să rămână în secret și nimeni altul să nu aibă cunoștință de ea, cu regret , nu-i pot satisface dorința.

Atenție LD !

De altminteri, în câteva luni situația politică se va schimba radical și toate piedicile din calea unei întrevederi între noi vor fi înlăturate .>

Pe 10 iulie, la Predeal, Z.B. i-a adus la cunoștință lui Codreanu răspunsul lui Maniu .

A rămas nedumerit când Codreanu i-a răspuns :

Atenție LD ! < Și eu văd la fel cu dl Maniu, în curând vom putea sta de vorbă nestânjeniti , în alte împrejurări . >[-----]

Z.Boilă / retro mai '37

▫ Paris : Întâlnire Maniu -Madgearu-Titulescu (p. 56 - 59)

[LD : viața politică românească a avut parte de ... mister și întâlniri ciudate , ca în filme !

Acestea erau forme legaliste și democratice ale luptei politice ?!

Apelul lui Madgearu (Mihalache) către Maniu ... era a unor oameni din același partid !

La 10 ani de la fuziune ... între Maniu și Mihalache , între cele două ramuri , cum se prezenta comunitatea de partid ?

Cine a avut dreptate sub semnul dubitativului " dacă " ?

Mihalache sau Maniu ? Iată , mărturiile ale oamenilor de încredere ai lui Maniu

Scrise la distanță de aproape jumătate de secol, după atâtea întâmplări și după atâtea suferință , nu trădează ele dorința de a-i atribui lui Maniu darul previziunii ?

Chestiunea este : cum să scrii istorie după ele ?

De aceea prefer eu declarațiile " calde" , nu post -festum .]

... Mai târziu l-a lămurit Aurel Leucuția , povestindu-i întâlnirea , de la sfârșitul lui mai 1937, în camera unui hotel din Paris, între Virgil Madgearu , Nicolae Titulescu și Iuliu Maniu

Reproduce cele povestite de Leucuția :

" Virgil Madgearu , trimis de I.Mihalache , precum și N.Titulescu , rugat tot de Mihalache,

I-au vizitat pe Maniu la hotelul unde locuia la Paris.

Virgil Madgearu , într-o lungă pledoarie, a expus situația de acasă , și la sfârșitul ei a formulat pretențiunea lui Mihalache (parafrazată în rezumat de Leucuția) .

Madgearu :

< Ion Mihalache și noi, actuala conducerea Partidului Național Țărănesc

socotim că în toamna acestui an , regele, neavând încotro, va trebui să-l însărcineze cu formarea guvernului pe Ion Mihalache.

(Maniu asculta în tăcere , fără să reflecteze asupra celor spuse de Madgearu)

Intr-un singur caz nu-l va aduce la guvern pe Mihalache - aceasta este părerea lui Mihalache

și a noastră - și anume, dacă va putea pretexta că dvs., domnule Maniu , sau oamenii dvs.

ati întreprinde o acțiune antidinastică sau, mai exact, anticarlistă

Drept aceea, Mihalache și noi , cu toții **vă rugăm să nu porniți vreo acțiune** , nici direct nici indirect , prin gruparea dvs , **contra regelui Carol II.** **Iar ca un fel de garanție că veți rămâne în pasivitate** ,Mihalache vă roagă **să-i promiteți că nu vă veți întoarce în țară decât în preajma crizei.>**

N.Titulescu s-a asociat la cele spuse de Madgearu , fiind de acord și cu cererea formulată de Madgearu în numele lui Ion Mihalache.

Maniu :

< Eu unul **nu cred** că regele Carol II **are de gând să-l aducă la putere pe Ion Mihalache** , în fruntea unui guvern național-țărănesc, **nici acum , nici mai târziu , nici dacă eu rămân în pasivitate sau voi promite în scris că nu voi acționa în nici un fel.**

Mai curând sunt gata să cred că l-ar numi pe Mihalache în cazul **când eu aș porni o acțiune violentă contra camarilei și a doamenii Lupescu** , cu condiția , bineînțeles, **ca Mihalache să mă dezarmeze** .

După părerea mea, regele are cu totul alte planuri .

Dvs nu-l înțelegeți nici acum sau **vă faceți că nu-l înțelegeți** .

Cum spuneam noi pe la Blaj , " **vă îmbățați cu apă rece**" .

Regele nici gând nu are să devină un domnitor constituțional .

El așteaptă doar sfârșitul legislaturii , nu fiindcă are de gând să respecte uzanțele parlamentare și constituționale , ci fiindcă nu a avut încă timp și posibilitate să pregătească îndeajuns formula succesiunii ,

care va fi cu totul alta decât vă închipuiți.

Dar , pentru ca **să nu-mi puteți băga de vină nimic** , și să nu aveți motivul să susțineți că eu aș putea fi piedica aducerii la putere a lui Ion Mihalache ,

îată , eu vă declar : am să rămân în străinătate până acolo , prin septembrie.

Dar chiar venind în țară , **nu voi părăsi via mea de la Bădăcin** .

În orice caz , **nu voi întreprinde nici un fel de acțiune politică** ,

pentru a nu contracara șansele lui Mihalache de a veni la putere .

Voi face ce-mi este posibil ca nici oamenii mei , în special Zaharia Boilă , să nu pornească vreo acțiune contra regelui. >

Madgearu :

< **Repet : Mihalache crede ferm** că **va fi adus la putere acum** ,

adică cel mai târziu în noiembrie anul acesta.

Dar dacă totuși Carol II ar săvârși un asemenea act de nedreptate ,

și anume **să nu-l aducă la putere după demisia actualului guvern prezidat de Tătărescu - demisie care fatal va trebui să se producă până la toamnă -**

Ion Mihalache se va retrage imediat de la șefia Partidului Național -Țărănesc ,

cedând locul dvs . Nu sunt autorizat să fac o asemenea declarație , dar v-o fac totuși , cunoscând gândurile intime ale lui Mihalache .>

Titulescu :

< Dle Maniu , în definitiv **dvs ce credeți , dacă regele nu are de gând să-l aducă la putere pe Mihalache , cine va fi urmașul lui Tătărescu ? >**

Maniu :

< **Mă întrebați cine va fi urmașul lui Guță Tătărescu ?**

îată vă spun părerea mea : va fi dl Guță Tătărescu . >

Atât Titulescu cât și Madgearu au izbucnit într-un râs zgomotos , la care m-am asociat și eu - spunea Leucuția. Apoi, potolindu-se , Titulescu i-a strâns mâna lui Maniu și i-a spus :

Titulescu :

< Deși nu vă cunosc mucalit , **cred că nu susțineți serios ceea ce ați spus.**

În orice caz , **noi contăm pe promisiunea dvs** că până la toamnă **veți aștepta cu orice fel de acțiune . >**

Z.Boilă / retro nov. '37

▣ Rotativa guvernamentală (p. 59 - 60)

▣ Guvernul Tătărescu = guvern de coaliție

" În noiembrie 1937, piesa , sau mai exact **comedia bufă a rulat întocmai** după indicațiile regizorului principal ...**Regele a început consultările** ca de obicei.
După audierea președinților Corpurilor Legiuitoare , **a fost chemat la palat Ion Mihalache. regele l-a însărcinat cu formarea guvernului ... dar nu al unui guvern național-tărănesc** , ci al unui **guvern de coaliție** împreună **cu gruparea Vaida** .

Se știa însă că Vaida și aderenții săi, încă din 1935 au fost excluși din PNȚ , fapt care a determinat ca raporturile dintre cele două grupări să fie cât se poate de inamicale. Între Mihalache și Vaida nu existau nici măcar relații personale. [-----]

În asemenea împrejurări, **însărcinarea dată lui Mihalache a fost o curată bătaie de joc.**

Regele Carol II, adoptând maniera unui **golan de la periferia Bucureștiului** ,

a crezut că-i șmecher. În realitate, **și-a bătut joc de buna -credință și loialitatea lui Ion Mihalache** , care **fusese atât de naiv** încât să creadă în promisiunile regelui transmise prin așa-numiții centriști din jurul lui. **Formal, regele era acoperit** deoarece însărcinarea de a forma guvernul a fost dată , dar , în fond, bătaia de joc a fost deplină. De la sine se înțelege că Ion Mihalache a refuzat o asemenea însărcinare ,

care a însemnat **o umilire a demnității lui de om politic** [-----]

După ce **o însărcinare similară a fost dată și lui Vaida** , și acesta de asemenea a refuzat-o , regele Carol - așa cum a prezis-o Maniu cu luni înainte - **l-a chemat pe Guță Tătărescu și l-a însărcinat cu formarea guvernului ."**

Noul guvern Tătărescu nu era identic cu cel precedent .

Guvernul nou a fost o coaliție a carliștilor din toate partidele (Tătărescu - Vaida - Iorga)
Mircea Iorga -fiul devine subsecretar de stat ; lui Vaida i se conferă 64de candidaturi la alegeri ;
prietenii legionarilor (Inculeț, Titeanu etc.) **dispar din guvern** ;
Franasovici preia Internele.

Z.Boilă / retro nov.'37

▣ **Maniu revine la șefia PNȚ**

▣ **Pactul electoral Maniu - Gh.Brătianu- Codreanu (p. 60-65)**

[LD : nu uita subiectivitatea și întârzierea cu care ZB își scrie amintirile ! Și mai ales să nu cumva să preia atâtea fantezii , atâtea date eronate , dacă vor fi fost ale lui !]

"Ion Mihalache convoacă imediat **Comitetul Central Executiv și își dă demisia de la șefia partidului. Propune în locul său pe Iuliu Maniu** , care este proclamat în unanimitate .

Revenirea lui Iuliu Maniu în fruntea PNȚ , avându-se în vedere și impopularitatea lui Carol II, dezlanțuie , atât în țară, cât și în străinătate , **un mare entuziasm.**

Maniu declară : REVENIREA MEA ÎN FRUNTEA PARTIDULUI , ÎNSEMNEAZĂ : LUPTĂ !

Evenimentele s-au împlinit doar așa cum le-a prezis Maniu, cu exactitate matematică.

Chiar a doua zi, **Iuliu Maniu se întâlnește** , în casa profesorului dr.Gerota ,

cu Corneliu Zelea Codreanu , apoi , la a doua întrevvedere , **participă și Gheorghe Brătianu.**

Edițiile speciale ale ziarelor vestesc evenimentul senzațional :

cei trei șefi de partide încheie un acord pentru apărarea libertății alegerilor .

Nu un cartel electoral cu scopul fixării unor candidaturi comune, **nici un pact politic**

pentru parcurgerea aceluiaș drum și realizarea unor puncte de program.

Se precizează că **acordul durează până la terminarea alegerilor, adică maximum 30 de zile.**

: Atât la Gardă cât și în PNȚ , sunt multe nemulțumiri .

Se formează **două tabere** : pe de o parte, lichelele carliste și camariliste ,

pe de altă parte , **românii conștienți .**

Iuliu Maniu ridică mănua :

guvernul personal al regelui Carol II trebuie răsturnat în alegeri .

Presa carlistă și satelită pornesc **o furibundă campanie contra pactului .**

O droaie de **invective și acuze** sunt aruncate **asupra autorilor pactului :**

...**Că Iuliu Maniu l-a lansat în viața politică pe Codreanu !**

...**Că Maniu a investit Garda de Fier** cu caracter de autenticitate !

...**Că Codreanu și-a trădat puncte principale din program** - anticomunism și anti francmasoneria !

Acuzele ce se aduceau celor doi, se băteau cap în cap .

În schimb , **nu se putea răspunde la ele** , pentru că **cenzura** era necruțătoare , pentru că **radioul** era monopolizat de Tătărașcu iar **întrunirile** erau împrăștiate de poliție.
lată reflexiunile lui Maniu :

/ Pactul nu este un pact ideologic, politic , programatic ci de apărare a libertății alegerilor ;

/ Nu el l-a lansat pe CZCodreanu, despre care nu a scris nici o dată până în 1937 ;

/ CZC s-a lansat singur , candidând în alegeri , în guvernarea Iorga (vara '31) ;

/ Gh.Tătărașcu a proteguit toate mișcărilor antisemite între anii 1922-1937 ;

/ Carol II a oblatuit mișcarea legionară , dând și bani pentru Congresul de la Tg.Mureș , unde Mihalache, Titulescu și Madgearu au fost condamnați la moarte ;

/ Ce băiat cuminte ar fi fost Codreanu dacă accepta oferta regelui ;

Reacțiile forțelor politice externe și interne :

/ Presa și radio-ul francez și englez au salutat cu **satisfacție** riposta energică a opoziției

/ Presa sovietică (la inspirația lui Stalin !) a scris favorabil despre " **pactul**" Codreanu -Maniu ;

/ Partidele de opoziție - cu excepția PNC-Goga - au aprobat "acordul " , alăturându-se forumului anticarlist : PSD, PP (Averescu) , PNA (Argetoianu) P.Maghiar, P.German, Blocul Evreesc etc etc .Până și PCR , aflat în ilegalitate, a dat un **Comunicat** ,

recomandând simpatizanților să voteze cu Maniu (ceea ce mai târziu a negat)
Z.Boilă / Carol II - Maniu -Codreanu .

17.) Al.Vaida -Voevod, Manifestul Frontului Românesc, 1 dec.'37

("Dimineața" , 3 dec.'37)

[LD : dau atenție acestui program , pentru că , Vaida , fiind unul din **sfetcnicii apropiați ai lui Carol II** - la fel ca Iorga - multe **părți din programul său** , chiar și **concepte și denumiri** (ex.Frontul Renașterii Naționale) **vor constitui puncte programatice ale regimului carlist** .
Ce a fost , în fond , **Frontul Românesc ?**

O grupare " personală " , formată din **oameni leali** unui **fost prim-ministru** , unui **fost lider** marcant din **PNȚ** , din **PNR** , din **Ardeal** , cu **legături în diverse ierarhii** , care și-a avut **ideologia și tradițiile în Transilvania** (până în 1918) , în **fostul PNR** (după 1918) , și - atât cât a fost - în **partidul și guvernările PNȚ** (după 1928) .

Din anumite puncte de vedere , **Vaida și-a depășit** , treptat-treptat , și mai ușor , (decât Maniu, spre ex.) **mentalitățile regionaliste ardelenesti** , și chiar **a crezut în necesitatea consolidării unității naționale** .

Și atunci ... ce era diferit la Fr.Românesc față de PNȚ , spre exemplu?

Accentul naționalist pus pe **ideea devenită, atunci, prioritară** : **România a Românilor !**

Asemănătoare altor grupări naționaliste, **diferită** prin căile și metodele preconizate .]

Doc.integral : fișier **Frontul Românesc -Vaida**

Al.Vaida -Voevod / 1 dec.'37

▣ **Prerogativele regale constituționale .**

" Frații români ,

În constituția țării noastre stă scris că < Regele numește și concediază pe miniștrii săi . >

Nimeni, în afară de Dânsul, nici un partid, nici un organism politic ,

n-are căderea de a-și însuși această prerogativă , rezervată exclusiv Capului țării.

" Întemeiat pe acest drept al Său, M.Sa a însărcinat din nou , la termenul constituțional, pe d.Gheorghe Tătărașcu cu formarea guvernului. " [-----]

Al.Vaida -Voevod / 1 dec.'37

▣ **Frontul Național ; România Românilor !**

▣ **România - în concertul țărilor civilizate și culte**

" În numele credințelor noastre nefalșificate și păstrate cu sfințenie, vă chemăm la datorie pe toți. Vă cerem **să fiți uniți** , **să vă strângeți rândurile** sub steagul curat al **Frontului Românesc** , **să fiți solidari** pentru ca , **concentrați cu toți într-un front unitar de luptă** ,

să ducem cât mai degrabă **la triumf lozinca noastră supremă : < România Românilor ! >**
Să înfrângem plaga politicianismului turburător și distrugător de țară
și să facem ca triumful Frontului Românesc asupra frontului vrăjmașilor ,
să fie cât mai grabnic și cât mai complet ,
pentru a clădi pe ruinele lumei vechi devastatoare de suflete frățești ,
o țară nouă , deopotrivă ocrotitoare a tuturor fiilor săi . "
Al.Vaida -Voevod / 1 dec.'37

18.) **R.Franasovici (ministr de Interne) , Circulară , 3 dec.'37**

Gabriel Marinescu va menține **ordinea în timpul alegerilor**

(" Dimineața " , 4 dec.'37)

[**LD : 23 dec. 2003** . mai ales lucrările de memorialistică - **Carol II, Argetoianu, Călinescu** -
dezvăluie un întreg lanț de **urzel și can-canuri** legate de acest

pilon al "camarilei" , al " oculteii " , din care nu lipsesc **zvonorile și bârfele**
despre **plănuite asasinat, persecuții, șantaj, afaceri** , la capătul cărora se găsește
fie Carol, fie Lupeasca , fie un Auschnitt sau Malaxa , fie diverși agenți ai unor state străine.
Nu am naivitatea să neg existența acestor ițe , cu semnificația și consecințele lor .

(Chiar acum citesc cartea lui Paul **D.Quinlan , Regele plyboy.Carul al II-lea de România** ,
Humanitas, 2001 , care este plină de ele !) Numai că eu personal nu am cercetat arhivele
secrete ale acestei instituții, și nu am de gând să preiau , decât sub mari rezerve
aceste informații .Cum am constatat că Quinlan , pentru problemele mai serioase de context
politic , compilează masiv din cărțile lui FI.Nedelcu, soții Sonea și tandemul Ardeleanu și Mușat ,
nu doresc să mă las influențată de ele .

Ce pot să afirm categoric, este că în alegerile din dec.'37 , cu tot acest control,
guvernul Tătărăscu nu și-a putut asigura acel 40% din sufragii, și a pierdut alegerile. .]

R.Franasovici , ministrul de Interne , a trimis o **Circulară** tuturor **prefecturilor de județe**
și **organelor administrative** în subordine, prin care arată că **Gabriel Marinescu**

- **subsecretar de stat** având în atribuție **ordinea publică și siguranța generală** -
în toate chestiunile , **se vor adresa direct d-sale** , care va da toate **îndrumările ,**
directivile și deslegările necesare .

Circulara a trecut astfel asupra **Secretariatului de stat al polițiilor** ,
toate chestiunile privitoare la menținerea ordinii , în timpul alegerilor .

Gabriel Marinescu va lucra direct cu prefectii , fără să mai fie nevoie ca aceste chestiuni
să treacă prin Ministerul de Interne.

Gabriel Marinescu / 3 dec.'37

19.) **Iuliu Maniu , Declarații de presă , București , 3 dec.'37**

("Dimineața" , 4 dec.'37)

[-----]

Toată lumea este însuflețită de lupta pentru democrație , pentru **ideea națională**
constructivă și pentru **menținerea regimului constituțional**.

Toată lumea simte că este vorba de **afirmarea unei concepțiuni morale superioare** și de
apărare a **demonstrării naționale adânc jignite** [-----]

" **Am fost și sunt pentru democrație și în contra dictaturii .**

Fără să vreau prin aceasta să devin vinovat de imixtiune în afacerile interne ale altor state,nu am
fost **nici o dată admiratorul sistemelor dictatoriale** ci, dimpotrivă , **aderentul monarhiei**
constituționale , întemeiată pe **sistemul Parlamentar**, pe baza **reprezentanței naționale** , liber
și sincer exprimată . [-----]

Iul.Maniu / 3 dec.'37

▣ Iul.Maniu , discurs, Brașov, 5 dec.'37

(**doc. lipsă ; cenzurat , republicat ;accente anti-camarilă.**

Declanșează reacții dure)

20.) Virgil Madgearu , declarații , Cernăuți, 10 dec.'37

("Dimineața " , 12 dec.'37)

Madgearu / 10 dec.'37

▣ Neconstituționalitatea soluției succesiunii

▣ Guvern hibrid

Recenta **criză politică** n-a avut rezolvarea normală .Constituția spune că **Regele numește miniștrii**, dar **Constituția îl face pe rege " arbitru" nu "arbitrar" .**

În uzanța constituțională **trebuie să se țină seama de curentele de opinie publică ,** așa cum le arată alegerile. **Altă interpretare nu e posibilă .**

" Singura interpretare constituțională a curentelor de opinie publică este dată de alegeri libere , fie parțiale , fie administrative. Alegerile parțiale și cele administrative au fost un adevărat triumf al partidului național -țărănesc.

" Explicația ce s-a dat soluției unui guvern național-țărănesc cu colaborarea grupării d-lui Vaida s-a dovedit ca o justificare greșită .Ceea ce se onsidera ca o justificare , nu era decât un pretext pentru înlăturarea PNT de la cârma țării .

" Modul cum s-a soluționat criza politică , este menit să aibă onsecințele cele mai nefaste pentru viitorul țării .Soluția aceasta are un caracter hibrid.

Colaborarea cu d.lorga , care nu are grupare , nu este decât o exprimare a ipocriziei de a se adăuga alte forțe , la aceea a guvernului liberal .

Colaborarea cu d. Vaida nu are nici o altă explicație , decât **salvarea dintr-un naufragiu** cumplit , a mișcării d-sale de dreapta .[-----]

Virg.Madgearu / 10 dec.'37

21.) Întruniri electorale , Declarații și cuvântări , Brașov. 12 dec.'34

Întrunirea guvernamentală :

Al.Lapedatu (PNL) , **Voicu Nițescu** (Fr.Rom.) , **N.lorga** (PND)

("Dimineața " , 33, nr. 11.130, 14 dec.'37)

[LD : 31 dec. 2003. **Meditație** : În noaptea asta se va păși în An Nou.

Ar putea fi câteva aniversări .S-ar putea trage niște învățăminte .

Sunt românii monarhici ? Au avut și au ei vreun sentiment " sacru" pentru monarhie ?

155 de ani de la acel "**Deșteaptă-te Române !** " al lui Andrei Mureșan , devenit după 1989 **imnul de stat al României**, ne având nici o legătură cu spiritul în care Mureșan l-a creat !

85 de ani de la neuitatul **1 decembrie 1918** , când Transilvania s-a unit cu Țara , când Vaida cu Maniu erau "frați și eroi" , devenit , după dec.1989, **ziua națională a României** , numai pentru a se aboli 23 august'44 ....

66 de ani de la alegerile din **dec.'37**, când **Vaida și Maniu** erau la cuțite anti- și pro-carliste , de luase foc scena politică românească.

63 de ani (sept.'40) de la **abdicarea forțată a lui Carol II** și proclamarea **Regelui Mihai I**

56 de ani (30 dec.1947) de la abolirea monarhiei, **alungarea Regelui Mihai , și proclamarea republicii**

14 ani de la revoluția " anticomunistă" , când în locul lui **Ceaușescu** a venit **Iliescu** ; când țării nu i se mai spune , **nici republică , nici regat , ci .... România .**

3 ani de când **Iliescu i-a permis** ex-regelui Mihai , reîntoarcerea în țară ca persoană privată .

Al.Lapedatu / 12 dec.'37   Doc.integral : fișier **PNL XII**

Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ PNL PNT : prerogativele Coroanei

" DI Maniu numește mereu guvernul d-lui Tătărăscu < guvern personal > al MS Regelui ,
ieșit dintr-un capriciu necontrolat

Probă, zice d-sa, că însuși d.Dinu Brătianu a recomandat un guvern național -țărănist .

Dar întreg partidul nostru a dorit să treacă în opoziție
spre a-și reface și reimprospăta forțele , ca să poată fi din nou la dispoziția Coroanei și a țării.

Cum însă nu s-a putut constitui un guvern care să asigure continuitatea operei guvernului
nostru , în condițiile dorite de înalta chibzuială a MS și cum MS a făcut din nou apel la noi,
puteam , oare , să refuzăm această sarcină ?

puteam , oare , să lăsăm țara în nesiguranță și aventură ?

Alegerile administrative .

"DI Maniu mai spune că la ultimele alegeri comunale și județene PNL n-ar fi deținut
mai mult de 30 % din sufragii și că rezultatul aceasta nu i-ar da dreptul la noua guvernare .

Dar național -țărăniștii d-sale au obținut un procent și mai mic decât acesta [28 %]

[-----]

Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ PNL , Coroana, Dinastia.

[LD : incredibil ! sare peste rolul lui IICBrătianu în criza de la succesiune a lui Carol ; peste
Vintilă Brătianu și IG Duca față de Restauratie ; peste ... succesiunile din '31-'32 , când
PNL a cerut guvernarea dar nu i s-a dat !

Și asta numai pentru a prezenta idilic-constituțional relația PNL -Carol !

Îl consideram pe Lapedatu un " caracter " ! Îl voi urmări după '38 și , mai ales, în 1940]

De la 1930 la 1933, s-au succedat la guvern 4 sau 5 formațiuni național -țărăniste .

PNL , care se găsea în opoziție , ar fi putut evident reclama guvernarea pentru sine ;
el nu a făcut-o însă și nici nu anumit aceste guverne <guverne personale > ale Regelui ;
a respectat drepturile și prerogativele constituționale.

" Iată concepția și atitudinea oamenilor din PNL față de Coroană.

Prin aceasta și-au câștigat ei înalta încredere a Suveranilor țării, ca să poată guverna
cu cel mai mare succes și folos pentru țară , și anume :

Ion C.Brătianu, încrederea Regelui Carol I ;

Ion I.C.Brătianu , încrederea Regelui Ferdinand I ;

Și , de ce n-am spune-o ? D.Gh.Tătărăscu , încrederea Regelui Carol II .

" N-am defăimat și n-am insultat Coroana [LD : adu document retro'] ,

Am considerat-o și o considerăm sacră , ca simbol al unității și solidarității ,
al continuității și , mai ales, a stabilității în viața națională .

O știm prețui , pentru că noi cunoaștem rostul ei în istoria modernă a României .

Fără Dinastia noastră și fără înțelepții noștri Suverani , n-am fi ajuns unde suntem

și ne găsim astăzi , prin evoluția istorică continuă solidă și mereu ascendentă ,

fără de crizele constituționale sau dinastice , ce s-au produs , din nenorocire ,

cu urmări atât de dezastruoase, în mai toate statele din sud-estul Europei "

[-----]

Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ Iuliu Maniu -Camarila

[LD : ehei , ce substituie și ce deturnare de direcție operează Lapedatu ! .

Și n-ar fi rău , și , poate , ar fi și onorabil, dacă , doar peste două luni , Carol nu va da lovitura .

Așa , argumentele și epitetele lui Lapedatu rămân simple invective ,
care pot fi întoarse împotriva sa. !]

" Dar dl Maniu în cuvântarea sa [de la Brașov, 5 dec.] se ocupă în mod particular
de așa-zisa camarilă ; a făcut-o ca și în adunările țărănești de la Cluj, de la Uioara și de la Vinț,
cu o lipsă de cuviință și de cavalierism , pe care d-sa le socotește ca semn de bărbăție ,
și de curaj civic și patriotic. " Camarila aceasta ar fi , după părerea d-sale,

toți cei ce au contribuit la continuarea guvernării liberale. dacă este așa, atunci în fruntea camarilei se găsește d. Nicolae Iorga , care , între toți oamenii politici consultați de MSR , a recomandat mai stăruitor această soluție, ar fi apoi d-nii Vaida, Goga, și mareșal Averescu , care și dâșii au recomandat ca ultimă soluție , tot un guvern național -liberal. Aceasta poate fi deci camarila, și nu aceea despre care , cu o dezinvoltură și cu o lipsă de pudoare fără precedent la oamenii politici din toate țările, a vorbit și vorbește dl Maniu . "

Al.Lapedatu / 12 dec '37

//

Voicu Nițescu / 12 dec.'37

▣ **Monarhia.Regele Carol II**

[LD : discursul lui **Maniu de la Brașov (5 dec.'37) , probabil a fost cenzurat și nu a apărut în presă . De aceea trebuie să-l reconstitui din replicile ce le-a primit]**

"S-au ridicat aici din Brașov , într-o adunare , nu de mult, , cuvinte de ură contra unei instituții care este adânc încrustată în sufletele ardelenilor. Acea instituție este monarhia.

Este împăratul visat atâtea secole și care ne-a desrobit la 1 decembrie 1918 .

A încerca să-l clinești , înseamnă a deschide drum liber anarhiei,

a întreprinde deci o acțiune de învrăjpire între frați .[-----]

▣ **Front național românesc !**

" Noi cei din **Frontul Românesc** am propovăduit o încetare a învrăjbirii dintre **organizațiile politice naționale**, în fața pericolului ce ne amenință . Ar fi o bună încheiere a forțelor naționaliste .

Datoria noastră este de a lăsa pe ultimul plan gruparea și partidul, și să punem pe primul plan interesele țării și interesele neamului nostru românesc.

" Pentru aceasta **nu ne-a fost greu să încheem un cartel electoral cu partidul liberal** , cu atât mai mult cu cât **în acest front de apropiere și înțelegere frățească** se găsește și d. **prof.Iorga** .Noi am ajuns să ne dăm seama că

salvarea și fericirea acestei țări , nu stă decât în înțelegerea noastră ,

a acelor care ne dăm seama de rolul important al unirii tuturor forțelor naționale"

Voicu Nițescu / 12 dec.'37

//

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ **Motivarea prezenței lui**

" Întâiul meu gând era să viu înaintea dvs pentru a respinge anumite neadevăruri, și eu , ca istoric, să repun în adevărata lor lumină adevărurile pe care persoana ce le-a vorbit , ori nu le știe , ori nu vrea să le spună . " [-----]

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ **Maniu - al treilea voevod ?!**

" **Se spune că avem în țară trei voevozi .**

Eu îl cunosc pe dl **Iuliu Maniu** , al treilea Voievod, însă **cu mai puține drepturi** .

Primul Voievod este Regele, apoi dl **Vaida Voievod** care nu este contestat ,

și , în fine, dacă vrea , și dl Maniu .

Dar dacă drepturile celor dintâi voevozi nu se contestă ,

sunt convins că **Primul Voievod al țării va ști să îl facă pe al treilea voevod, să simtă că are, într-adevăr, înaintea lui , un Voievod.**

" **DI Maniu nu-i acasă** , pentru că **nu este în familie** ,

pentru că nu are nici casă , nici familie.

În cultură nu-i prezent, pentru că nu are un ideal.
Nu poate fi socotit exponentul naționalismului românesc.

[-----]

" Să lichidăm cu basmul acestui personajiu !

DI Maniu este un om maghiarizat politicește ,
și confundă moșia de la Bădăcini cu țara !

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▫ Maniu : republică caragialicească

▫ Tineretul nu cu " trupe de asalt", cu " mistere" și violențe

trebuie să preia conducerea țării !

[LD Iorga , ca de obicei , vorbește în parabole. Aici, parabola cu generațiile " istorice"
Numai că , dacă lui Maniu îi spune pe nume , și-l micșorează fără cruțare,
despre tineretul " trupă de asalt" ... face doar aluzii , altfel înțelepte ,
dar , spre ex, nu rostește numele lui Codreanu , deși se referă la el !]

" Trebuie să mergeți aici în Ardeal lângă oameni care vă reprezintă interesele,
și nu după acei care , în momente de acestea, lucrează contra Domnitorului țării,
pentru o republică caragialească .

" Pentru că eu sunt părintele și chiar bunicul tineretului de astăzi, mă adresez acestora
și le spun că ei sunt trupele de asalt , dar steagul tot noi îl ținem
peste mormântul acelor care s-au jertfit pentru noi .

Câtă vreme trăim noi , n-aveți nevoie de nici un mister,
n-aveți nevoie să împrumutați formule străine,
sau să întrebuițați violențe care să vă dea conducerea țării .

" Cu bătrânii în frunte, tineretul nostru își poate face intrarea triumfală în istoria țării ,
astfel încât ei vor ieși în momentul când noi îi așteptăm să-i promovăm ca urmași ai noștri.

" Eu mă îndrept cu încredere către tineretul nostru și îi spun :
veniți fii buni alături de înțelepciunea noastră ,
pentru ca să întărim țara , pentru care au murit atâția înaintași ai noștri "

N.Iorga / 12 dec.'37

////////////////////////////////////

Ayunarea de la Brașov : Iapedatu, Nițescu , Iorga // 12 dec.'37

22.) Vasile Lepădatu (PNȚ) , discurs electoral, Constanța , duminică , 12 dec.'37

("Dimineața" , an 33 , nr. 11.130,14 dec. '37)

/ Dan Alecu (secretarul organizației) : PNȚ se sprijină pe două puncte :

într-o parte poporul, și în alta regalitatea . (sala , în picioare, aclamă pe Suveran)

PNȚ întotdeauna a slujit și respectat Coroana .

Între aceste două puncte, se găsește Constituția pe care se reazemă statul nostru .

/ Vasile Lepădatul (șeful org.PNȚ din județ) / 12 dec. '37

▫ PNȚ= partid monarhic și constituțional

Vorbitorul spulberă toate acuzațiile ce se aduc PNȚ , care nu a recurs nici o dată la
machiavelism și ponegrire până la nerușinare a adversarilor, cum fac acum liberalii.
Acestora, dacă nu se astâmpără va trebui să li se arunce în față broșurile din 1926 .

"Noi nu primim lecții de monarhism și regalism de la oameni care nu au fost sinceri nici o dată "

V.Lepădatul / 12 dec.'37

23.) I.Inculeț (ministr.Comunicații) , întrunire clubul liberal, Cetatea Albă, 12 dec.'37

("Dimineața", 14dec.'37)

Inculeț / 12 dec.'37

▣ **Guvernul Tătărescu II.**

" **Majestatea Sa Regele ne-a încredințat puterea.**

Oare a procedat nedrept față de național-țărăniști ?

Regele nostru , căruia îi urăm să-i dea Dumnezeu mulți ani (mulțimea ovaționează pe Suveran)
, nu are nici simpatii , nici antipatii speciale .

Pe toate partidele MSRegele le consideră legal constituite .

Regele nu cere altceva decât treabă în folosul țării.

Dacă nu faci treabă, te dă la o parte. **Majestatea Sa ne-a încredințat puterea** pentru că

știm să guvernăm mai bine. Secretul este simplu. **În partidul nostru se găsesc oamenii cei**

mai pregătiți și cei mai cinștiți . Și avem în toate organizațiile oameni disciplinați ,

legați suflaște de gilia țării și dornici de a lucra. Aceasta este chezașia că **seria celor 4 ani de guvernare ni se deschide înainte** , va da roade și mai bune ca în trecut .

" **S-a afirmat că venirea noastră la putere n-a fost constituțională .**

Cuvântul hotărâtor , după Constituție, îl are MSRegele.

Și **după Constituție** , parlamentul este ales pe 4 ani . Termenul expiră în februarie.

[-----] Noi am dorit ca **MSRegele să verifice situația** cu un ceas mai devreme ,

deoarece opera cea mai importantă a unei guvernări este în funcție de buget,[-----]

Și ca atare d.**Tătărescu a prezentat demisia** [-----] **MSR Regele** a procedat

perfect constituțional și s-a gândit **să nu facă un guvern nici de stânga ,**

țărănist, nici de dreapta . [-----] **D.Mihalache n-a putut sau n-a vrut .**

Și atunci **Regele a făcut apel la d Tătărescu și i-a spus :**

< Ce n-a putut face Mihalache, fă tu ! >

D.**Tătărescu a încheiat un cartel cu d.Vaida și o colaborare la guvern cu d.Iorga ."**

I.**Inculeț** / 12 dec. '37

24.) Întrunirea PNTJ din sala " Marna" , zădărnicită , duminică, 12 dec.'37

dr.Lupu, Gr.Filipescu, Iul.Maniu - declarații la **balconul Clubului**

("Dimineața" , an 33, nr. 11.130 , 15 dec.'37 + **foto** : balconul cu personalități ;mulțimea sub balconul clubului)

[**LD** : În noaptea de 13 / 14 dec.'37 , **se reintroduse starea de asediu .**

Măsura, pusă în aplicare de **Gabriel Marinescu** , aplicată cu atâta duritate **contra PNTJ, a lui Maniu**, nu putea să aibă ca **efect decât o reacție de bumerang.**

În ce-l privește pe Maniu , pe lângă cunoscutele sale lozinci de mobilizare

- **democrație, monarhie constituțională , dreptate socială** -

dă dovadă de **prudență ipocrită** (argument diplomatic, aluzie piezișă) atunci când **disociază guvernul " dictatorial" sau " personal" ... de Suveranul** la care nu ajunge **glasul poporului !]** Doc.integral : **fișier PNTJ XVI**

Forțele de ordine - coordonate de Gabriel Marinescu !

La ora 9 , au început să se vadă importante **măsuri de ordine luate de guvern.**

Au fost concentrați **câteva sute de de gardieni, câteva companii de jandarmi, și numeroase detașamente de infanterie.**

Aparatul de stat era **dirijat de însuși dl subsecretar de stat Gabriel Marinescu,**

prefectul Poliției Capitalei .Cum în cursul nopții a fost dată **o nouă Ordonanță**

cu privire la **întrunirile publice**, poliția a încercat **să împrăștie pe cetățenii**

[-----]

Grig.Filipescu / 12 dec. .'37

▣ **Guv.Tătărăscu = regimul oamenilor fără caracter**

▣ **Revolta generală, conștiința cetățenească va izbândi**

" Vă pun d-lor următoarea **întrebare** : credeți că un **asemenea regim poate dăinui ?**
Prezumția care a determinat **menținerea la cârmă a d-lui Tătărăscu** ,
a fost că **România este locuită numai de oameni lipsiți de caracter, gata să accepte orice** .
" Faptele au dovedit că **socoteala a fost greșită**.
În loc de **depresiunea scontată** , a urmat o **revoltă generală** . [-----]

dr.Lupu / 12 dec. '37

▣ **Guvernul va cădea în cap !**

" **Guvernul Tătărăscu** se sprijină pe **două picioroange** : **Unul prea lung** - d.Niculae Iorga -
iar **altul prea scurt** - **Al Vaida -Voevod**. De aceea **o să cadă în cap !** " [-----]

Iuliu Maniu / 12 dec. '37

▣ **Gaze lacrimogene pentru cetățeni!**

" În al **douăzecilea an al Unirii României Mari**, suntem **împiedicați cu gaze otrăvitoare**
să ne spunem cuvântul (**Voci : rușine ! rușine!**) [-----]
Iuliu Maniu / 12 dec. '37

▣ **Democrație, monarhie constituțională , dreptate socială**

Fraților , ce vrem noi ?

- **Vrem democrație!** (puternice ovațiuni)

Ce vrem noi ?

- **Monarhie constituțională !** (Aplauze repetate)

Ce vrem noi ?

- **Să respingem, să desființăm dictatura** care este deja în ființă ,
să împiedicăm dictatura care vrea să fie mâine .

- **Vrem dreptate socială** pentru toate clasele producătoare și **vrem să oprim ca,**
clasele exploatare să sugă sângele , și viața, și cinstea, și omenia,
din sufletele cetățenilor.

" Fraților, eu vă rog pe dvs să vă dați seama că **astăzi nu e vorba de o simplă alegere** .
Astăzi este vorba de **a-și spune fiecare cuvântul** în ce privește **viitorul acestui neam,**
în ceea ce privește **viitorul acestei țări** .

Ori să învingem noi și vom avea un stat național democratic -

ori vom fi înfrânți în aceste alegeri și va veni neagra dictatură . Iar după neagra dictatură
va veni sclavia, mizeria, necinstea și umilirea fiecărui suflet demn cetățenesc. [-----]

" Fraților, **unul cu unu , toți, fără deosebire de clasă** , de legături de altă natură,
vă rugăm să **votați cu lista noastră** , pentru că ea înseamnă **victoria democrației ,**
a demnității naționale și pieirea dictaturii.

" Fraților, să nu uitați un moment că stările noastre triste urmează din faptul că
la noi domnește un guvern personal . [-----]

Iuliu Maniu /12 dec.'37

▣ **Glasul poporului să ajungă la Suveran !**

" **Și asta pentru ce ?**

Pentru că **opinia publică refuză să mai tolereze dictatura deghizată**
care nenorocește țara aceasta de câțiva ani , și nu vrea să sufere.

" **PNȚ va ști să-și facă datoria pentru a apăra cinstea poporului român și**
demnitatea națională , adânc jignită , și va găsi calea și peste valul gazelor asfixiante,
cu totul potrivite atmosferei insuportabile a guvernării de astăzi ,

să ajungă cu irezistibilă putere , **acolo unde trebuie să fie ascultat** . [La rege !]
" **Dușmanii Țării și ai Tronului** sunt aceia cari , prin stare de asediu , prin cenzură și gaze otrăvitoare , **împiedică să ajungă glasul poporului la urechile Suveranului** ."
Întrunire, declarații , Maniu / 12 dec.'37

25.) Gh.Tătăreșcu , discurs radio, /înfăptuirile , programul / duminică, seara ,12 dec.'37

Răspuns la criticile lui Maniu .

(" Dimineața " , an 33, 14 dec.'37 + foto Tătăreșcu la microfon)

Doc.integral : fișier **Guvern Tătăreșcu - XV -**

[LD : Există o **înlănțuire de răspunderi și vinovății** care vor duce la ceea ce s-a numit degringolada alegerilor din dec.'37 , guvernarea Goga -Cuza , urmată de

" **lovitura de stat**" , sau " **dictatura regală** " , sau " **regimul autoritarist**" a lui **Carol II** .

Fără nici o îndoială , **momentul va marca mai multe "sfârșituri" :**

a regimului democratic, a Constituției din '23 , a sistemului parlamentar , a mecanismului pluripartidist , a succesiunii firești la guvernare .

De ce nu a rezistat acest regim în România ?

După opinia mea, la această întrebare , nu este un singur răspuns

Depinde de **firul** pe care-l deșiri din această ghem de contradicții ,

depinde de **startul de plecare** ales (1918 ? 1928 ? 1930 ? 1931 ? 1933 ? 1937 ?)

și , nu în ultimul rând, de " **actorii**" politici care au intrat în joc.

Analizând acest discurs radio-difuzat al lui Tătăreșcu , la o impresie grăbită , poți spune :

pin-pong electoral ! filipică tătăreșciană ! plata și răsplata față de Carol II !

poliță plătită lui Maniu ! În realitate , este puțin din fiecare , dar mult mai mult .

În tot discursul său, Tătăreșcu **nu are o vorbă de spus** la adresa **cuziștilor, a legionarilor, a giorgiștilor , a țărăniști -radicalilor, a social -democraților, a corporatiștilor, a agrarienilor , a minorităților** , ș.a. și ai liderilor lor , fie ei **Goga, Cuza, Gh.Brătianu , Iunian, Manoilescu, Argetoianu**, Nu ! Ca și **Maniu** , a cărui țintă era PNL , **Tătăreșcu** are o singură țintă : PNT .

Maniu revenise în lupta politică , redevenise președinte al PNT , aparent cu acest unic scop :

demolarea guvernului Tătăreșcu și a camarilei ;

Tătăreșcu nu este șeful PNL , apără guvernul și pe MSR Carol II , și aparent are acest unic scop : **să împiedice succesul lui Maniu .]**

[-----]

Gh.Tătăreșcu / 12 dec.'37

▣ **Acuzele lui Iuliu Maniu**

" În afară de criticile privitoare la **înfăptuirile de ieri** și la **programul de mâine** al Guvernului, s-au pornit și **atacuri** care nu au nimic programatic , urmărind numai **semănarea urii și atătării** .

În capul celor care **organizează aceste atacuri** s-a așezat **d. Maniu** .

Regret mult că **sunt silit să citez un nume propriu** în această expunere .

Dar când guvernul este atăcat , în felul cum a fost atăcat , de dl Iuliu Maniu ,

sunt dator să indic numele agresorului și să **uzez de toate mijloacele de apărare ..**

" **Voi examina** în fața țării, toate acuzațiunile aduse guvernului de dl Iuliu Maniu ,

și **voi descoperi mobilul acțiunii sale** .

Gh.Tătăreșcu / 12 dec.'37

Guvern neconstituțional ?!

" **Guvernul** - a spus d-sa - este **constituit pe baze neconstituționale**. Iată **prima acuzație** .

Cum a fost constituit acest guvern ?

Parlamentul

În ajunul deschiderii pentru ultima oară a Corpurilor Legiuitoare , a căror **viață legală**

se sfârșea la 1 februarie 1938 , și considerând că , până la această dată nu se mai putea face nici o operă de legiferare utilă,
am rugat respectuos pe Majestatea Sa Regele **să reexamineze situația generală politică** punând la dispoziția Majestații Sale **demisia Cabinetului**.

MSRegele

" În executarea acestei hotărâri , **cred a fi împlinit un act de înțelepciune politică** și de **deferință față de Coroană** . Deși la capătul unei guvernări roditoare și consolidatoare, am socotit necesar **să fac cu putință examinarea și realizarea acelei formule de guvern** care , **potrivit concepțiunii Coroanei** , ar putea să corespundă mai bine situației generale de azi
" **Majestatea Sa Regele**, după numeroase consultațiuni cu frunțașii politici ai țării,
m-a însărcinat , reînnoindu-mi Înalta Sa încredere, **să formez un nou guvern**, având o bază politică mai largă .

Noul guvern

În aceste împrejurări, am constituit **noul guvern** cu **colaborarea Partidului Naționalist -Democrat** de sub **președinția d-lui prof.Iorga**.

În ce constă neconstituționalitatea acestei constituirii ?

" **Regele numește și revocă pe miniștrii săi** , spune Constituția noastră . Firește, **miniștrii** astfel numiți trebuie **să fie susținuți și de încrederea Parlamentului** , perfectându-se în acest chip **acordul dintre Coroană și Tară** .

Parlamentul de mâine va avea să-și exprime **încrederea sau neîncrederea** sa în guvern.

Procedura este perfect constituțională .

Să fie oare neconstituțional guvernul actual, pentru că, **în structura sa** , este continuarea guvernului anterior ?

Dacă **Constituția noastră prevede termene fixe pentru durata Parlamentului** , ea **nu prevede nicăeri termene fixe** pentru **funcționarea guvernelor** . "

[-----]

Gh.Tătărașcu / 12 dec.'37

▣ **Legenda forțelor oculte**

" În sfârșit, **dl Iuliu Maniu** formulează încă **un cap de acuzare** , afirmând că **guvernul actual** , ca și guvernul trecut , **ar fi instrumentul unor forțe oculte**.

Cunosc această **legendă** . Ea a fost întrebuițată ca **armă de șantaj** în mâinile câtorva iresponsabili , dar **nădăjduisem** că inconștiența se va fi ostenit și desarmat , răpusă de evidențe , și că **această legendă va fi murit** - și pentru totdeauna.

" **Ea a reînviat** însă o dată cu **reparația d-lui Iuliu Maniu** și a fost din nou **transformată în armă de agitare** . Maska trebuie să cadă azi de pe fața ipocriziei .

Ce sunt aceste forțe oculte ? În ce împrejurări și **cu ce prilej s-au manifestat aceste forțe ?**

" **În decurs de patru ani de guvernare** am găsit , împreună cu întreg guvernul , la **Suveranul nostru** , în chip permanent , **paza cea mai severă a principiilor și a practicilor constituționale** , care , astfel cum am definit-o o dată prevăd

o Coroană activă și un guvern responsabil.

" Nemijlocită și netulburată de nici o înrăurire a fost această **conlucrare laborioasă** , care a stat la **baza tuturor actelor noastre de guvernare** , în care au izvorât **atâtea reforme binefăcătoare** pentru propășirea și consolidarea țării.

" În toți aceștia **patru ani** , am putut asculta zilnic în **sufletul Suveranului nostru** , **tremurul unei conștiințe deschise la toate durerile și la toate aspirațiile acestui popor** și tresăririle cele mai numeroase ale unei voinți închinată exclusiv întăririi neamului nostru .

" **Patru ani** am văzut pe **Cel dintâi Servitor al Statului** , ostenindu-Se **cot la cot cu miniștrii și șefii oștirii** , **cu cărturarii, cu capii Bisericii, cu învățații și cu toți oamenii de muncă** , gonind cu sufletul după tămăduirea tuturor durerilor obștești și după izbândirea omeniei și a dreptății.

" **Patru ani** am fost împreună cu membrii guvernului **spectatorii acestei mucenicii regale** , **închinare marilor idealuri ale poporului nostru** și călăuzite de glasul unei singure forțe oculte : **iubirea de neam și de moșie !**

" DI Maniu, care a fost **prim sfetnic al Tronului, încearcă să întineze nimbul acestei mucenicii** . Cu ce scop ? Întreaga această **campanie desfrânată** voește să dea corp **legendei forțelor oculte** , **numai pentru a justifica rezultatele negative ale guvernelor d-lui Maniu** .

O mărturisește însuși dI Maniu la Brașov, când declară că **guvernele sale nu și-au putut împlini misiunea din pricina forțelor oculte ."** [-----]

Gh.Tătărăscu / 12 dec.'37 / retro '1928 -'30

▣ **Guvernarea Maniu**

" În fața acestei afirmări, pe care o voi califica îndată , țara întreagă , țara care nu uită, își amintește că **dacă a fost un om care a guvernat vreodată, fără nici o stavilă și fără nici o îngrădire** , acest om **a fost d.Iuliu Maniu , președinte de Consiliu sub Regentă** .

" În vremea aceea, clevititorii **nu inventaseră legenda forțelor oculte ; D.Maniu a guvernat cu puteri nelimitate** , a guvernat **< constituțional >** , în sensul concepțiilor sale, și a guvernat **< democratic >** în sensul ideologiei d-sale. Dar acești doi ani de **< guvernare constituțională >** și **< integral democratică >** ai d-lui Maniu , reprezintă și astăzi în amintirea țării ,

ani de adevărată catastrofă astfel încât cu drept cuvânt **țara se ridică și întreabă pe dictatorul de eri** , care **se plânge astăzi** că nu a putut face binele ce ar fi dorit , din pricina **< forțelor oculte >**

Forțele oculte au făcut **bugetele inflaționiste** care au fost origina haotizării finanțelor publice ?

Forțele oculte au provocat **haosul administrativ** prin reforme fanteziste, neaplicabile ?

Forțele oculte au creat **legile de comercializare** care au acordat adevărate **liste civile favorizilor regimului d-lui Maniu** ?

Forțele oculte au perfectat **concesiunile scandaloase** și atâtea **contracte oneroase** ?

Forțele oculte **au persecutat industriile românești**, pregătind prăbușirea economică și șomajul ?

Forțele oculte au instaurat **legile demagogice** care au lăsat în părăsire **drumurile românești** ?

Forțele oculte au săvârșit atâtea **acte care au disprețuit simțământul public** și au palmuit demnitatea țării ?

Forțele oculte au împiedicat pe dI Maniu să transforme țara într-o Arcadie fericită , așa cum o făgăduise în zece ani de frământări și agitații ?

" **Iată întrebările pe care o țară întreagă le pune d-lui Maniu** .

" Și fiind că la aceste întrebări d.Maniu nu va putea răspunde nici o dată, **țara este în dreptul ei să califice de cinică această atitudine** , izvorită din cele mai triste **calcule politicianiste** .

" Țara știe, după cum știe și dI Maniu , că **guvernele sale n-au căzut prin acțiunea închipuitelor forțe oculte** , ci prin propria lor neputință și incapacitate ." [-----]

Gh.Tătărăscu / 12 dec.'37

▣ **Maniu și " demnitatea națională" .**

" În afară de această legendă , **d. Maniu încearcă să utilizeze** pentru atingerea scopurilor d-sale, și **principiile demnității naționale**.

" În vederea **reintrării în scenă** , d-sa a răsfoit **vechiul dicționar al perfectului agitator**, și, după multă reflexiune , **s-a oprit în fața titlului < demnitate națională >**

Omului ce reapărea în luptele politice îi trebuia o lozincă nouă **de rezonanță și de capturare** .

Vechile lozinci de < democratism , legalitate > , cu care dI Maniu reușise pe vremuri

să narcotizeze o țară, nu mai puteau stârni astăzi decât **zâmbete de compătimire**

și **reaminteau înfrângeri** asupra cărora **dI Maniu** cel dintâi dorește să **arunce vâlul uitării**.

Trebuia ceva nou, și , de aceea, în una din acele **nopti de insomnie** pe care le petrece **ros de orgoliu și chinuit de dorul răzbunării**, d-sa a găsit , în sfârșit ,

noul strigăt de agitare ce trebuia pus în slujba acestei cele mai îndrăznețe întreprinderi de otrăvire a sufletului unui popor : < demnitatea națională > !

" Domnul Maniu și-a greșit însă calculele .

Demnitatea națională este o lărgire și o adâncire a demnității umane.

Demnitatea umană are la bază , între altele, **omenia , sinceritatea și buna -cuviniță** , iar cea dintâi regulă a demnității naționale este **respectul și apărarea** a tot ce reprezintă **mândria și majestatea națiunii. "**

Gh.Tătărăscu / 13 dec.'37

▣ Manifestarea morbidă a lui Iuliu Maniu

" Domnul Maniu însă atacă ceea ce **orice Român trebuie să apere .**

D-l Iuliu Maniu **ofensează** ceea ce **orice Român respectă și idolatrizează .**

Dl Iuliu Maniu este astfel , **față de comandamentele demnității naționale, un infractor.**

" În fața acestui mare infractor , **țara întreagă trebuie să ia atitudine.**

Și îndrăzneala are o margine și impunitatea are un fârșit .

Nu se poate tolera ca , numai **pe temeiurile serviciilor ce a putut aduce cândva țării sale, un om să poată batjocori** cele mai sfinte simțăminte ale neamului.

O reacțiune este necesară .

Chem toate conștiințele românești pentru ca să o facă , și astfel să curme cu un ceas mai curând această manifestare morbidă care nu cunoaște precedent în istoria noastră politică

D.Iuliu Maniu va înțelege , poate, în acest ultim ceas ,

că nu are dreptul să abuzeze de toleranța acestui popor

și va înțelege , poate, că în noua sa acțiune,

se face complicele vrăjmașilor din afară și vrăjmașilor dinăuntrul ai Statului nostru ."

[-----]

Gh.Tătărăscu / 12 dec.'37

26.) Armand Călinescu , **Însemnări zilnice** (13 dec.'37) , p. 361-362

/ Declarațiile lașe ale lui Titulescu despre dizolvarea G de F /

/ Călinescu nemulțumit de campania anti-Carol dusă de PNȚ / Întrunirea de la Marna /

/ Titulescu a publicat un lung articol în " Universul" - **" Eu și Garda de Fier" -**

în care susține că **el s-a opus la dizolvarea Gărzi în 1933**, și că **actul s-a datorat**

exclusiv lui Duca .Călinescu : **"Articol mediocru și dovedește lașitate .**

Grigore Duca îi face o scrisoare de răspuns drastic,

în care notează **actul lui Titulescu drept monstruoșitate "**

/ **Călinescu** a avut o întrevedere cu **Mihalache** , căruia i-a spus că

nu aprobă acțiunile contra regelui, mai accentuate după revenirea lui Maniu la șefia PNȚ

și acordul cu Brătianu și Codreanu .[-----]

"Maniu s-a angajat din ce în ce mai mult în politica Rex.

Iorga , Tătărăscu, Vaida , îl atacă pe Maniu .

Ziaristul Manu îmi spune că , **la cererea lui Maniu** , a chemat pe **ziaristul Marc Hana** , un reprezentant al unor ziare străine

.Acesta **s-a întreținut îndelung cu Maniu** , care i-a explicat politica sa.

I-a spus că urmărește readucerea principesei Elena

spre a sta < **la dreapta sau la stânga voivodului** > .

I-a spus că a văzut pe principesă în străinătate și că i-a mai trimis recent și un emisar

Ziaristul american ar urma să publice în ziarele americane

o serie de articole pe această chestiune "

Armd.Călinescu / 13 dec.'37

27.) dr.Lupu - un interview (luat de G.Dinu) 14 dec.'37

Notă* : **V.Serdici** -arestat pentru "*lèse majesté*"

("Dimineața" , 14 și 16 dec.'35 + foto medalion dr.Lupu)

Doc.integral : **PNT XVI**

Dr.Lupu / 14 dec.

▣ **Defăimătorii lui Maniu**

" **Să fabrici decret special** pentru o adunare , în care aveau să vorbească **Iuliu Maniu** și **Grigore Filipescu** , **să desfășori cu tancuri, tulumbe** și la urmă cu **gaze** (avem mostrele) , și toată această paradă , **comandată în văzul tuturor** [vizat **Gabriel Marinescu**] ,

iar seara , confortabil , în fotoliul tău de prim ministru , **să te instalezi la Radio** , pe care **îl refuzi adversarilor** tăi , și **să califici ca infractor** pe omul care are **rolul istoric știut** în alipirea Ardealului , este , într-adevăr , **lucrul cel mai revoltător**.

" Apoi toată **liota de defăimători** ai lui Maniu , începând cu **oameni** de la a căror vârstă și situație intelectuală **te așteptai să fie nițel mai obiectivi** [**aluzie la Iorga și Lapedatu**] și sfârșind cu **minusculul Tilea** [**în Fr.Românesc, cu Vaida**] , e într-adevăr **un spectacol trist și dureros**.

Și toată această **încăerare grozavă** , de patimi fără frâu , în care **se uită până și faptul că suntem români de același sânge, credință și lege**, în niște **împrejurări externe atât de tragice**, și atât de **pline de pericole** pentru țara noastră, întrece orice închipuire și **umple sufletul de desnădejde**.

" Atunci înțelegi **cuvintele cronicarului** - și dr.Lupu citește dintr-o carte pe care tocmai o răsfoia - < *oh, oh, săraca țara Moldovei* ,

ce norocire de stăpân ca acesta ai avut , **ce sorti de viață** ți-au căzut !

Cum au mai rămas om trăitor în tine , de mare mirare este,

cu aceste spurcăciuni de obiceiuri ce se trag până azi în tine, Moldovă !

Și din vreme în vreme , tot s-au mai adus spurcatele obiceiuri ,

care mai înainte se vor scrie , cine și la rândul lor ! >

[-----]

Dr.Lupu / 14 dec.

▣ **Pericolul dictaturii interne .**

" **Dar mă tem că și acesta este un vis**, pentru că **în realitate** , prin aceste **măsuri violente** , prin **înfruntarea cinică a sufletului țării**, **se urmărește un plan mai îndepărtat : înscăunarea deplină și în formă** , **căci în fapt este , a dictaturii interne**, iar la adăpostul acestei noi stări de fapt , **scoaterea României din făgașurile care au creat-o** , și îndreptarea ei către **căile pierzaniei și nimicirii** . **Biată țară , ce dureri grozave și ce chinuri te așteaptă încă "**

Dr.Lupu (cf.Gh.Dinu) / 15 dec. '37

28.) C.Z. Codreanu , Legiunea și Monarhia , 21 dec.'37

/ intențiile față de monarhie / conciliere sau ... " drumul lui Maniu " /

(Arh.ISISP , fond V , 226 , Dir.g-rală a poliției (Poliția de Siguranță) , Corpul Detectivilor , Notă , 21 dec.'37 , f. 19 -20)

Discutând cu intelectualii din Legiune , CZC ar fi precizat :

" Din moment ce **mișcarea legionară** se îndreaptă cu pași repezi **spre victoria finală** [.....]

Vom lămuri cât mai neîntârziat **atitudinea noastră** și p.d.v. al nostru cu privire la **toate problemele mari** și evenimentele ce interesează țara și **instituțiile de bază ale statului "**

Nu numai că **se va publica o broșură " Legiunea și Monarhia "**,

dar **se va explica MSR , dacă va accepta să vorbească cu el .**

Dacă , din nefericire , **între Coroană și legionari se vor interpune aceleași personaje**, atunci ...

**" vom fi forțați , poate, să mergem și noi pe drumul d-lui Maniu " ,
dar nu noi vom fi de vină de " eventualele urmări grave și frământări , cari ar zdruncina ,
se prea poate , instituția monarhică "**

Are convingerea că **nu se va ajunge până la " conflict iremediabil"**
între Coroană și națiune .
CZCodreanu / 21 dec.'37

29.) Gr.Iunian , Declarații de presă / evenimente politice / alegeri / , 19 dec'37

("Dimineața " , 33, nr. 11.136, 20 dec. + foto-medalion Gr.Iunian)

[LD : Nu pot ignora **rolul pe care l-a jucat la restaurație.**

Parcă, printr-un joc al hazardului , după revenirea lui Lupu la PNȚ (mart.'34) , cineva trebuia să-
i ia locul : **Iunian este Lupu** unei alte etape din istoria PNȚ ...

Doc.integral : **fișier PRT -II -**

Gr.Iunian / 19 dec.'37

▣ Regim constituțional parlamentar ?!

▣ Regim odios de dictatură lașă !

" Ne-am dat seama că **o modificarea situației economice** nu este cu puțință
atâta timp cât nu vom instaura în România **un regim realmente democrat .**
E adevărat că **cercetătorii textelor noastre constituționale** ar conchide că în România
există o așezare democrată, regim constituțional parlamentar .

Cameră aleasă pe baza **sufragiului universal** , cu **reprezentare proporțională .**

Ce voiți mai mult ? **Aceasta este litera constituției .**

" Din nefericire , **practica e alta .** Ea a dus la **cel mai odios regim** , al unei **dictaturi lașe** ,
cu răspunderea **guvernelor abuzive** degajată asupra unui **parlament**
care este **lipsit de inițiativă** și e **supus orbește guvernului** care-l alege ,
sau , mai bine zis, care-l numește ." [-----]

Gr.Iunian / 19 dec.'37

▣ Frontul electoral guvernamental

" **Un cercetător obiectiv** al actualei campanii electorale o va înscrie , desigur,ca **cea mai**
rușinoasă pagină din istoria publică a României din ultimele decenii .

Cercetătorul va căuta să vadă cum s-au alcătuit cele două fronturi în luptă,
frontul democrat și frontul dictatorial și **buimăcit constată că are în față o altă aliniere .**

"Ce reprezintă frontul guvernamental ? Un guvern al **Partidului Liberal** prezidat de
Gh.Tătărăscu , cu colaborarea de guvern a **Partidului Naționalist -Democrat** al d-lui Iorga
și cu concursul în alegeri , pe bază de cartel electoral,
al partidului **Frontul Românesc** al d.-lui Vaida și al **Partidului German** .

" **Cercetătorul se întreabă nedumerit , care este temeiul unirii acestor partide ?**

Frontul guvernamental este **democrat sau dictatorial ?**[-----]

Gr.Iunian / 19 dec.'37

▣ Colaborarea cu Coroana

" **PȚR** , luptând pentru promovarea intereselor claselor producătoare ,
socotește **regimul constituțional parlamentar**, singurul în măsură să ne asigure
apărarea acestor interese. [-----]

PȚR este convins că **numai un asemenea regim** poate asigura

colaborarea reală între națiune și Coroană

și **va feri Coroana de atacuri** pe cari partidele politice nerezemate pe mase i le aduc,

oridecâteori favoarea regală le este retrasă ,

alternând slugărnicia cu atacurile cele mai violente ,

după cum această favoare le este acordată sau refuzată "

Gr.Iunian / 19 dec.'37

30.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37

(" Dimineața " , 24 dec.'37 ;)

(" Parlamentul Românesc " , an VIII, nr . 255-258, 31 dec.'37)

"Dimineața " / 24 dec.'37

" Parlamentul românesc " / 31 dec.'37

▣ **Ipotezele în discuție**

▣ **Alegerile pentru Cameră : votanți, procente, loc, mandate**

▣ **Alegerile pentru Senat : votanți, procente, loc**

Doc.integral : **fișier Alegeri -III-**

[LD : 9 ian .2004 .Concluzia finală :

Alegerile din 1937 ilustrează această tulburare firească , care , în vremuri normale, ar fi dus la maturizarea regimului democrațic în România.

Doi vectori esențiali au complicat acest proces de maturizare :

circumstanțele galopante internaționale care au produs și dezechilibrul societății românești , și tentațiile autoritariste ale regelui Carol , a cărui domnie coincide cu ele.

Celelate **fenomene adiacente** , au și ele doza lor de contribuție (negativă sau pozitivă) dar decurg din vectorii semnalati.

Alegerile din '37 nu au fost un " accident" în evoluția democratică a României ,

Ceea ce a urmat acestor alegeri , a fost " accidentul " .

Toată bulversarea electorală cu aspect de **preludiu la război civil**

a purtat **amprenta momentului** și a primit cea mai **nefericită soluție** .

Aceasta nu înseamnă nici " scutire" de responsabilități , nici ignorarea erorilor, nici menajarea vinovaților , nici tragerea de învățăminte.

Din păcate , această categorie de judecăți, nu poate fi decât o subiectivitate de istoric , însumând subiectivitățile actorilor ... Eu încerc ...]

[LD , 9 ian.2004 .Concluzia finală la **alegerile '37** :

Da,este adevărat , Regele Carol a făcut mișcarea fatală la succesiune,

neacordând PNȚ -ului guvernarea , și, deși asta asta a urmărit,

va suporta consecințele care-l vor sili , în final, la **abdicarea din 1940.**

Da, este adevărat , Tătăărăscu a făcut jocul lui Carol,adjudecându-și guvernarea,

trădând crezul democratic,constituția, partidul, prietenii , moment de la care , întreaga sa carieră va evolua sub semnul unor acte similare ('38, '40, '44, '46) .

Da, este adevărat , Maniu a reușit ceea ce și-a propus : guvernul liberal a fost silit

să demisioneze. În limbaj popular , < *a murit și capra vecinului !* > ,

dar, prin Pactul de neagresiune cu Garda , **și-a știrbit prestigiul de garant al democrației**

Da, este adevărat , lorga își va vedea curând visul cu ochii : monarhie autoritară ,

dar va plăti năpraznic amestecul lui în represiunea Gărzii .

Da, este adevărat , CZCodreanu a reputat cel mai mare succes electoral

din istoria mișcării legionare, care însă nu-i legitima pretenția de a guverna,

și care, în conjuncturile ulterioare , vor constitui drept **pretext al lichidării sale** .

Da, este adevărat , lovitura grea a fost dată regimului parlamentar ,

intrat într-un blocaj legislativ , provocând **cea mai gravă criză politică de la război.**

Da, este adevărat , toate mișcările pe tabla de șah a politicii românești , din motive și în moduri diferite , au concurat la instaurarea dictaturii regale.

Realitatea istorică va fi : **guvern de tranziție Goga** urmat de **instaurarea dictaturii regale.]**

Alegeri / dec.'37

Guvern Goga -Cuza . 28 dec.'37 - 10 febr.'38

31.) Armand Călinescu * , Însemnări zilnice : 23-28 dec.'37

*Notă : traseul lui Călinescu : de la PNȚ în Camarilă (1925 -1937)

[LD : Îregistrez cu strângere de inimă felul cum **Carol, prin interpușii săi**
- g-ralii **Condeescu și Urdăreanu** - a ajuns la formula guvernului Goga .

Fiecare mișcare , fiecare personaj, fiecare tranzacție - în cunoștință de cauză sau nu -
făcând **jocul scenariului ticluit de Carol**.

Și declicul din sufletul și conștiința lui Călinescu care-și **părăsește partidul** și
își leagă , din acel moment, **destinul** - ca om și politician - de **Carol II** .

Nu încerc o caracterizare a lui Călinescu. Multă cerneală a curs , în această încercare .
Atunci și mai târziu . Pozitiv și negativ. În orice caz , săptămâna 24 -28 dec. ,
a însemnat pentru el "**aruncarea zarului** " ... De aceea introduc și **Nota**....]

Călinescu / 23 dec.'37

▣ **Mesaje , tratative, culise.**

" **Văd pe generalul Condeescu** și îi spun **să transmită Rex** că sânt același **devotat Coroanei**,
nu din platitudine, **ci din convingere** .

La ora 3, **Condeescu** mă cheamă la el.

Găsesc pe Urdăreanu , care luase masa împreună cu **Goga** [**între timp**] plecat .

Urdăreanu îmi cere **cuvântul de onoare** asupra **discrețiunii** celor ce-mi va comunica .

Partidul N.T nu va mai fi chemat la guvern cât va fi regele ,
să știu că Regele se va lupta până la ultima limită.

S-a hotărât să constituie imediat **un guvern Goga,**

cu concursul meu , Ghelmegeanu și Potârcă .

Mă întrebă **dacă primesc** Ministerul de Justiție.

Răspund că **sunt nemulțumit de politica lui Maniu**, pe care o consider **dăunătoare țării**
și coroanei . Intenționez să mă retrag din Cameră pe acest motiv.

Primesc propunerea **dacă :**

1.Rex e hotărât să susțină până la capăt .

2.Dacă e compus guvernul din oameni seroși ;

3.Dacă se adoptă în program favorabil nevoilor țărănimii .

[-----]

" În ce privește guvernul : **Micescu** la Externe, **Călinescu** la Interne , **Ghelmegeanu** Justiție,

Potârcă Domenii, Petrovici Instrucție, **Silviu Dragomir** Culte, **Ionel Marinescu** Industrie,

Savu (Banca Națională) Finanțe, **Gh.Cuza** Muncă , **dr.Banu** Sănătate,

ACCuza ministru de Stat .A cerut lui Rex pe generalul **Antonescu** la Război .

Rex s-a opus. L-a acceptat deocamdată la Comunicații , Goga luând Armata .

Rex a admis să se constituie o **armată de partid, de " lăncieri"**

Mă cheamă Urdăreanu la el. Mă întrebă dacă m-am înțeles cu Goga .

Ar urma ca constituirea noului guvern să se facă pe 29 dec.

[-----]

Călinescu / 25, 26, dec.'37

▣ **Gabriel Marinescu , Elena Lupescu**

Goga îmi spune că **Gabriel Marinescu va rămâne la prefectura poliției** .

Urdăreanu i-a spus din partea Rex că-l **autoriză ca în prima ședință a Consiliului**

să spună că **oricine va veni , pentru orice chestiune, din partea d-nei L [upescu] ,**

la orice ministru sau autoritate, să fie imediat sancționat

Călinescu / 26 - 27 dec.'37

▣ **Ultimele aranjamente : Antonescu .**

Ghelmegeanu merge cu mine la Urdăreanu .**Acceptase să intre în guvern .**

Acum revine. Probabil **influența nevestii.**

Urdăreanu pleacă la Siaia. La 11 noaptea îi spun că combinația nu merge.

Se înapoiază la 4 nopatea. Ne întâlnim la el , Goga și eu .

Hotărâm forma de guvern de colaborare . Cer să intre și general Antonescu .

Goga a fost de aceeași părere și l-a cerut regelui.

Regele l-a acceptat la Comunații, luând primul ministru Armata .

Discut cu Ionel Antonescu . Nu primește decât dacă i se dă Armata .

Garanții că nu mergem cu Germania. **Antonescu ar vrea să-l luăm și pe Gh.Brătianu**

S-a și întâlnit, dar combinația cade .

Călinescu / 28 dec.'37

▣ **Constituirea guvernului**

" **Se constituie guvernul. Rex** subliniază caracterul de colaborare.

Vorbind cu mine , apoi , îmi spune că are toată încrederea .

Adaugă : **< Îți mulțumesc pentru ce ai făcut pentru mine >**

Armd.Călinescu / 23-28 dec. '37

Notă *

Călinescu / ian.-febr.'27

Actul dela 4 ian.'25 domină preocupările politice,în consfătuiri tainice.

Mihalache,fără a-și consulta colaboratorii,la o întrunire la Craiova, [-----]

afirmă necesitatea aducerii Prințului ,decît o regentă de 13 ani.

Lupu nu aprobă atitudinea lui Mihalache.

Argetoianu îi spune lui Călinescu că **PNT face o mare greșală ;[**

Vint. Brătianu îi spune că ceeace face **PNT**

este<o crimă și o idiotie și aveți să vă rupeți gîtul > (p.62-64)

////////////////////////////////////

Călinescu/ 20 iul-sept.'27

Regele Ferdinand încetează din viață,la Sinaia,la 20 iul.'27 În mormântat la Curtea de Argeș.

Regele Mihai și Regenta se prezintă în parlament și **depun jurământul.**

/ **PNT** se întrunește în ședință specială, pentru a-și fixa atitudinea.**Se confruntă 2 p.d.v.:**

a) **Mihalache și Iunian** -împotriva regentei,să nu o recunoaștem,

să încercăm să aducem pe **Carol pe tron.**

b) **Stere** -urcarea pe tron a **regelui Mihai,inevitabilă.**

Maniu înclină spre Stere,se hotărăște o **Declarație** în Cameră ,fără a pomeni regenta,

dar care să ceară înlăturarea guvernului și alegeri libere.

/ [aug.-sept'27] **Madgearu** este trimis la Paris,are explicații cu **Carol,care declară că va respecta**

Constituția,că nu dorește dictatură,că va guverna prin partide.

Madgearu îi cere **despărțirea de Lupeasca.**

Carol i-ar fi răspuns că **legătura aceasta nu a avut nici o influență** asupra renunțării sale

la tron,că **se va despărți de ea cînd va crede el** ,și nu ca un rezultat al injoncțiunilor din țară:

<Eu nu voesc să fiu un rege umilit .> (p.70-71)

////////////////////////////////////

Călinescu / 6-8 mai 1928

▣ **Prințul - Lupeasca- principesa Elena**

Adunarea PNT dela Alba Iulia.

De la Londra ,vine știrea că prințul **Carol**,a încercat să vină în țară,cu avioane închiriate,

din Londra. Tentativa a eșuat lamentabil.

"**Faptul că era însoțit de dna Lupescu i-a înstrăinat ultimele simpatii."**

PNT nu știa nimic de asta.**Mihalache era la curent și agreiase planul.**

dar s-a supărat pentru că era cu jidoavca.

[21 iunie 1928] **Divorțul principesei-mamă Elena a României cu Carol Caraiman**

,prin **anularea actului de căsătorie** (Atena,10 martie 1921).

Avocatul lui Carol a spus că prințul se opune divorțului, că a chemat-o deseori pe principesă să-l urmeze la Paris. (p.83-84)

////////////////////////////////////
Călinescu /7 iunie 1930

▣ Restaurația

La Madgearu acasă: Ghelmegeanu, Mantu etc. și Blumenfeld.

"Madgearu, vădit abătut, povestește cele întâmplate. **Gvernul nu a știut de venirea Prințului.**"

Trimiterea unor ofițeri la poștă și prefectura poliției, din ordinul prințului, a surprins pe miniștri.

Întrebați, **Vaida și Angelscu au dat din umeri.** (ministr. și subsecret. de stat la Interne)

Evident, prințul trece peste capul guvernului.

În guvern, conflictul este pe tema: prințul să fie regent sau rege?

... Dar prințul i-a comunicat lui Maniu că vrea să-și ocupe tronul!

/ Madgearu (afirmînd că nu va intra în guvern

<Frumos pentru debut [...] **Am jurat credință regelui Mihai.** Fac parte dintr-un neam de comercianți [...]

de modă veche, care își țin cuvîntul dat. >

/Seara, la președinție [gouv.]. **Mihalache, obosit, îi spune că Maniu nu vrea să păstreze guvenul.**

și că formula va fi trecerea pe seama unui alt guvern (Guv. Mironescu).

Se pregătesc decretele pentru a doua zi. (p.87-89)

////////////////////////////////////

Călinescu / oct.-nov.'32

▣ Principesa Elena „gouv. Maniu.

Mihalache (ministr. Interne) îl cheamă : **problemă gravă!**

M.S. Elena vrea să vie în țară (prima oară după restaurație, cînd se stabilise în Italia).

Regele: se opune. **Titulescu** : consideră că chestiunea trebuie lichidată,

guvernul să se împotrivească.

Maniu : **trebuie lăsată, să se trateze cu ea;**

Mihalache: să fie întîmpinată la Jimbolia, convinsă să se întoarcă ;

Se hotărăște să fie lăsată. **Titulescu** comunică regelui că este o chestiune a guvernului,

care o va rezolva. **Principesa** sosește la Jimbolia, vagonul este atașat și dirijat... spre Mogoșoaia.

Maniu vorbește cu principesa.

1. Ea nu are oameni mai favorabili ca Maniu, Titulescu și Mihalache; să-i asculte!

2. Ca prințesă "română" trebuie să se supună regelui, capul fam. regale;

3. Dacă se socotește "prințesă străină", gouv. nu o poate lăsa să stea în țară.

////////////////////////////////////

Călinescu / 5 febr.'34

▣ Carol : oamenii dictaturii !

Vaida s-a întîlnit cu **Argetoianu**, căruia i-a spus că e nevoie de o "mână forte".

(în timpul guvernării lorga, **regele a recomandat lui Argetoianu să se apropie de Vaida,**

că are "idei interesante" care i-ar place!)

[27 febr.'34] **Mihalache** în **audiență la rege** îi spune:

<**Se vorbește că M.V.s-ar gândi la dictatură.**>

Regele îl contrazice, că vrea guvernare prin partide, dar cu randament. (p.212-213)

[19 mart.'34] **Mironescu** spune lui Călinescu că, în audiență la rege,

acesta i-a spus că are altă "formulă", că nu mai merge cu partidele.

Lupu spune lui Călinescu că, în audiența la rege, i-a reproșat că, în 4 ani de la restaurație,

a schimbat 11 guverne, și a declanșat 3 alegeri generale; că a "difuzat" partidele;

și că o dictatură ar fi fatală. (p.216)

[30 mart.'34] **Xeni** îi povestește că **regele** l-a întrebat despre **programul G.de F.** și

a enumerat aprobativ cîteva puncte: **desființarea partidelor, desființarea parlamentului,**

spiritul organizator al lui **Codreanu.** " **Xeni a plecat alarmat**" .

[5 apr.'34] la palat, masă în cinstea lui Petain. **Regele** spune acestuia că este pentru

un guvern al "bunului Cezar". Titulescu consternat. (p.217)

[2 mart.'35] **Tătărescu** spune lui Titulescu că **regele i-a sugerat o modificare de constituție,**

dar el nu a primit.

[18-19 mai'35] **Titulescu** (prin Ralea) recomandă ca **PNT să nu se împotrivească modificării**

constituției, pe care o intenționează Tătărescu. (p. 254)

[24 sept.'35] **Singergiu** (informatorul regelui, dar și a lui Călinescu?) spune lui Călinescu că **Regele** i-ar fi

spus: <La urma urmei ,eu pot merge și cu constituția aceasta,dar Dudaia,nu! >
[7 nov.'35] **Regele** din ce în ce mai supărat pe Titulescu,care vrea să dicteze în toate...
Ar vrea pe **Vaida-Goga-Argetoianu**,spre a întări o "a treia forță" și
a ieși din jocul celor două partide și a scorbî pe Titulescu.

////////////////////////////////////

Călinescu/: 23 ian.'36

▣ Carol -Lupeasca

Vaida i-a transmis printr-un amic: <Eu m-am fixat! **Dela rex nu se poate obține nimic.**
E pus să facă o trăsnaie.[...] noi ne pierdem vremea [...] iar între timp ni se joacă destinele țării.[...]
M-am convins că politica e condusă de dna L,care face și desface ministerele.
La timp,ea va ști să fie și rasistă. Regele e bolnav de insuficiență cerebrală cronică,
acesta e diagnosticul meu de medic. > (p. 286)

////////////////////////////////////

Călinescu /:Tătărescu și Călinescu = oamenii regelui în PNL și PNȚ

Ian.'36 . **Mihalache** redactează o scrisoare către rege , nu o trimite,dar transmite mesajul

prin regina Elisabeta : < PNȚ este pe punctul să-și schimbe radical atitudinea sa.
În cazul cel mai favorabil,va triumfa tactica lui Maniu,dar poate să fie și mai mult.[...]
dacă regele a înțeles că după audiența mea [...] eu trebuia să mă închin și la icoanele la care s-a închinat
Duca,ei bine,să știe MS că eu voi prefera să stau 10 ani înaintea porții din față
dar la cea din dos nu mă duc! > (p.286-287)

20 martie'36. **Franasovici** sugerează regelui ideea de a vorbi cu "tinerii"din PNȚ.

Regele f.favorabil,să fie chemați !

Inculeț transmite dela rege: < **Voi vedea pe Călinescu și Madgearu >**

Cu autorizarea lui Mihalache, **Călinescu** va face cerere de audiență. (p.294-295)

25 mai '36. **Călinescu în primă audiență la rege** (p.303-304)

După audiență,a circulat "legenda" că

ar fi destinat să joace rolul lui Tătărescu de la liberali.

"Caracteristic pentru lipsa de seriozitate cu care sînt judecate destinele politice la noi"

[**LD : Călinescu - Carol II .Etapetele apropiierii , culisele,episoadele , machiavelismele care vor**
duce la trecerea lui Călinescu de partea lui Carol (toamna '36 -anul 1937) (p.303-304)

////////////////////////////////////

Călinescu / 24- 28 dec.'37

---

32 a) Carol al II-lea ,Regele României, Însemnări zilnice , 2 nov.- 31 dec.'37

Vol.I , 11 mart '37 - 4 sept.'38 , Caietele 1-6

Editura **Scripta**, București, 1995, pag. 128 - 135

Ediție îngrijită de V Moisuc și N Rauș . Prefață , I.Scurtu

Carol II / nov.-dec.'37

Doc.integral : **fișier Monarhie VI**

"Două luni de zile în care am avut atâtea de făcut , atâtea **dificultăți și probleme** politice ,
încât mi-a fost **imposibil de a continua** de a-mi face zilnic **însemnări** .

Mă văd , deci, silit de a rezuma , de a face un comentariu general
asupra evenimentelor din acest răstimp.

Fatalmente, vor fi mai puțin intime , dar vor reflecta mai clar evenimentele .

Pentru mine, fatalmente, **cele de politică internă vor domina** , și două evenimente
vor avea importanță : **cea militară** ,rezumată în **noua lege a înaintărilor** [în grad] ,
și cea a terminării timpului de **legislatură normală a liberalilor** ,
prin cei **patru ani de guvernare Tătărescu** .

Carol II / nov.-dec.'37

▣ Legea înaintărilor în grad

▣ Moravuri și năravuri militare

▣ " Oamenii de încredere " ...

[LD : Fenomenul constatat în clasa politică , **se reflectă similar** și în ierarhiile militare, unde se duce **o luptă între generații** . **Bătrânii generali** nu vor să cedeze "**comanda**" , **tinerii sunt nerăbdători ? Să fie numai asta ?**]

Oricum, cu acest prilej, aflu "**secretul**" lansării în politică a g-ralului Sichițiu la PNT, care racolează toți nemulțumiții față de Carol și " camarilă "

Cu acest prilej, poate aflu și eu câte ceva despre "**camarila regală**".]

" În urma manevrelor , s-a putut constata și mai mult că în Armată este **o boală cronică** , **se bate apa-n piuă** , Comandamentul **s-a învechit** , a pierdut din vigoare și a crescut în **favoritism și admirație mutu** [ală] .

S-a ajuns la un fel de **șablon calcat** pe războiul de poziție din 1917 , se trec prea ușor cu vederea noile mijloace , noile posibilități care stau la îndemâna Comandamentului .

" Șefii au adesea o **indulgență criminală** față de subordonații lor , **adevăratele valori** sunt înecate în **puhoiul mediocrității conștiincioase** și supuse părerii celor mari .

Personalitatea dispare , iar **periuța începe din nou a domina** .

Instrucția, din această cauză, suferă. Ca întotdeauna , **politica și-a vârit coada** și **cei nemulțumiți** au început **să facă obstrucție** împotriva instrumentului reformei , noul proiect al înaintărilor [în grad] și poziției ofițerilor.

Atacurile s-au îndreptat împotriva lui **Paul Teodorescu** .

cunoscut ca **omul meu de încredere** . Ceea ce e mai trist e că **atacurile au avut ecou** și în **casa Urdăreanu** , s-a făcut și el **coadă de topor** .

Tătărescu, deși era de acord, **n-a susținut destul de energic proiectul** și astfel o lege bună , deși severă, **a trebuit să fie retrasă** .

Am putut , totuși, obține **o scădere a limitei de vârstă** [a pensionării] **la generali**, care a provocat o oarecare întinerire a cadrelor vechi ; **ei au trebuit să se supuie** , dar au considerat că **li s-a făcut o nedreptate** , în cap cu **Sichițiu și Manu** " **Carol II / nov.-dec.'37**

▣ **Sucesiunea ;**

Tătărescu

" Pe la sfârșitul lui noiembrie, **s-a terminat legislatura** [liberală] , prima care , de milți ani, și-a îndeplinit **termenul normal și legal de 4 ani** .

Aceasta înseamnă că **vor trebui făcute noi alegeri** . **Eu am fost foarte mulțumit** de această **guvernare a lui Tătărescu** , în cursul căreia s-au făcut progrese.

Opoziția

" Bineînțeles , **opoziția cere să vie altcineva**. Opoziția, de fapt, sunt **național-țărăniștii**, cu **Maniu** , și **Garda de Fier** a lui **Zelea Codreanu** .

Cu Maniu va fi greu , și **experiențele din trecut nu mă încurajează să fac apel la el**, iar **cu Codreanu este imposibil** , vrea să facă o **complectă răsturnare** a ordinii sociale și a politicii noastre externe tradiționale.

Carol II / nov.-dec.'37

▣ **Alegerile**

[LD : iată o confirmare fără echivoc a **voinței regale** în **impunerea guvernului Tătărescu** . **Călcând uzanțele constituționale** , călcând **voința șefului PNL**, trecând peste uzura guvernării, și peste opoziția declanșată ; **o dovadă în plus a acceptării lui Tătărescu** de a se preta la aceste încalcări ; dar și **o scoatere de sub eticheta de " camarilist"** a lui **Franasovici** .]

" **Mă hotărăsc** deci să fac patriotic [sic !] lui **Tătărescu să continue guvernarea** și să facă alegerile .

Cu toată opoziția lui Dinu Brătianu și cu toate că **erau considerente care pledau contra** , **că după 4 ani PNL era uzat** , **totuși a primit și**, prin mijlocul lui decembrie , **au loc alegeri** .

S-a făcut înainte **o remaniere** , care l-a adus pe **Franasovici** la Ministerul de Interne.

Fostul subsecretar la Interne din timpul lui Ionel Brătianu și Duca, cunoștea meseria asta ,

dar și el era un partizan al retragerii de la guvern.

Am impresia că **nu și-a dat prea mult silința** , luând **drept scuză ca alegerile să fie cinstite** , și **rezultatul a fost că Guvernul a fost învins !**

Rezultatele procentuale au fost :

- Liberalii 35,9%
- Național-țărăniștii ..... 20,4 %
- Garda de Fier.....15, 5 %
- Național-creștinii ..... 9.1 %

Carol II / nov.-31dec.'37

▣ **Formule de guvernare post -electorale**

[LD : se pot detecta **diversele " mișcări "** , pe care Carol le-a făcut pentru a-și impune voința . Ele vădesc o adevărată **artă în jocul vicleniilor politice** : **cheamă** la consultări pe **Mihalache** (care nu mai era șeful PNT) și-i pune iar **condiția colaborării cu Vaida** , **scontând pe refuz** ; **sare** -chiar dacă motivat - **peste consultarea lui CZCodreanu** , al treilea partid de pe lista procentuală , declanșând **războiul pe viață și pe moarte** cu legionarii ;

ajunge astfel la **singura soluție : guvern Goța -Cuza** , căruia îi propune însă **colaborarea cu elemente național-țărăniște nemulțumite de Maniu** . **Să dăm Cesarului ce-i a Cesarului !**]

" Neatingând cele 40 % spre a putea avea majoritatea , opoziția nefiind dispusă să colaboreze , **Tătărescu n-a putut continua cum am dorit și cum am crezut că ar fi bine.**

PNT, Maniu, Mihalache ...

[LD : la acest capitol sunt înclinată să dau oarecare dreptate lui Carol.

Sigur, istoria nu se poate întoarce înapoi , dar intransigența și lipsa totală de flexibilitate a lui Maniu și Mihalache , au cântărit greu în acel moment .

De ce atâta îndârjire contra lui Vaida , și atâta indulgență față de Codreanu ?

Cândva , prin 1941 sau 1943 - trebuie să găsesc mărturia - Maniu se va împăca cu Vaida ... dar cât de târziu și cât de fără folos !]

"**Urmând uzanțele constituționale** , am făcut **apel celui de al doilea partid** de pe **lista procentuală** . Considerând că **relațiile mele personale** nu permiteau **o bună colaborare cu Maniu** , **i-am chemat pe Mihalache** ,

rugându-l pe el **de a forma guvernul** , punându-i însă **o condiție** : **de a colabora cu unele elemente naționaliste de dreapta** , cum sunt acelea grupate împrejurul lui **Vaida -Voevod** . Am făcut aceasta și i-am explicat de ce :

că , în aceste momente , când **elementele extremiste ale Gărzii de Fier iau un avânt** , consider bine ca **o tentă naționalistă să fie indicată de guvern** ,

și **ca aceasta să nu fie a Gărzii** , care , astfel , **ar putea fi demonetizată** .

" **Mihalache** , însă , **face prostia** că , plecând de la mine , dimineața își consultă prietenii și , fără a lua contact cu Vaida , seara , **refuză însărcinarea dată** .

A fost o prostie de manevră politică , căci convigerea mea este că **Vaida n-ar fi primit** colaborarea cu **elementele prea democratice** , după gustul său , **dimprejurul lui Mihalache și Maniu** .

El ar fi fost , în acel caz , acela care se punea față de mine într-o lumină defavorabilă .

S-ar fi făcut astfel apel la **elementele naționaliste** , cari , **refuzând** ,

n-ar mai fi avut dreptul de a se considera lăsate la o parte ,

naționaliștii -țărăniști puri ar fi avut , astfel , cea mai **puternică armă** pentru guvernarea lor .

Intransigența Maniu -Madgearu , **lipsa lor de suplețe politică** ,

au făcut ca **acest plan al meu să cadă în apă** ."

Carol II / nov.-dec.'37

▣ **Pactul Maniu -Codreanu**

[LD : din nou , fără echivoc , sincer și mâhnit , degetul pe rană : **pactul a fost șah la rege !**

Peste această jignire , Carol nu dorea sau nu putea trece !]

" Maniu , în timpul alegerilor , mai făcuse un **gest pe care îl consider complet lipsit de estetică [etică] politică** .

A făcut cu Codreanu **o înțelegere de control electoral** , control , de fapt , al cinstei alegerilor .

S- a făcut **mult zgomot** împrejurul acestui aranjament , zgomot care **a produs o confuzie**

și care a făcut ca **mulți să creadă** că , în fond , **acesta a fost scopul ei** ,

deși Maniu a dezmințit cu vehemență acest lucru . În tot cazul , aspectul oricărei **înțelegeri**

politice între partide atât de diametral opuse , ca program și metode ,
a fost și așa o lipsă de etică , care , în mentalitatea politicianilor, nu conta.
Nevoia de a împiedica pe un rival să aibă succes și de a lovi într-un inamic ,
în speță eu , sub scuză liberală , justifică orice manevre , orice acuplare hibridă ,
și împotriva naturii. Poate dacă Maniu n-ar fi făcut acest gest ,
în care prea vădit a voit să facă șah regelui , aș fi fost mai bine dispus către el și ai lui ,
am fi putut mai ușor să găsim un teren de înțelegere mutuală . "
Carol II / nov.-dec.'37

▣ Garda de Fier la guvern ?

[LD : vreau să fiu și eu tranșantă , lăsând la o parte orice părtinire :
Se poate afirma că regele Carol a îndepărtat de la guvernare Garda de Fier ? **Da !**
Se poate afirma că , prin aceasta , a amânat cu încă 3 ani ,
instaurarea unei dictaturi de tip extremist în România ? **Da !**
Se poate spune că , prin aceasta , a amânat cu 3 ani
ancorarea României în politica Axei ? **Da !**
Se poate spune că acest moment a însemnat războiul deschis Carol -Garda ? **Da !**
(De sigur, răspunsurile sunt bi-sau multi-valente , în funcție de opinia privind promotorii)
" Normal, după tabloul prezenței electorale , aș fi trebuit să chem pe Codreanu .
Nimeni, în afară de legionari , n-ar fi aprobat acest gest.
Pentru mine , era o totală și absolută imposibilitate.
Metodele teroriste ce le adoptase , antisemitismul violent, ideile lor vădit radicale în politica
externă, răsturnarea alianțelor , legătura antinaturală de a se apropia numai de Germania , în
general toate metodele lor radicale și antisociale. "
Carol II / nov.-dec.'37

▣ Soluția : guvern Goga -Cuza

[LD : în aceeași manieră directă :
Se poate spune că , guvernul Goga a fost adus deliberat , , ca un guvern temporar ? **Da !**
Se poate spune că prin aceasta Carol urmărea să dea lovitura de grație partidelor ? **Da !**
Se poate spune că România avea nevoie de o altă Constituție ? **Nu !**
Se poate spune că , din aceleași rațiuni, Carol trebuia să dea lovitura de stat ? **Nu !**
(Chestionarul acesta ar putea continua , și răspunsurile vor fi din ce în ce mai multe
deoarece Carol le încredințează jurnalului său intim)
Mărturisirile lui Carol caracterizate de el "*manevre politice*" ,
sunt **cinice, calculate , dure**, dezvăluind înclinarea sa spre **intrigă și combinații** ,
mergând până la **urzirea de crime**. (Dacă am avut vreodată un dubiu în ce privește
"mâna" lui Carol în asasinarea lui Duca, citindu-i aceste rânduri , dubiile s-au risipit)
Deviza "*divide et impera*" , la Carol , nu are **nici un scrupul moral** :
Goga, prins în capcana ambițiilor de putere , dorind , deopotrivă,
lichidarea legionarilor dar și alungarea evreilor ;
Călinescu , pe post de **anihilator** al exceselor antisemite ale cuziștilor ,
dar de **secondant** în lichidarea Gărzii de Fier ; Micescu , ca un paratrăsnet la reacțiile externe .
Și toate acestea, cu riscurile pe care era conștient că le va provoca,
numai ca **să poată fi " liber"** , ca prin "*măsuri mai forte*" , să se "*descătușeze*"
de tirania partidelor , adică să introducă **domnia personală .]**
" Mi-a rămas, deci , **o singură soluție constituțională** ,
aceea de **a face apel național -creștinilor lui Goga și Cuza .**
Este , desigur, o soluție proastă , dar , totuși, **cea mai puțin [proastă] .**
"Sunt perfect conștient că o guvernare cu aceste elemente destul de **hotărât antisemite nu**
va putea fi una de lungă durată și că , după aceea,
voi fi liber să pot lua măsuri mai forte , măsuri care **să mă descătușească** , **atât țara ,**
cât și pe mine , de tirania atât de nepatriotică a meschinilor interese de partid .
" Cum era de așteptat , **atâta a aștepta Goga** , era împlinirea ambițiilor sale ;
umflându-se ca un broscoi, primește a forma guvernul în **condițiile care i le-am impus .**

" Procedând după **aceeași metodă ca cu Mihalache , dar invers** , am impus **colaborarea unor elemente național-țărăniște** cari erau **nemulțumite** cu veșnicile **acte de opoziție sterilă ale lui Maniu** .

" **Guvernul** s-a format cu **[AC] Cuza vicepreședinte** , fără portofoliu , **I. Antonescu** la Apărarea Națională , o ultimă încercare cu **acel ambițios nestabil** , **cu trei național-țărăniști disidenți : Armand Călinescu** la Interne , **o garanție pentru mine** , **Rădulescu -Mehedinți** la Justiție și **Virgil Potârcă** la Agricultură .

Externele le-a luat cel mai deștept dintre toți , **Istrate Micescu** .

Grație infiltrării democratice , am putut obține **o frână pentru anumite excese** ce erau de temut , și bine am făcut .

"Acum mai este un punct important : **Goga** , mai ales , și **ACCuza** sunt **dușmani de moarte ai gardiștilor** și **hotărâți a întreprinde orice pentru exterminarea lor** . În aceasta **vor fi perfect secondați de Călinescu** , care este **complet de acord cu ei** . "

Carol II / nov.-dec.'37

▣ Măsurile antisemite

▣ Compliații externe

" Din primele zile au început **greutățile** , mai ales **pe terenul străinătății** , cari , **necunoscând dedesubtul acestei manvre politice** , **n-a văzut decât fața antisemită a lucrurilor** .

Repercusiunile au început deîndată , pe terenul economic .

Bietul Micescu , în vederea unor **atacuri** care sunt de așteptat la **Geneva** , trebuie să-și pregătească cu multă grijă materialul și pledoaria .

" **Prima măsură** care vrea să o ia **Goga** este o **revizuire a evreilor** cari , după 1919 , **au intrat în mod fraudulos în țară** . Lor vrea să le **ridice dreptul la cetățenie** .

Cred că va atinge o **foarte mică minoritate** ,

și asta poate [fi] o **alungare de leș folositoare** acestui moment . "

Carol II / 31dec.'37

▣ Crăciunul la Sinaia .

"Ca întotdeauna , așteptând sosirea unui nou an , am petrecut **zilele de după Crăciun** , la **Sinaia** , **cu Duduia*** și **Mihăiță** . [LD : foto Carol II și Mihăiță , pag. 138)

E un **repauz fizic și moral** înaintea **furtunilor ce trebuie să vie** "

* Notă

D-na Lupescu a plecat din țară în momentul venirii **guvernului Goga** .

În presa străină au apărut diverse **informații** , **ipoteze privind " Doamna " lui Carol** . (A.I.C. , fond Casa Regală , Carol II , dosar 31 și 91 / 1938)

Carol II / 1 ian. - 18 mai '38

▣ Lovitura de stat

[LD : Ne vor lipsi foarte tare mărturiile lui Carol pentru această început de an 1938 .

Este un **imens prejudiciu** care se aduce scrierii istoriei , prin distrugerea unor mărturii .

În cazul **Caietelor** lui Carol , oare **cine și când** a avut interesul să le rupă ?

Carol ? Colaboratorii ?]

Nota ediției : Filele 1-48 lipsesc din manuscris

Așa cum face mențiune autorul în pagina de titlu - și pe care o reproducem întocmai -

Caietul 4 debutează cu ziua de **1 ianuarie 1938** . Prin smulgerea din manuscris

a primelor 48 de file , data de început a acestui Caiet , este **18 mai 1938** .

Carol II / nov.-dec.'37

32.b) Interview Carol II "Daily Herald" (Easterman) (cf. Universu13 ian.)

-Întrebare : Actualul guvern , nu este o **dictatură regală , sub formă constituțională ?**

-**Carol**: Cuvântul "*dictatură*" nu poate fi aplicat în mod universal. Cuvântul "*democrație*" nu poate fi aplicat în România, ca în Anglia, unde condițiile politice sunt cu totul altele .

Anglia are o tradiție parlamentară , iar sentimentele și educația poporului englez sunt altele decât cele din România . **În România nu este dictatură .**

-Întrebare : În alte țări, Regele face ce spun miniștrii .În România pare invers !

-**Carol**: Din cauza partidelor și a politicii din România, **Suveranul este singurul care păstrează o linie dreaptă** . Guvernul român se sprijină pe sprijinul puterii executive Actualul guvern are asentimentul opiniei publice .

-Întrebare : Cum de a fost adus la putere un partid mai puțin puternic ?

-**Carol** : Rezultatul alegerilor nu reprezintă totdeauna voința opiniei publice . **Rolul Regelui este de a aprecia adevărul**. Există în România un **curent naționalist** . Alegerea guvernului a depins de necesități naționale . Guvernul este autoritar . Și aceasta era necesar .

-Întrebare : Ce părere are despre cenzură ?

-**Carol**: Nu este un lucru nou . **Cenzura există în România de 4 ani .**

-Întrebare : De ce au fost excluse din guvern unele partide ? [**aluzie la PNL, la PNT ?**]

-**Carol** : A avut în vedere interesele țării . Nu se pune chestiunea fascismului sau alte chestii de prietenie .

-Întrebare : Politica externă ?

-**Carol** : Politica internă nu aduce **nici o atingere alianțelor și prietenilor României .**

-Întrebare : regele aprobă politica guvernului ?

-**Carol**: **Guvernul este al său. Când nu va fi mulțumit de el , îl va schimba .**

-Întrebare : Problema evreească ?

-**Carol** : **Cea mai importantă problemă . Va fi rezolvată .**

33.) **Alex. Vaida -Voevod, Memorii, vol III , 1945 , retro '**

(Editura Dacia, Cluj-Napoca, pag . 196-198)

▣ **Camarila ?!**

▣ **Coaliția anticarlistă ▣ Morală ?! Creștinism ?!**

▣ **Regele Carol II**

▣ **Guvern de coaliție ? ▣ Soluția Goga + grup PNT**

▣ **Concurența Codreanu -Carol II**

" < **Informatorii Regelui !** > Erau de multe categorii .

Politiția și Siguranța

De pe timpul Regelui Ferdinand era **tradiția Palatului** ca **Prefectul Poliției Capitalei și Directorul General al Siguranței** să prezinte sâmbăta **referatul verbal Regelui**.

Firește, acele referate se ocupau mai mult cu **picanteriile sexuale** din sânul **protipendadei " înaltei societăți"** . Aceasta reprezenta un permanent și prodigios izvor spre **ilaritatea Regelui Ferdinand**.

" **Carol al II-lea, a perfecționat și a lărgit aparatul.** [-----]

Doamnele ...

Carol al II-lea era servit de o **pleiadă întregă de " înalte" femei**, mai în vârstă canonică, mai **doritoare de a-l servi altruistic**.

Una cu pseudonimul "**Haiducul**" merită un capitol special , Wallace-an [**romane captivante**] Alta, **Alice St .** splendidă figură aristocratică , avea largi posibilități de ridicare a dispoziției regale. **Și altele, și altele,** care , în realitate , nu erau decât **niște găsculițe** , considerând facultățile lor intelectuale , **din p.d.v. al intrigilor politice** .

D-na Mihaela Cat , care poate era mai **capabilă în privința lipsei de scrupule politice**, nu era excepțională .

Babele, semibabele și juvenilele - care mișunau pe cât puteau în jurul regelui - mai **trimiteau buletine** (și de la ședințele spiritiste !) dar nu-mi făceau griji , nici mie ,

nici altora din fruntea treburilor publice.

Egoismul femeesc al Lupescei paraliza suficient orice sugestie , mai mult decât superficială și trecătoare asupra lui Carol II .

Politicienii , Doctrinarii ...

" **Mult mai nocivi** puteau fi, pentru omul de la guvern, **rafinaiții tâlcuitori de Rapoarte în scris**, destinate Regelui. Ori **doctrinarii**, care **se bucurau de a fi primiți** și de a putea etala în fața Regelui **planurile lor de fericire pentru țară și Rege .**

Între aceștia, **se bucura de multă atenție** din partea lui Carol II - până prin 1936 - **profesorul Nae Ionescu** .Era un timp când nu trecea o zi fără ca "**nenea Nae**"

- cum îi ziceam - să nu petreacă **ore întregi la Palat .**

A fost un om de **înaltă cultură** și de un **talent excepțional de dialectică fascinatoare** , aromatizată cu **arguități** [**argumentare sofistică, subtilitate exagerată**]

și adeseori cu **sofistică** , dusă până la **rabulistică talmudică** .

Cu o ocazie i-am spus : < *Dragă nene Nae, nu pot suprima ideea care îmi vine ascultându-te , că d-ta trebuie să fii **descendentul unui Protagoras** și a uneia din neamul **Aspasiei** ,*

*care , în trecut, prin câteva suute de generații , ai reînviat cu toate **calitățile de mare sofist** * >*

Am râs amândoi. Nutream simpatii reciproce"

Ministrii ...

" Mai erau unii și **dintre miniștri** - în frunte cu **lunian** - care din **răutate sadică** , iar **alții din prostie**, nu se sfiau să umble cu **minciuni ori cu prezentarea situațiilor, astfel cum credeau că leservește scopul** , fiind agreabili suveranului .

Regele ...

Ar rămâne să încerc **o diagoză psiho- analitică a Regelui Carol al II-lea.**

Când unul, când altul, chiar dintre prietenii medici , au crezut că mă ispitesc .

Ar fi absurd , chiar și din partea unui **psihiatru versat** în analize psiho-analitice ,

de a risca să cuteze - pe baza unor impresii - de a avea **lipsa de seriozitate profesională să pronunțe măcar o părere** . (Necum din partea mea, internist -balnear din veacul al XIX !)

Totuși, aruncând o privire fugară asupra **educației ,a vieții familiale** și

a **anamnezei genealogice** a Regelui Carol al II-lea ,

orice judecător imparțial trebuie să admită că - prin autoeducație și suferințe -

dânsul a izbutit să-și dezvolte individualitatea , în sensul **fixării datorii sale de suveran** ,

în complexul central al **intenției și voinței sale de a face bine** ,

de a promova progresul țării și a poporului său . **In magnis ac voluisse sat ...**

[*lat : în probleme majore , chiar să fi vrut (să faci ceva) este deajuns !*]

-----Vaida / despre informatorii regelui -----

Vaida / retro '30 - ' 38

▣ Camarila ?!

" **Camarila ? D-na Lupescu ?** Se poate că vor fi fost unele persoane care se bucurau de un credit prea mare la Rege. Dar de câte ori am fost la guvern, **fie ca ministru** , **fie ca prim -ministru** , **nu am avut de pățimit din cauză de intrigi** ,

decât din partea unor colegi miniștri , care intenționat **informau greșit pe Rege** .

" Îndată ce simțeam că Regele are vreo nedumerire , lămuram situația prin sinceritate , ba - în limitele permise - chiar și cu brutalitate [-----]

Pe D-na Lupescu am evitat să o cunosc personal, cu noroc și dibăcie .

Zadarnic a încercat Puiu Dumitrescu ca să mă prindă , prin situații aranjate . [-----]

Vaida / retro '30 - ' 38

▣ Coaliția anticarlistă

▣ Morală ?! Creștinism ?!

Pe lângă **divergența de concepție asupra problemei**

ce este și ce nu este constituțional , între **Maniu și Rege**,

era problema "**moralei creștine**" , concretizată în carne și oase prin

prezența D-nei Lupescu în patul regal .

Firește , în afară de Maniu , **toată feminitatea autohtonă forma o oștire de malcontente , contra lui Carol.**

Cauze de ordin moral ?

Alte erau izvoarele care adăpau această **coaliție .**

Creștinism ?

Nu cred că babelor iertate și tinerelor voluptoase din București , să le fi tulburat **considerații creștinești**, nuanțarea fierbinte a senzațiilor savurate cândva **ori dorite să mai fie savurate .**

În tot cazul **ipocrizia femeiască** a fost **un aliat puternic al acțiunii anticarliste .**

Nu mă simt competent de a-mi aroga **rolul de arbitru** .E prea străin de sentimentul meu, **de a judeca pe un om prin relațiile lui sexuale și de a-l considera de moral sau imoral** , în proporția potenței sale . Poate că sunt frivol , cred însă că

în viața politică nu putem să ne arogăm a fi primul stat - de când e lumea -

care să înstăpânească la conducerea guvernării metode de morală creștină ,

nici chiar dacă ar încerca să fie puse în practică , **prin oamenii politici din București .**

< În afară de slăbiciunea sexuală a Regelui, acesta dispunea - după cum i-o spusese

însăși Maniu la o ocazie - de acele calități de domnitor , care , cumulându-se în

descendenții atâtor dinastii - astfel și întrînsul - se moștenesc prin sânge ,

inspirând soluțiile potrivite în momente grave >

(În 1932, iarna, în discuția cu Regele și Titulescu , **Maniu a reușit să-i convingă** pe amândoi să se aprobe **Majestății Sale Elena**, acordarea **dreptului de a-și vizita fiul** , cu avizul guvernului)

Vaida / retro '30 - ' 38

▣ **Regele Carol II**

" Carol al II-lea dispunea de **o memorie** nu numai **excepțională** , ci și **fidelă** .

Capacitatea lui de muncă era tot atât de mare , ca **priceperea de discernământ logic.**

Munca îl pasiona. Un anteproiect de lege, oricât de voluminos, primit astăzi , era citit până mâine. Astfel, făcându-și observațiile , intra în discuția contradictorie [-----]

După reîntoarcerea sa în țară , Carol al II-lea era foc și pară de **râvna lui de Harun Al -Rașid .**

Simțea cum e cuprins de **neastâmpărul de a-și ridica poporul și de a-și fericii țara .**

Îndată ce s-a dus vestea că **oamenii necăjiți se pot adresa Regelui cu petiții**,

fu copleșit de acestea , în așa măsură , încât - după cum îmi spusese Puiu Dumitrescu -

muncea citindu-le până pe la ora 3-4 în zori .

Vaida / retro '37

▣ **Guvern de coaliție ?**

▣ **Soluția Goga + grup PNT**

"**Chemarea lui Goga la guvern** a dovedit și acestuia că **Regele Carol al II-lea a voit să ofere**

ocazia formației politice improvizate Goga -Cuza să se lichideze însăși - în 42 de zile .

ca incapabilă în interior și imposibilă în relație cu situația externă de pe atunci .

[-----]

Vaida / 1945 , retro' 37

▣ **Concurența Codreanu -Carol II**

" **L-am întrebat pe CZCodreanu ce are în contra Regelui .**

El mi-a expus , potolit cum vorbea, dar cu multă pornire , abia stăpânită,

că e revoltat că < în țara mea > să nu-l lase să-și organizeze

legiunile de educație fizică și de educație națională .

Am încercat să-i arăt că într-un stat civilizată **nu pot exista organizații particulare parastatale** ,

independente. Să se încadreze cu organizația lui în organizațiile de educație fizică și premilitară .

[-----] **Asculta vădit nemulțumit** . Mai mult decât în toate celelate discuții precedente ,

m-am convins că el vedea în rege un fel de concurent , **care îi încurcă planurile** .

Între acești doi oameni , înțelegerea era cu nepuintă .

Regele era stăpânit de ideea de a înfăptui organizarea tineretului , spre a face educația cetățenească . Această ambiție însemna pentru el o datorie regală și un drept de a lua în mână inițiativa și conducerea.

CZCodreanu, mânat de râvna unei ambiții - acoperite cu formule și ritual mistic - **aspira să se înstăpânească pe conducerea generațiilor tinere și apoi pe puterea statală** .

Rege și Căpitan , nu puteau acționa paralel. Erau **două săbii pentru aceeași teacă** . În timpul absenței lui Carol , **Codreanu se obișnuise cu iluzia că moștenirea generației bătrâne** - regenți, conducători de partide - **îi va reveni mură-n gură** . Reîntoarcerea și activitatea regelui, îl stânjeneau la tot pasul.

Din cauze "**constituționale**" ori de "**morală creștină**" (dna Lupescu), **CZCodreanu nu avea nici o pornire contra Regelui** . **Aceste două platforme erau tranșeele inexpugnabile ale lui Iuliu Maniu** .

Al.Vaida / 1945 ? / retro ' dec.'37 - ian.'38

34.) **N.Iorga** , **Memorii** , 1 ian.1938

Vol. VII; p 444 , 449

Iorga / 1 ian.'37

▣ **Protest : excesele antisemite ale guvernului**

Nicolae Iorga, împreună cu alte personalități politice, a adresat **un protest vehement contra guvernului Goga-Cuza** , împotriva măsurilor antisemite care contraveneau jurisdicției constituționale și dreptului internațional .

" **Chem pe Armand Călinescu** pentru a-i vorbi de această intolerabilă încălcare a rosturilor constituționale. O recunoaște și el .

A fost vorba de o primă satisfacție a lui ACCuza , pentru doctrina lui. **Îi arăt foarte lămurit că-l voi înștiința pe rege** .

" **Nu pot admite o situație care , o dată stabilită, ar putea să aducă o altă și alte interziceri** ale drepturilor constituționale .

Mai curând mă expatriez ! Prefer să mă bucur de aceste drepturi într-o țară străină , decât să mi le văd interzise aici !

[-----]

" După discursul , de data aceasta foarte socotit , cu unele explozii sentimentale ale lui Goga - nota Iorga la 1 ianuarie 1938 - **Regele , vorbind de tradiții , de drepturile minorităților și de cunoscuta noastră toleranță , fixează hotărârile Ministerului care o pornise razna** "

N.Iorga / 1 ian.'38

35.) **C.Argetoianu** , **Însemnări zilnice** , 2 ianuarie 1938

/ **Semnal -presiune de la Londra și Franța , privind linia politicii externe** / (Arh.CC al PCR , dosar 8626, f. 3122 -3125)

La 2 ianuarie , **regina Marioara** a Iugoslaviei , sosea la București , trimisă de regele Paul, pentru a **înmâna lui Carol o scrisoare din Londra** , din partea familiei regale .

Franța și Anglia amenințau România cu retragerea sprijinului lor , dacă se apropie de Axă . C.Argetoianu / 2 ian.'38

36.) **Rador** : informații telegrafice **din presa străină** , 3- 5 ian.'38

Londra : "**Times**" (trimisul la București) publică **discursul lui Goga** .

Manchester Guardian : relevă că politica externă românească nu va suferi vreo schimbare , conform **declarațiilor lui Micescu** . *

Daily Telegraph publică un lung articol în care **interpretează favorabil schimbarea**

din România, și afirmă că în Anglia domnește convingerea fermă
că regele Carol II va ști să se folosească de puterile sale constituționale ,
pentru a îndruma spre un curs normal problemele politicii externe .

-----

*Notă : 3 ian.'38 .

La scurt timp după instalare, **Micescu** preciza ministrului Germaniei
la București, **Fabricius**, că **politica externă a României** se va orienta **conform dorinței regelui** ,
având și **sarcina de a combate Garda de Fier**, motiv pentru care
rua Berlinul ca Reichul să sisteze sprijinul pe care-l acorda mișcării legionare .
(Arh. ISISP, fond XIII , dosar 1313, f. 117-118 .Telegramă semnată Heimburg)
Politica externă / 3-5 ian.'37

37.) Dir. generală a Poliției , Notă informativă : situația la Partide , 4 ian.'38

(Arh. ISISP, fond XII, dosar 2529 , f. 8 -10)

[**LD : 21 ian.2004 .** Prin prisma unei istorii cunoscute , care și-a consumat evoluțiile și
cosecințele , mi-ar fi foarte ușor să calific în fel și chip atitudinile partidelor și liderilor ,
indicându-le vinovății , miopii, erori și eșecuri.

Trebuie ținut cont, însă , de faptul că , **în epocă , percepția lor era contingentă.**

Pentru Carol, cel mai important lucru era **să scape de partide**,
să contracareze acțiunile lui Maniu și Codreanu , să curețe terenul
pentru **instaurarea unui regim personal .**

Pentru **Maniu**, acum că guvernul Tătăărăscu fusese alungat ,
inamicul public nr.1 devenise Regele , guvernul **Goga** și **grupul de "dezertori"** din PNȚ.

Pentru răsturnarea lor , trebuiau unite toate forțele , indiferent de mobilul
care le punea în mișcare (mobil mai mult sau mai puțin cunoscut) .

Pentru Codreanu , opțiunile erau dilematice, balansând între **ura față de evrei și camarilă .**

În condițiile în care **nu mai aveau loc întruniri** și declarații publice,
în condițiile în care **multe ziare fuseseră suprimate** iar presa existentă era destul de prost
informată , **viața politică se retrăsese în culisele.**

Totul părea că **se aranjează prin telefon !** Pentru asta, Siguranța sau Poliția ,
apelase la **mijloace "neortodoxe "** pentru ca **regele să fie informat ....**

Sunt acestea documente istorice ? Chiar dacă sursa de informație este îndoelnică,
aceste mărturii fac posibilă **reconstituirea acelei atmosfere confuze și nervoase**
pe fondul căreia s-a petrecut **scurta guvernare a lui Goga**

urmată de **lovitura de stat din 10 febr.'38**

Față de nov. '37 au apărut **noi combinații** .După părerea mea ,
cea mai **complicată situație** se găsea **în interiorul PNȚ** : unii erau **anticarliști ireductibili** ,
alții erau dominați de **cultul pentru dinastie** , nutrinți simpatii pentru Carol .

Mai erau ... CZCodreanu , Argetoianu, Gh.Brătianu, Gr .Iunuan,

Din acest pământeniș de interese și resentimente , pe mine mă interesează în ce măsură
și de unde venea **pericolul intern care l-a hotărât pe Carol să dea lovitura ?**

De informat, era cel mai bine informat !] Vezi doc.integrale la **fișier Partide XV**

▣ **Național -țărăniștii**

Înainte de plecare spre Bădăcin, **Maniu** a lăsat următoarele **instrucțiuni** :

- **Să se conteste constituționalitatea guvernului Goga ;**
- **Să se afirme că Regele a sfidat voința poporului ;**
- **Să se evidențieze caracterul " personal" al guvernului și intrigile sale ;**
- **Să se atace cu violență : Armand Călinescu , Potârcă, Rădulescu -Motru**

[**LD : nu Rădulescu -Mehedinți ?**] , Dinu Simian , DR Ioanițescu ș.a.

Dificultăți : în legătură cu **Pactul Maniu -Codreanu** :

- I. **Codreanu are rezerve**, având unele **simpatii față de ACCuza** ;
II: **Lupu și Madgearu** sunt **contra Pactului** cu partidul Totul pentru Țară ;
III. **Gafencu și Ghelmegeanu** vor **acord electoral** cu Frontul Românesc -Vaida ,
ca preludiu la **reîntregirea PNT**

▣ **Comuniștii** .

Uniunea Democratică .La sediul central al organizației " **camuflat comunistă** " ,
în vederea constituirii **blocului electoral comun în jurul PNT** .

▣ **Radical-țărăniștii** .

Lunian a respins propunerea stângii din partid, de a adera la " **frontul democratic** " .
Comuniștii consideră că **Lunian a arătat că este depășit de curentul în favoarea Frontului Popular** , care **există între fruntașii partidului radical**, și că ,
chiar dacă **Lunian** a respins-o, el a lăsat să se întrevadă că **într-un viitor apropiat va consimți la găsirea unei platforme de aderentă**
la lozinca **concentrării democratice** , **în jurul PNT** .
Situățiile din Partide / 4 ian.'38

38.) Armd.Călinescu , Însemnări .... 10, 12 ian.'38

[LD : Din păcate, nu avem multe documente și mărturii privind această scurtă și frământată guvernare . Dacă ar fi să dăm crezare lui Călinescu, Urdăreanu era veriga de legătură cu Palatul , iar Călinescu se afla în plin efort - ambițios , subiectiv și oportunist efort ! - de a capta bunăvoința regală prin scenarii și manipulări , conforme cu năzuința lui Carol de a se debarasa de povara partidelor .]

10 ian. Lungă convorbire cu Urdăreanu . Îmi spune că **am câpătat încrederea regelui** [-----]
Îi spun că **situația guvernului nu e tocmai bună** :

1. **Goga nu are partid** ;
2. **nu au concepții**, improvizează ;
3. **divergențe** între Goga și Cuza ;
4. cercurile financiare și economice **sabotează** ;
5. generalul **Antonescu și Gigurtu simpatizează cu Garda** ;
6. prin **concentrarea liberală** și eventuala **acțiune comună** cu n.-ț [**național -țărăniști**] se slăbește poziția noastră ;
7. spun că trebuie **atenție la Vaida** și **pregătit întregirea PNT cu noi** [LD : **grupul disident**]

E de acord , va vorbi cu Rex .

Armd.Călinescu / 10, 12 ian.'38

39.) Corneliu Zelea Codreanu, Comunicat, 13 ian.'38

Corneliu Zelea Codreanu , **Circulări și Manifeste** , 1927-1938 ,
Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981 .

Vezi doc.integrale la **Fișier Garda de Fier VII** (scrieri)

LD : În aceeași zi, un **Comunicat** de presă și o **Circulară** .

Dacă se face abstracție de fondul doctrinei (consecvent și perseverent antisemită)
, ce transmitea el ca mesaje ? :

hotărârea de a avea o conduită **legalistă** , și de a imprima mișcării acest caracter "**cuminte**" ;
predispoziția spre **colaborare** cu guvernul , inclusiv în parlamentul reieșit în alegeri ,
unde întrecea cu mult în procente PNC ;

afirmarea loialității față de rege , în termeni categorici , ba chiar și în numele lui Maniu ;
Este mai greu de stabilit dacă această tactică denota viclenie, capcană, frică sau oportunism.

În orice caz , asemenea declarații **nu puteau oferi pretext de represiune**.

Pentru legionari, **rugăciune și reculegere la comemorarea jertfei lui Moța și Marin**]

▣ **Acuzele gogo-cuziștilor la adresa Gărzii**

- ▣ **Sprijin guvernului naționalist**
  - ▣ **Sprijin în parlament**
  - ▣ **Contra noilor alegeri**
-

▣ **Comunicat : atitudinea față de PNC și guvernul Goga - Cuza (p. 234 -237)**

" Domnilor ziarști,

Vă rog aduceți la cunoștința celor pe care îi interesează părerea noastră, următoarele :

Este cunoscută **atitudinea** de acum o lună a **Partidului Național Creștin față de mișcarea legionară**. Păstrăm rănilor unui **atac nedrept, care ne-a durut**, nu pentru că ar fi avut vreun efect electoral asupra noastră, ci pentru că **a fost nedrept și mai mult decât nedrept**.

Ploaia care s-a bătut asupra noastră **prin scris și întruniri publice** ,

s-a fixat în jurul a **două acuzații** : [-----]

II. Că noi, prin pactul de neagresiune făcut cu dl Maniu, am fi început o acțiune antidinastică .

Pot declara că atât **d-l Maniu** cât și **subsemnatul** considerăm ca **o crimă** **orice acțiune sau fapt care ar putea , nu să atingă Dinastia, dar să întunece măcar strălucirea gloriei Sale. Deci nu a fost adevărată nici acuzația de mai sus.**

[-----]

" Și acum , urmează a ne fixa **atitudinea față de noul guvern .**

Vom aluneca oare pe panta trasată de el ?Nu ! Pentru că noi trebuie să fim corecți chiar dacă alții n-au fost cu noi, și să nu lăsăm nici o pată pe trecutul mișcării noastre .

Noi vom zice :

<Oricum și pe oriunde ați venit , fiți bine-veniți !

Sunteți un guvern naționalist .

[-----]

" **Nu sunt de părere că e bine ca PNC să dizolve Corpurile legiuitoare și să procedeze la noi alegeri** [-----]

" **Termin atrăgând atenția acelor care , în nechibzuința lor, încearcă să împingă Coroana spre o dictatură , că aceasta ar echivala cu o nenorocire .**

" **Cea mai mare înțelepciune este aceea de a ști să ocolești poziția care ar putea pune Coroana în conflict cu națiunea sau cu destinul Ei. "**

CZC / 13 ian.1938

40.) **Armd.Călinescu , Însemnări .... 13, 14, 15 ian.'38**

/ discuție cu Rex / dilemă : convocarea parlamentului ? dizolvare ? alegeri ? /

[LD : Din mărturiile lui Carol, aceste pagini au fost **rupte** ! ;

din **mărturiile lui Tătărescu** , evenimentele din perioada dec.'37 - 1940 **lipsesc** , doar fotografiile reproduse îl arată pe Tătărescu la 11 ian.'38 cu Dinu Brătianu și Gh.Brătianu , la reîntregirea PNL! ;

Vaida , în memoriile sale, face un **salt peste timp** , la Constituția nouă din 1938 ! ;

lui **Goga** i se apropia **moartea**, și , ocupat cu guvernarea, **nu și-o fi scris jurnal** ! .

Mă văd silită de aceea să folosesc acele infame **înregistrări telefonice**

și mărturiile lui Călinescu și Codreanu .

Parlamentul ales , le stătea " în gât" .

Conform Constituției, nu era voie să fie dizolvat în vacanță parlamentară , trebuia **întrunit și apoi dizolvat** (cum făcuse și Tătărescu !)

Dacă **Carol** mai avea un **scrupul constituțional**, **Călinescu încerca să i-l spulbere .**

Problema crucială era însă alta : repetă **alegerile în regimul constituțional existent** , sau ... nesocotesc Constituția, **fac alta , schimbă și legea electorală ?**

Și abia după aceea să facă alegeri . Până la urmă acest scenariu va fi urmat .

Deocamdată , însă, este timpul culiselor .]

13.ian. Consiliu economic, sub președinția Rex. [-----]

După consiliu, **r. m-a reținut 30 minute** . Am discutat asupra situației .

Mi-a spus că are scrupule în privința dizolvării parlamentului , înainte de întrunire
îi răspund că nu putem merge pe terenul lui Maniu . [LD : linia constituțională]

Vorbesc de necesitatea unei **întregiri național-tărăniste cu Vaida** .

E favorabil și va chema pe Vaida în audiență .

Seara , Urdăreanu îmi spune că Rex i-a comunicat

că eu nu mai sunt așa pesimist cum îi spusese el.

Urdăreanu îmi spune că a lucrat pentru calmarea Gărzii de Fier .

Crede că e bine **să facem și noi întregirea cu Vaida** , înainte de alegeri .

Spune că **Rex mă va chema în audiență împreună cu Goga.**

Goga, nițel îngrijorat , adusese la palat **decretul de dizolvare [a parlamentului]** .

Rex nu l-a semnat

14. ian. Rădulescu -Mehedinți [**ministr.Juștiție**] a adus la audiență **decretul de dizolvare** .

Rex nu l-a semnat [-----] Rex l-a întrebat dacă **nu s-ar putea obține
încrederea majorității liberale în Cameră !**

/ **Vaida** a fost primit în audiență .

/ **Codreanu** a făcut declarații neostile guvernului .

/ **Liberalii** s-au întregit [**la 11 ian.**] **Tătărescu pare încercuit** .

/ **Maniu** ar încerca **o manevră cu Dinu Brătianu.**

Armd.Călinescu / 13- 14.ian.'38

41.) **Reacții externe la politica internă a gov.Goga , 5 - 17 ian.'38**

/ **reacții evreești /Anglia / Franța / Italia / Budapesta / Atena / ș.a. /**

/ **Istrate Micescu , Carol II - interview -uri privind politica externă /**

(A.I.C, fond Casa Regală, Carol II ,Cabinet , dosar 31, 99,107 / 1938

(" Universul " 7-16 ian.'38)

Doc.integral : fișier Politică externă - VIII

[**LD : o politică externă incoerentă și contradictorie ,oglundind structura bivalentă și hibridă
a puterii politice din România , după instalarea guvernului Goga .**

**Carol al II-lea, Goga, Micescu ,ACCuza ș.a. , în funcție de viziune și scop urmărit ,
susțin , parcă , o altă fațetă sau o altă tendință a opțiunilor românești,**

în materie de politică externă . Din acest pluralism de optică,

a fost firesc ca presa diplomatică să facă comentarii pe măsură.]

" **The Jewish Chronicle** " / 7 ian.

Sub titlul "**Paradoxuri politice în România** " , o corespondență diplomatică în care se explică

că , spre deosebire de gov.francez, **guvernul britanic pare satisfăcut de asigurările date de**

Goga cu privire la faptul că politica externă fiind independentă de cea internă ,

România va păstra vechile sale legături de prietenie cu marile puteri apusene ,

în timp ce va încerca să câștige bunăvoința Italiei și Germaniei.

Probabil că **guvernul britanic contează** pe faptul că

regele Carol va controla personal manifestările diplomatice ale României .

Aceasta este posibil , cât timp este acest neînsemnat guvern fascist .

Dar după viitoarele alegeri ?

Ziarul crede că , neputând obține 40 % , **guvernul Goga se va alia cu liberalii .**

**Pericolul cel mare constă în faptul că Goga ar putea fi tentat
să se alizeze cu Garda de Fier .**

În acest caz, **ziarul crede că Carol II va recurge la o dictatură militară .**

////////////////////////////////////

"**Daily Herald** " (Easterman) - **Interview lui Carol II** (preluat de " **Universul**" / 13 ian.)

- Întrebare : Actualul guvern , nu este o dictatură regală , sub formă constituțională ?

- **Carol** : Cuvântul "**dictatură** " nu poate fi aplicat în mod universal. Cuvântul "**democrație**"
nu poate fi aplicat în România, ca în Anglia, unde condițiile politice sunt cu totul altele .

Anglia are o **tradiție parlamentară** , iar sentimentele și educația poporului englez

- sunt altele decât cele din România . **În România nu este dictatură .**
- Întrebare : În alte țări, Regele face ce spun miniștrii . În România pare invers !
  - **Carol : Din cauza partidelor și a politici din România , Suveranul este singurul care păstrează o linie dreaptă .** Guvernul român se sprijină pe sprijinul puterii executive : Suveranul . **Actualul guvern are asentimentul opiniei publice .**
  - Întrebare : Cum de a fost adus la putere un partid mai puțin puternic ?
  - **Carol : Rezultatul alegerilor nu reprezintă totdeauna voința opiniei publice . Rolul Regelui este de a aprecia adevărul. Există în România un curent naționalist . Alegerea guvernului a depins de necesități naționale . Guvernul este autoritar . Și aceasta era necesar .**
  - Întrebare : Ce părere are despre cenzură ?
  - **Carol : Nu este un lucru nou . Cenzura există în România de 4 ani .**
  - Întrebare : De ce au fost excluse din guvern unele partide ? [aluzie la PNL, la PNT ?]
  - **Carol : A avut în vedere interesele țării .**
Nu se pune chestiunea fascismului sau alte chestii de prietenie .
  - Întrebare : **Politica externă ?**
  - **Carol : Politica internă nu aduce nici o atingere alianțelor și prieteniiilor României .**
  - Întrebare : regele aprobă politica guvernului ?
  - **Carol : Guvernul este al său. Când nu va fi mulțumit de el ,il va schimba .**
  - Întrebare : Problema evreească ?
  - **Carol : Cea mai importantă problemă . Va fi rezolvată .**
- ////////////////////////////////////
- Carol II / Politica externă / 5 - 17 ian.'38

42.) **Armand Călinescu** , Însemnări ... / audiențe la MSRegele / 25, 31 ian.'38

/ Plan electoral / Declinul partidelor : PNL, PNT, PNC , G de F / Anarhia electoratului / Soluția : schimbarea Constituției / reforma Parlamentului / Metoda : vacanța partidelor /
[LD : am mai spus, va fi foarte greu să stabilesc cu exactitate **autorii inițiativelor , paternitatea ideilor , răspunderea actelor .** Dar însemnările lui Călinescu îmi dau posibilitatea stabilirii unui "**calendar**" al acțiunilor lui Carol II .

Toate acestea el zice că le-a discutat cu Regele . Toate acestea s-au aplicat .

Chiar cu laconice cuvinte , îmi dezvăluie **planul ocult** pus la cale **contra adversarilor lui Carol** de către unul din **co-autorii loviturii de stat** .

Și apoi ... de ce nu ? mă ajută să înțeleg mai bine, mai nuanțat , mai aproape de adevăr, **caracterul unei personalități** pentru care am avut **o accentuată admirație** , când am scris "**România în vâltoarea anului 1939**" , și un mare **regret** când a fost asasinat . Voi folosi , ca și până acum, **citatele în negru și comentariile mele în roșu**]

Armd.Călinescu- MSR Carol II / 25 ian.'38

▣ I. **Plan electoral**

▣ II. **Alegerile .**

▣ III. **Pentru afirmarea autorității .**

Armd.Călinescu- MSR Carol II / 31 ian.'38

▣ I. **Declinul partidelor**

▣ V. **Soluția : schimbarea constituției !**

▣ VI. **Metoda : vacanța partidelor !**

▣ **Măsuri și acțiuni imediate : lovitură de Palat**

Armd.Călinescu-MSR / 25 ian.'38

▣ I. **Plan electoral**

1. **Dispariții mistice** .Semnele . [**ideea cu punctele a fost a lui ?**]
Detalii.**Torpilearea proiectului** [**conta pe o nereușită !**]
2. **Dispersarea adversarului** , înmulțirea secțiilor de votare [**distrugerea fief-urilor !**] .
3. **Demonstrații de forțe** . Jandarmerie , concentrare , înzestrare [**intimidare !**]
4. Corectare pe linii mari :

- a) **eliminarea evreilor** [nu i-a fost străină această diversiune !]
 b) **Frânarea comuniștilor** .
 Arad .... 29.500   Timiș.... 20.700   Hunedoara .... 15 .000
 Prahova 18.000   Bihor ....12.000   Total = 98 .000 (20 %)
 [**deci inexistența sau minimalizarea acestui pericol era o legendă !**
Atenție la cele 4 județe ardelen "roșii" pe care le-am mai constatat eu
și în 1931 în alegerile din guvernarea Iorga ...]
 c) **Garda de Fier** .Corpul Moța și Marin . Emoție în țară . Reacțiune necesară .
 [**explicație pentru hărțuirea la care au fost supuși legionarii**]

Armd.Călinescu -MSR / 25 ian.'38

▣ II. Alegerile .

1. Trebuie pus **accentul pe baza morală** .
2. Trebuiau **trase toate consecințele** [**greșeli în alegerile din decembrie '37**]
3. Alegerile - problemă tehnică .Vechile sisteme de presiuni și falsificări nu mai sunt eficace .
 a) **Schimbarea semnelor** [**aiureală grafică ;electorat semi- analfabet**]
 b) **Înmulțirea secțiilor** = comoditate pentru alegători
 c) **Sondaj prealabil și antrenament** cu semnele : alegeri județene ; apoi comunale rurale
 [-----] Un singur vrăjmaș : instabilitatea . Un singur mijloc : zvonurile [**nu prea înțeleg**]
Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ III. Pentru afirmarea autorității .

- [LD: **Măsurile vizau partidul de guvernământ și guvernul din care făcea parte !**
" Am riscat cariera , risc și viața . [conștiința pericolelor la care s-a expus]
O fac pentru rege și țară . [cum să măsoari aceste sentimente ? ce ascund ele în profunzime ?]
Nu pentru a lăsa să se creeze o armată de partid de care nu sunt sigur mâine !
Desființarea lăncierilor [**acțiunea anti gogo-cuzistă**] Altfel nu avem baze bază morală .
Să înceteze incidentele .O circulară . Ar avea efect asupra populației **pentru calmare** .
Am ezitat din motive de a menaja susceptibilitățile .Svastica pe prefecturi !
Ridicarea măsurilor : tăierea rituală și închiderea prăvăliilor [**măsurile antisemite !**]
Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ I. Declinul partidelor

- a) **Criza liberală** în urma întregirii , **spre gardă** [sau anticarlistă și pro- manistă ?] .
 Nici o armonie . **Suspectări reciproce** . [**hrănite de Carol : diniștii -georgiștii - tătărăscienii**]
 b) **Criza PNȚ.Demoralizare .Nemulțumire** .
 [**refuzul lui Carol de a-l aduce pe Maniu la guvern ; dizidența Călinescu ;**]
 c.) **Oarecari neînțelegeri și la național-creștini** .[**partid pe mâna căruia Carol dăduse țara !**]
" Toate partidele au pierdut dinamismul lor.
Nu mai pot fi factori de stăpânire a situațiilor , cu atât mai puțin de redresare a țării .
Sânt adevărate asociații de speculare a beneficiilor puterii .
Iar puterea , în ultimă analiză , o acordă suveranul .
Căci nici un partid nu o poate cuceri altfel .[alegerile indicaseră , totuși, forța lor electorală !]
Singura forță populară și dinamică este Garda de Fier . [lucrurile nu stăteau chiar așa !]
Dar aceasta are un caracter revoluționar . Triumful ei ar fi o catastrofă pentru stat . "
 [**acesta va fi leit -motivul tuturor explicațiilor și argumentelor ce se vor da ulterior !**]
Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ V.Soluția : schimbarea constituției !

[LD : **după ce Carol făcuse totul pentru a provoca criza regimului constituțional existent ;**
după ce , prin toate mijloacele, încurajarasă dizidențele , provocând crize în toate partidele
după ce , Armand Călinescu , urmându-l pe Gh .Tătărăscu , devenise obedient ;
după ce , procedasera discreționar în deslegarea crizelor de succesiune la guvenare ;
după ce ,acialmaua privind noi alegeri parlamentare se transformase în degriingoladă ;
sosise clipa actului final : schimbarea regimului , printr-un act de autoritate regală .

Să fi devenit , în acea clipă , **Armand Călinescu , sfetnicul nr 1 ?**
Aceasta o știa doar Carol II . Pentru că nu apar în această scenariu : Iorga, Argetoianu, Tătăărăscu ,Gavrilă Marinescu , d-na Lupescu ș.a, fiecare cu sfatul și rolul său.]

II. Anarhia elecatorului [-----] a) b.) c.)

III.Țara e bolnavă . [cu asemenea premise, concluzia pare firească]

IV.Rolul de arbitru al suveranului [toate vorbele care s-au rostit, nu sunt reproduse]

V.Soluția [31 ianuarie : zarurile sunt aruncate !]

Schimbarea constituției.

Dacă se păstrează drepturile individuale și regimul parlamentar , nu va protesta nimeni. Aceasta este esența constituției .

[explicație pentru păstrarea lor și în noua constituție , care a dat caracterul ei hibrid]

Aceasta era bună , dar reglementarea și uzajul ei defectuos .

Modificări .

1 . Guvern restrâns cu competență generală și de control. Sistem german antebelic.

Depinde numai de suveran, nu de parlament . [reala și adevărata putere în mâna suveranului ;dispare controlul parlamentar (implicit al partidelor) asupra guvernului]

Parlamentul îl controlează , îi poate da vot de blam , îl poate pune sub acuzare , în cazuri diferite .**Dar nu-l poate schimba .** [executivul ,putere discreționară de guvernare]

Când guvernarea nu va mai fi în mâna electoratului , se redresează administrația și moralmente și constructiv . **Se calmează și pasiunile** nu mai au același interes.

2. Prefecturi mari , cu mijloace și competență largă . Decongestionarea .

Consilii locale alese .Primari numiți . [dispare rolul partidelor și al electoratului]

3. Parlament restrâns . 250 membri . Scrutin uninominal . [dispar listele de partid]

Individualizând candidatul , schimbăm caracterul luptei .

Senat corporatist și numit . [Partidele scoase total din joc .Senatorii de drept , cei aleși de instituții, cei aleși de electorat , dispar ; totul la discreția regelui !]

Parlamentul votează legi și controlează .Nu răstoarnă un guvern.

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ VI. Metoda : vacanța partidelor !

" Punerea în vacanță a partidelor . [termenul este echivoc : "vacanță " , nu desființare]

E o atmosferă propice pentru a înlesni viitoare regrupări, pe baze noi .

[dizidentul vizează lovirea partidelor existente , pentru a înlesni regrupări viitoare]

Prin dispersarea forțelor politice [iată metoda] ,

singurul element care răsare și se impune e Coroana . [iată scopul]

Când partidele au încercat să întunece Coroana,

cea mai bună replică e aceasta . [iată răzbunarea]

Reacțiunea nu ar fi dacă nu s-ar întrevăde imediat o normalizare în viitor

și dacă s-ar da impresia unei dictaturi personale [iată viclenia, ipocrizia , capcana]

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ Măsură și acțiuni imediate : lovitură de Palat

[LD : Scenariul discutat de Călinescu cu Carol II a mai suferit unele modificări.

Ele nu au schimbat cu nimic **fondul și etapele fixate .**

De aceea consider foarte importantă această mărturie .

De aceea, imediat . Ocrotirea [**otcroierea**] **unei noi constituții .**

Bine schițată, în taină . Pusă la punct . [așa s-a procedat ! În săptămâna în care partidele încă mai făceau campanie electorală, încă mai sperau să ajungă la putere prin vot. !]

Apoi, un guvern sub o personalitate de prestigiu . [așa s-a ajuns la IPSS Miron Cristea]

Plebiscitarea Constituției și alegeri pe baze noi , repede . [așa se va aface]

S-ar crea o nouă atmosferă , de reală înnoire , **pe care ar face-o regele ,** [asta era !]

În momentul când **partidele ajunseseră incapabile și forțele revoluționare primejdioase .**

Armand Călinescu / 25-31 ian.'38

43.) **PNȚ**- alegeri și culise pentru succesiune , telefoane interceptate , 3 - 9 februarie

/ Maniu - Dinu Brătianu : întâlniri, eventual alianță , denunță Garda de Fier /

/ N.Titulescu : diplomație și lansarea în alegeri /

/ Titulescu - Goga - Gigurtu : discuții lămuritoare /

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 , f. 890... 957 ș.a, ș.a.)

(AISISP , fond V , dosar 224, 226 , [arhiva Siguranței] , Corpul detectivilor)

(BCS , fond St. Georges , pachet CCII , dosar 2 / 1938)

[LD : Sunt ultimele zile dinainte de lovitura de stat . **Viața politică a României**

este **paralelă și retrasă în culise** . **Zvonurile** sporesc și sunt în mare circulație .

Încă se fac și se desfac **acorduri electorale**. La **întruniri** , se încrușează săgețile unor mesaje agresive . "**Gărzi** " de toate culorile zădărnicesc depunerile de candidaturi ale adversarilor.

Jandarmi și polițiști se amestecă să facă ordine : ciocnirile , bătăile , arestările sunt la ordinea zilei . **Maniu și Brătianu** , par gata să se apropie . **Titulescu** să pregătește să intre în joc.

Codreanu încă mai speră să cucerească alegerile, deci puterea .

Goga - primul ministru ! - crede că trebuie să guverneze , să facă alegeri, să facă față situației .

Regele este foarte ocupat : la Palat , probabil este un dute -vino necontentit .

Mai citește oare și rapoartele Siguranței și interceptările telefonice ? Nu știi.

Toată această muncă ... se făcea pentru el !

Armd.Călinescu , Urdăreanu , Gabriel Marinescu , Bengliu ...

Eu trebuie să reconstitui câteva zile de istorie românească din ele !]

////////////////////////////////////

Horodișteanu (Sediul legionar) - **United Press** (Viena) convorbire interceptată / 2 febr.'38

(**LD** : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Am dat din ele în cartea " România în vâltoarea ...)

- Viena : Acolo este **Garda de Fier** ?

- Buc. : da .

- V : **Pot vorbi cu Codreanu** ?

- B : **La telefon, nu .**

- V : Am aflat din America că **ați convocat Senatul legionar** [**pentru 8 sau 9 febr.**]
Partizanii dvs sunt împidicați , în țară , să activeze ?

- B : **Da, dar nu este nici un pericol**

[-----]

- V : **Veți colabora cu guvernul** ?

- B : [**râzând**] **Asta numai Căpitanul o știe**

////////////////////////////////////

Savel Rădulescu (Bucur.) - **N.Titulescu** (St.Moritz) / 3 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38)

- Bucur. : **Aici Săvel**. V-am chemat la telefon să vă pun la curent cu situația de aici .

În ziarul "**Țara Noastră**" a apărut **un articol** unde se spune că **Istrate Micescu , la Geneva , a avut de luptat cu doi dușmani : Garda de Fier și St.Moritz** , amintind de **declarația dvs** dată de "**Paris Soir**" în **problema evreească** .

- Tit. : **Nu-i adevărat . Tot ce am făcut am făcut cu știrea francezilor .**

- Buc. : **Al doilea dușman** , ar fi **acela care vrea să se unească cu foștii dușmani** ....

- Tit. : **Acesta este Zelea** , el a făcut **declarații presei germane** .

- Buc. : **Noi am cere explicații guvernului Goga** pentru acest articol ,
să dovedească acuzațiile aduse lui Titulescu . Ce răspuns să le mai dăm ?

- Tit. : **N-am ce să le răspund. Nu vreau să mă cobor** .

- **Bucur. : Vă așteptăm să veniți cu bine** .

////////////////////////////////////

N.Titulescu / St.Moritz) - **Gigurtu** , apoi **Goga** (Soc." Mica" , București) / 4 febr.'38

- **Gigurtu** : Bonjur Nicolae ,

- Titulescu : Se poate să procedați așa cu mine ?

- Gig. : **Și tu n-ai făcut nimic** ?

- Tit. : **Ți jur că n-am făcut nimic ca să fiu acuzat de crimă de stat !** Asta-i nepermis !

- Gig. : Vorbește cu autorul, dl Goga ...

- **Goga** : Bunăziua , Nicolae

- Titulescu : **Bine, Goga, se poate să mă acuzați pe mine că eu sunt primul inamic al țării**

și pe urmă Garda de Fier ?!

- Goga : Am și eu defectele mele, destul de multe !
- Tit.: Bine, dar se poate să spui că primul dușman este St.Moritz și pe urmă Garda de Fier ?
Mi se poate spune asta, care am fost 20 de ani ministru ?
- Goga : Asta a fost o glumă , în vederea că vii în țară .
- Tit : Așa glumă ...
- Goga : Când vii în țară ? Când vii , vino cu ramura de măslin că și eu te aștept
cu ramură de măslin . Ce a fost în ziare , a fost o glumă .
- Tit.: Glumă, glumă ,dar așa glumă !

////////////////////////////////////

Maffie (Bucur.) - Paris (presă) / 7 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38, f. 1003-1004

Dat din ele în cartea " România în vârtoarea...)

**C.Brătianu (Șeful PNL) și Iuliu Maniu (șeful PNȚ) , au făcut declarații
cu scopul de a lămuri opinia publică asupra pericolelor pe care Garda de Fier
le reprezintă pentru țară . [-----]**

**Brătianu face apoi procesul politicii externe preconizate de Garda de Fier
- alianța cu Germania și Italia - și arată că un succes al acesteia
ar însemna pierderea independenței României .**

**Iuliu Maniu , în discursul ținut în fața tineretului țărănesc , a insistat asupra caracterului
teribil al viitoarelor alegeri , asupra luptei ideologice care stă la baza confruntării :
o ideologie totalitară - în seamă sclavia . [-----]**

////////////////////////////////////

București -Turnu Severin [doi țărăniști ? doi legionari ?] / 7 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38, f. 1003-1004)

- B.: Dragă Cornel , am să-ți dau vești contra Gărzii de Fier .

Cred că ne așteaptă surpriza Maniu -Brătianu .

- T.S. : Ar fi frumos ...

- B.: Am auzit că azi **Maniu a mâncat cu Brătianu** .

Maniu dă concursul liberalilor , ca Garda să nu vie la putere .

////////////////////////////////////

CIC.Brătianu, Gh.Tătărescu / 9 febr.'38

▣ Circulară

(BCS , fond St. Georges , pachet CCII , dosar 2 / 1938)

[LD : O zi înainte de lovitură . Mă întreb doar atât : oare Tătărescu nu era la curent cu ce se
pregătea la Plat ? Nu cred. Și dacă da, ce fel de om a fost ?!]

**Vă punem în gardă împotriva zvonurilor de amânare a alegerilor ,
care nu au nici un temei , ci sunt numai derutante . Continuăm acțiunea electorală .**

PNL, PNȚ / 1-9 febr.'38

44.) **Armand Călinescu** , Însemnări .../ atmosferă , culise , audiențe la Rex/ 1-9 febr. '38

[LD : Fără nici o îndoială , cei 4 oameni politici care au pus la punct
în forma finală , lovitura de stat : Carol, Tătărescu, Călinescu ,Urdăreanu .

Numită chiar așa , de către Călinescu , hotărînd :

guvern, administrație locală, proclamație regală , stare de asediu , dizolvarea partidelor .

Ce este de cometat , ca nuanță , la acest episod secret , consumat în taina casei regale ?

Visul nutrit de Carol , încă din 1930, la venirea în țară și urcarea pe tron ?

Evoluția și jocul dublu făcut de Tătărescu , devenit prim-sfetnic , după moartea lui Duca ?

Ambiția lui Călinescu de a deveni favorit regal , în bălbăiala politică din toamna 1937 ?

Pericolul iminent al unei lovituri dată de Gardă , de Codreanu ?

Adversitatea și dușmănia , fără preget , dintre PNȚ-PNL , cele două partide democratice ?

Maniu ? Iorga ? Vaida ? Brătienii ? Cine și cum a fracturat clasa politică românească

de s-a ajuns la **dictatură** ? La aceste întrebări, **categoric nu există un singur răspuns.**]

Armand Călinescu / 1-9 febr.38

▣ **Garda de Fier - violențe-contra violențe .**

* **Notă : CZCodreanu**

[LD : coroborez cu doc.G de F .Am în față ambele variante (Gardă - Guvern) .

Le voi da pe amândouă . Cum poate fi stabilite **răspunderile și vinovățiile** ?

Cel puțin două -trei adevăruri relative și subiective.

Este greu de stabilit cu exactitate : **cine încalcă legea , cine pe cine provoacă** ?

Ce s-a întâmplat , știm. Ce s-ar fi întâmplat dacă Garda nu era stăvilită , nu vom ști nici o dată.

Analogia cu sept.'40 - ian.'41 , este forțată : alt moment, altă conjunctură geo-politică ,

alți conducători de stat , alți lideri ai Gărzii . Mă întorc la acel început de an '38 .

Regele ? Armand Călinescu ? Urdăreanu ? Antonescu ? Goga ? sau ... CZCodreanu ?]

1.febr. : întocmește **2 circulare** : una către prefecți (a lui) , una către PNC

(semnată și de Goga) în care **se cere ordine .**

2. febr. : / în audiență la **Rex**, **acesta îi vorbește de incidente cu Garda** (Bacău)

că **Prat Soutzo primește gardiști** și trebuie prevenit ;

crede **că nu vor putea mântui cu Garda .**

" Întreb dacă putem face uz de arme .Răspunde da . Adaugă să uzăm și de gaze ...."

/ **Urdăreanu** îi spune că la el au venit 2 industriași care i-au propus **" guvern național "**
cu **liberali și național-țărăniști .**

3. febr. Are întrevedere cu **Goga și g-ral Antonescu** , pentru a vedea ce trebuie făcut

cu Garda . **Antonescu cere aplicarea legii.** Guvernul vrea măsuri ,

dar să nu facă uz de arme , ci să aresteze .

"Întreb unde punem atâția oameni . **Îmi spune să-i punem în cazărmi ."**

6.febr. **Incidente cu gardiști la Ilfov . Jandarmii trag și omoară un gardist și rănesc alți trei .**

Călinescu îi spune lui **Urdăreanu** să nu se cenzureze nimic,

și să se publice rapoartele incidentelor . **Urdăreanu** întreabă pe **Rege**, și este de acord.

7 febr. **Audiență la Rege** .Raportez incidentele din ajun : **2 morți legionari împușcați de**

jandarmi . **Rex** răspunde : **< La asta te așteptai >** [-----]

[**Comuniștii...**]

Incidentele din Prahova. Caracterul lor. Aceleași **trupe ale comunismului ca în 1933 .**

Toți muncitorii din fabrici. Aceleași fenomene. Aceleași metode . Rectiunea.

[**Legionarii ...**]

Incidentele din Ilfov .Era de așteptat . Știam de mult că **suntem în dilemă .**

Dacă nu trăgeam, sântem înfrânți moralmente . **Dacă tragem** , facem victime

și unii au să se impresioneze. **Chestia înmormântării . Repetăm chestia Moța și Marin .**

[**infiltrații legionare în jandarmerie și armată ...**]

Infiltrații gardiste . Col.Dumitrescu despre **ofițerii din București** . **Cazul Jilava .**

Indiscreția de la jandarmi . [-----]

Notă . 8.febr. [CZCodreanu , **Ordin : către legionarii din toată țara**

retragerea din campania electorală [-----]

ACUM : Mișcarea Legionară, cu inima însângărată și îndoliată,

nu răspunde provocărilor nelegiuite , la care a fost supusă.

După cum **nu răspunde nici atacurilor** date , în același timp cu guvernul ,

de către partidul liberal. Atacați cum vreți , loviți cât puteți.

Noi nu avem nimic de răspuns și nu vă fie teamă de nici o reacțiune.

Le faceți acestea pentru voturi ? **Pentru 6 luni, un an sau doi de guvernare ?**

Ei bine, **rog pe toți dușmanii noștri** , pe cei ce ne-au ucis camarazii , **să afle că**

MIȘCAREA LEGIONARĂ S-A RETRAS DIN PROPAGANDA ELECTORALĂ. [-----]

Noi nu voim să împiedicăm guvernul la opera lui de guvernare .

lata, noi ne dăm în lături. **Calea vă este deschisă și liberă.**

Nimeni n-o să vă facă nici un rău . **Guvernați în pace .**

) : Să știți, însă, că **nu vă uităm nici o dată** , că mâna noastră zădarnic veți căuta-o ,
că ochii noștri vă vor privi așa cum trebuie.

Mișcarea legionară nu are de cerut nimic de la dvs . Nu are nimic de reclamat.

Puterile vrăjmașe din afara hotarelor sau din lăuntru, care-și-nchipuie că
legionarii le pot face jocul printr-un început de răsmeriță,
le răspund că se înșală " CZCodreanu -----

[-----]

Armand Călinescu / 6- 9 febr.38

▣ Liderii de partide : Maniu - Brătianu - Iunian -Goga

[LD : alt moment cu semnificație paralelă. Fiecare cu " adevărul " său .

Al cui adevăr era mai ... patriotic, mai bun , mai legitim ? Care este doza de subiectivism ?

Putea trece Carol peste ostilitatea și **acțiunea anti-carlistă a lui Maniu ?**

Putea Tătăreanu, țintă predilectă a național-țărăniștilor în ultimii 4 ani ,
să dorească colaborarea cu ei ?

Ce valoare mai însemna " **dizidența** " lui Călinescu ,
în condițiile când **Maniu " întoarcea foaia " ?!**

Dar Vaida, Iorga, Argetoianu, Iunian , Goga ș a , ș.a ?

Era , oare , numai **exclusiva vină a lui Carol** că reușise să-i învrăjbească și
să-i arunce în direcții atât de adversare ? Și , oare , **aceste adversități** , acumulate ,
erau de natură politică , doctrinară ? sau țineau **de natura general - umană ?**
sau reflectau un **mental specific românesc ?]**

Urdăreanu îl informează că **Maniu a depus un Memoriu contra Gărzii**

și că **Dinu Brătianu a cerut audiență la Rege în aceeași chestiune.**

"Înțeleg că deja se pregătește altă formă de guvern.

Extraordinară mobilitate ! Unde vor ajunge pe această cale ? "

[-----]

Convorbire cu Iunian .Recunoaște că **partidele sunt uzate** .Îngrijorări de Gardă .

Partidele liberal și n.ț , complet uzate și demoralizate . [-----]

Dejun la Goga cu Antonescu . Goga vrea să pună regelui , **chestia de încredere.**

Urdăreanu îi spune că a discutat cu **Goga** , care i-a cerut **să nu-i împlânte cuțitul prin spate .**

[-----]

Armand Călinescu / 7 febr.38

▣ Audiența la Rex : guvern de autoritate militară fără partide

[LD : iarăși :adevăruți relative,subiective. Percepția lui Călinescu.

Regele sondează diverse variante; pare că mai vrea să folosească partidele .

Nu pare hotărât la dictatură personală și militară .

Călinescu i-o propune și argumentează . Grea meseria de rege !]

Regele îl întreabă dacă **e bine să se facă alegeri ?**

Ce vor face **dacă Curtea de Casație anulează decretul ?**

[cel cu dizolvarea parlamentului și modificarea legii electorale]

Răspunde : " ... **dacă guvernul** Maiestății Sale ar cădea de la putere **trântit de Casație** ,

după ce **alt guvern a căzut trântit de popor** [**gouv.Tătăreanu , dec.'37**]

lovitura ar merge mai sus [șah la Rege !]

Regele îi vorbește de **schimbarea constituției** , de un posibil **guvern girat de**

" omeni de suprafață " (ca miniștri) , și **cu oameni tineri** care să lucreze efectiv .

[**din nou la formula Iorga , gouv. " de tehnicieni "** , ca în 1931]

Răspunde : " ... pe planul actual și al **partidelor compromise** ,

nu se va putea împiedica Garda de Fier .

Dimpotrivă, **recomand o formulă în afară de partide .**

Constituție... administrație preluată de militari și apoi referendum "

[**un fel de dictatură regală militară**]

Îl întreabă pe rege dacă are formula , și acesta îi spune că **nu ar fi posibilă înainte de 10 zile.**

Armand Călinescu / 7 febr.38

▣ Urdăreanu (Rex) : viitorul guvern .

Văd pe Urdăreanu care îmi spune că a discutat cu **Goga** , care i-a cerut

să nu-i împlânte cuțitul prin spate și întreabă dacă să meargă la rege.
I-a răspuns afirmativ.

Discutând apoi cu mine, îmi spune planul .

Un guvern sub prezedinția patriarhului , cu toți foștii prim-miniștrii , fără portofolii.

Apoi : **Micescu** -Externe, **g-ral Antonescu** -Armată , **eu[Călinescu]** -Interne

- un moment a fost vorba să trec la Externe , dar regele a spus:

<mai aproape îmi e cămașa de piele , decât Geneva ! >

Apoi **Ghelmegeanu** și **Potârcă** , **Inculeț**, **Cancicov** etc .

S-ar face un Consiliu de Coroană , s-ar da o proclamație către țară și s-ar pune în vacanță partidele .

Armand Călinescu / 9 febr.38

▣ **Regele , Tătărașcu, Călinescu, Urdăreanu : planul loviturii de stat**

[LD : Fără nici un echivoc, fără îndoială , **cei 4 oameni politici care au pus la punct , în forma finală , lovitură de stat .**]

Sunt chemat , la ora 3,15 , **de Urdăreanu** . Mă introduce la rege , în locuința din dosul palatului , deși eram în vestiar . **Găsesc pe Rex cu Tătărașcu** . Acesta spune imediat :

< **Regret că nu am avut un om ca Armand Călinescu ca colaborator . Aș fi fost fericit .** >

Rex spune : < Pe d-ta , d-le Tătărașcu , mă bizui în comitetul de patronaj , iar pe Călinescu mă bizui în guvern . >

Trecem în altă cameră și **ne așezăm în jurul unei mese** :

Rex în cap, **Tătărașcu** la dreapta , **eu** la stânga și lângă mine **Urdăreanu** .

Examinăm problema loviturii de stat .

Guvern compus din **Comitet de patronaj** (foști prim-miniștri) , **cu patriarhul președinte** ,

apoi : titular **eu**, la Interne , **Micescu**, g-ral **Antonescu**, **Victor Iamanadi** ,**Cancicov**, **Savu** , **Cămărășescu** , **Voicu Nițescu** , **Andrei Rădulescu**, g-ral **Florescu** ...

Administrația luată de **coloniei , în județ** .

Proclamația rex , apoi **stare de asediu , dizolvarea partidelor** .

Dezbateri până la ora 6, 30 , stabilind **programul** pentru **ziua de 10** .

Armand Călinescu / 1- 9 febr.'38

45.) **Armand Călinescu (Interne) , Demisia lui Goga , 10 febr.'38**

10 februarie. Goga e chemat în audiență . Rex îi spune că trebuie amânate alegerile .

Goga își dă demisia .

Sunt convocați **foștii prim-miniștrii** .Seara **se constituie guvernul nou**,

sub **prezedinția Patriarhului** . La 1 noaptea se ține la palat , **Consiliul** sub prezedinția regelui .

Proclamația, ofițeri ca prefecti etc etc etc...

Armd.Călinescu / 10 febr.'38

46.)